

Tweede impactanalyse programma van Schulden naar Kansen - 2018 Aegon..

rapportage over doelen en doelbereik van projecten van Schulden naar Kansen die ondersteund worden door Aegon

Author(s)

Schoorl, Rosanna; Mak, Jodi; Berg, Jonathan; van Geuns, R. C.

Publication date

2019

Document Version

Final published version

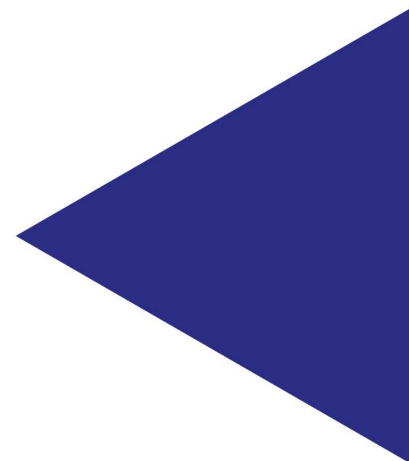
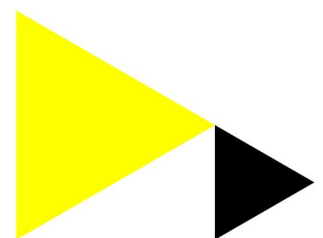
License

Other

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Schoorl, R., Mak, J., Berg, J., & van Geuns, R. C. (2019). *Tweede impactanalyse programma van Schulden naar Kansen - 2018 Aegon.. rapportage over doelen en doelbereik van projecten van Schulden naar Kansen die ondersteund worden door Aegon.*

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library: <https://www.amsterdamuas.com/library/contact>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

TWEEDE IMPACTANALYSE PROGRAMMA VAN SCHULDEN NAAR KANSEN - 2018 AEGON

RAPPORTAGE OVER DOELEN EN DOELBEREIK 2018 VAN PROJECTEN VAN
SCHULDEN NAAR KANSEN DIE ONDERSTEUND WORDEN DOOR AEGON

APRIL 2019

Amsterdams Kenniscentrum voor Maatschappelijke
Innovatie / Lectoraat Armoede Interventies /
Faculteit Maatschappij en Recht

COLOFON

Het lectoraat Armoede Interventies van de Hogeschool van Amsterdam zoekt samen met onderwijs, gemeente en maatschappelijke organisaties naar antwoorden op vragen rond armoede interventies. Dit onderzoek is uitgevoerd op verzoek van en mede mogelijk gemaakt door Aegon.

AUTEURS

Rosanna Schoorl

Jodi Mak

Jonathan Berg

Roeland van Geuns

© Hogeschool van Amsterdam

April 2019

Overname van informatie uit deze publicatie is toegestaan onder voorwaarde van een volledige bronvermelding.

AMSTERDAMS KENNISCENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJKE INNOVATIE

Wibautstraat 5a

Postbus 1025

1000 BA Amsterdam

www.hva.nl/akmi

TWEEDE IMPACTANALYSE

PROGRAMMA VAN SCHULDEN NAAR KANSEN - 2018 AEGON

RAPPORTAGE OVER DOELEN EN DOELBEREIK 2018
VAN PROJECTEN VAN SCHULDEN NAAR KANSEN DIE
ONDERSTEUND WORDEN DOOR AEGON

INHOUDSOPGAVE

1.	DOEL EN OPZET IMPACTANALYSE	7
	DOEL VAN DE IMPACTANALYSE	7
	FINANCIËLE ZELFREDZAAMHEID	9
	WHATWORKS PRINCIPES	9
	ONDERZOEKSVERANTWOORDING	10
	LEESWIJZER	10
2.	DOELBEREIK EN IMPACT VAN DE PROJECTEN IN 2018	13
	RESPONS	13
	BEOOGDE EN BEREIKTE DOELGROEP(EN)	14
	KENMERKEN DEELNEMERS	19
	WERVING EN SELECTIE DEELNEMERS EN TOTSTANDKOMING DEELNAME	20
	AANTAL DEELNEMERS 2018	22
	DOELEN FINANCIËLE ZELFREDZAAMHEID	24
	IMPACT OP VAARDIGHEDEN VAN FINANCIËLE ZELFREDZAAMHEID	25
	ELEMENT 1: ORDE EN OVERZICHT IN DE EIGEN ADMINISTRATIE	26
	ELEMENT 2: BASALE KENNIS EN BEGRIP VAN FINANCIËLE ZAKEN	27
	ELEMENT 3: INKOMEN GENEREREN	28
	ELEMENT 4: UITGAVEN BEHEERSEN (ECONOMISCH KEUZEGEDRAG)	29
3.	METHODIEKEN	31
	KEUZE METHODIEKEN	31
	PROTOCOL METHODIEKEN	31
	ONDERBOUWING EFFECTIVITEIT METHODIEKEN	32
4.	WHATWORKS PRINCIPES EN ADVIES	35
	RISICOPRINCIPE	35
	BEHOEFTEPRINCIPE	36
	RESPONSIVITEITSPRINCIPE	36
	BETROUWBAARHEIDSPRINCIPE	38
	PROFESSIONALITEITSPRINCIPE	41
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	45
	BIJLAGE 1. WHATWORKS TABEL MET BESCHRIJVING PER PROJECT	49
	BIJLAGE 2. OVERZICHT PER PROJECT	65

1. DOEL EN OPZET IMPACTANALYSE

DOEL VAN DE IMPACTANALYSE

Met het doel om financiële zelfredzaamheid in Nederland te bevorderen, steunt Aegon sinds 2016 verschillende lokale projecten op het gebied van armoedebestrijding en schuldhulpverlening. De projecten richten zich op mensen met schulden of op mensen met een groot risico op schulden die in armoede leven. Aegon financiert deze projecten en biedt vrijwillige inzet van haar medewerkers. De projecten worden binnen de lokale infrastructuur gevonden, georganiseerd of versterkt. Dat gebeurt door of in samenwerking met lokale partners die de doelgroep goed kennen en begeleiden. Aegon sluit hiermee aan bij het actieprogramma Van Schulden naar Kansen dat in 2015 door de Delta Lloyd Foundation is gelanceerd. De Delta Lloyd Foundation ging in 2018 verder onder de naam Stichting van Schulden naar Kansen (VSNK). Per stad is een selectie gemaakt van doelgebieden met de hoogste concentraties huishoudens met een (zeer) laag inkomen. Hierbij is tevens gekeken naar het aantal huishoudens met schulden: de doelgroep waar Van Schulden naar Kansen zich op richt. Op basis hiervan zijn doelgebieden aangewezen. Stichting VSNK richt zich op doelgebieden in Amsterdam, Arnhem, Zwolle en Rotterdam. Met VSNK richt Aegon zich op doelgebieden in Groningen, Leeuwarden en Den Haag. In deze doelgebieden wil Aegon in 2021 het aantal huishoudens met probleemschulden met 6000 gereduceerd hebben. In deze doelgebieden wil Aegon in 2021 het aantal huishoudens met probleemschulden met 6000 gereduceerd hebben. In tabel 1 staan de beoogde aantallen huishoudens per doelgebied en in tabel 2 de betreffende postcodes in die gebieden. Wanneer we in dit rapport over een bepaalde buurt spreken betreft het dus niet het hele stadsdeel maar slechts enkele postcodegebieden uit de genoemde buurt.

Tabel 1. Beoogd aantal huishoudens Aegon (2016-2021)¹

	Huishoudens in armoede	Doelgroep (probleemschulden)	Reductie
Den Haag	51.900	20.000	3.540
Groningen	14.300	9.500	1.680
Leeuwarden	7.500	4.400	780
Totaal			6.000

¹ Deze aantallen uit tabel 1 en 2 zijn gebaseerd op gegevens van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) uit 2012: Armoede volgens het niet-veel-maar-toereikend criterium in personen, op basis van het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen, toegerekend aan alle leden van het huishouden.

Tabel 2.Postcodegebieden Van Schulden naar Kansen

Den Haag	Laakkwartier	2521 t/m 2524
	Spoorwijk	
	Moerwijk	2531 t/m 2533
	Schilderswijk	2525 t/m 2526
	Groente- en Fruitmarkt	
	Stationsbuurt	2515
Groningen	Transvaalkwartier	2571 t/m 2572
	Noord-West: Selwerd	9741, 9742, 9747
	Paddepoel-Zuid	
	Paddepoel-Noord	
	Zernikecampus	
	Selwerderhof	
Leeuwarden	Tuinwijk	
	Oosterparkwijk: De Gorechtbuurt	9713
	Vogelbuurt	
	Bloemenbuurt	
	Florabuurt	
	Damsterbuurt	
Leeuwarden	Oud-Noord (voorheen Korrewegwijk): De Hoogte	9714 t/m 9716
	Indische buurt	
	Professorenbuurt	
	Bilgaard	8918 t/m 8919
	Havankpark	
	Heechterp-Schieringen	8924 en 8936 t/m 8937
Leeuwarden	Wielepolle	
	Schepenbuurt	
	Oldegalileën	8921 t/m 8923
	Bloemenbuurt	
	Vrijheidswijk	
	't Vliet	
Leeuwarden	Valeriuskwartier	8915
	Magere Weide	

Van Schulden naar Kansen probeert financiële steun en vrijwillige inzet te verlenen aan projecten in deze doelgebieden of in elk geval de deelnemers uit deze gebieden te rekruteren. Uitgangspunt is dat elke deelnemer aan een project een huishouden vertegenwoordigt; ontwikkelingen op het gebied van financiële zelfredzaamheid van een deelnemer kunnen dus effect hebben op een heel huishouden. Het lectoraat Armoede Interventies van de Hogeschool van Amsterdam voert een meerjarig onderzoek uit om te bepalen welke effecten de inspanningen in de doelgebieden hebben. Behalve onderzoek op deelnemers- en doelgebiedsniveau wordt er tot en met 2020 continu onderzoek gedaan onder alle gefinancierde projecten op proces en prestaties. Doel van de impactanalyse is het inventariseren van het aantal deelnemers en de bereikte impact van de door Aegon ondersteunde projecten op

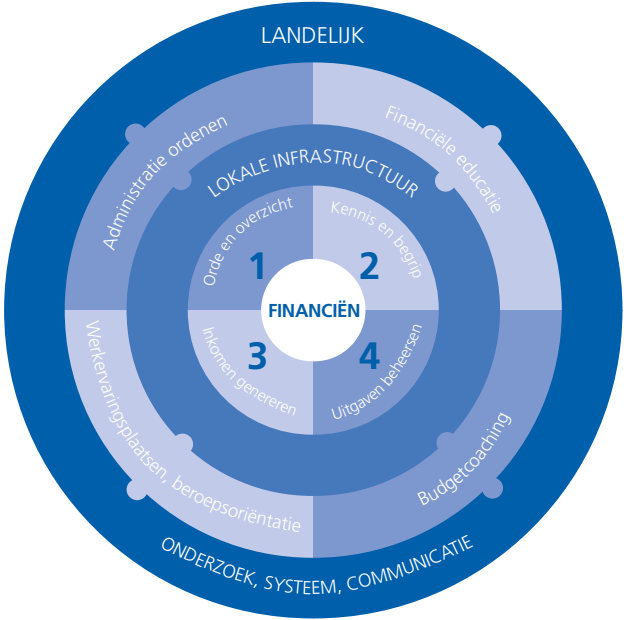
de (structurele) financiële zelfredzaamheid van de deelnemers. Het onderzoek wil bovendien vooral inzicht geven in het effect van de projecten en kennis genereren over wat wel en wat niet werkt door resultaten van projecten te relateren aan de zogeheten *WhatWorks* principes. Doordat deze inventarisatie elk jaar herhaald wordt, ontstaat een goed beeld van de inhoud en de impact van de verschillende projecten die door Aegon gesteund worden. Het voorliggende rapport betreft de tweede meting en heeft betrekking op het jaar 2018.

FINANCIËLE ZELFREDZAAMHEID

In Van Schulden naar Kansen wordt structurele financiële zelfredzaamheid als oplossing gezien voor probleemschulden: mensen die financieel zelfredzaam zijn, hebben een aanzienlijk kleinere kans op problematische betalingsachterstanden of schulden. Om financiële zelfredzaamheid te kunnen meten maakt het lectoraat Armoede Interventies van de Hogeschool van Amsterdam gebruik van een model, ontwikkeld door Stichting VSNK, waarbij vier elementen centraal staan voor de bevordering van financiële zelfredzaamheid. Wanneer iemand goed functioneert op deze vier elementen zal deze persoon ook financieel zelfredzaam zijn. Dit model van financiële zelfredzaamheid is weergegeven in figuur 1. De elementen zijn gebaseerd op de competenties van het Nibud voor financiële zelfredzaamheid² en onderzoek naar schuldhulpverlening en armoede³. Projecten die in het kader van het actieprogramma Van Schulden naar Kansen worden gefinancierd, richten zich op één of meer van deze elementen. De vier elementen zijn:

- > Orde en overzicht in de eigen administratie: deelnemers hebben zicht in hun inkomsten en uitgaven. Zij hebben overzicht op hun administratie en bewaren dat geordend in een map
- > Basale kennis en begrip van financiële zaken: deelnemers beschikken over basale rekenvaardigheden; zij begrijpen de gevolgen van financieel handelen en weten welke instanties antwoord kunnen geven op financiële vragen. Daarnaast kunnen zij financiële risico's inschatten
- > Inkomen genereren: deelnemers vinden een (nieuwe) functie of werkervaringsplaats of starten met een opleiding
- > Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag): deelnemers geven niet meer uit dan dat zij aan inkomsten hebben. Zij kunnen zowel op de korte als op de lange termijn hun uitgaven plannen.

Figuur 1. Model van financiële zelfredzaamheid

² Nibud (2012). Goed omgaan met geld. Achtergronden bij de competenties voor financiële zelfredzaamheid. Utrecht: Nibud.
³ Jungmann, N., Geuns, R. van, Klaver, J., Wesdorp, P., & Wolk, J. van der (2012). Preventie: voorkomen is beter dan genezen. Utrecht: Hogeschool Utrecht; Geuns, R. van, Jungmann, N., & Weerd, M. de (2011). Klantprofielen voor schuldhulpverlening. Amsterdam: Regioplan; Duyx, H. (2014) Op zoek naar houvast. Over armoede in Nederland. Van mens tot mens, magazine van vereniging Humanitas. November 2014, 14-22; Wijzer in Geldzaken (2014). Monitor financieel gedrag. Den Haag: Wijzer in geldzaken; Weerd, M. (2015). 'What Works' als kader voor projecten en projectevaluaties. Eindrapport. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam

WHATWORKS PRINCIPES

De werkzaamheid van de projecten wordt verkend met hulp van zogenaamde *WhatWorks* principes. Deze principes voor (aannemelijke) effectiviteit zijn oorspronkelijk ontwikkeld binnen de wereld van de reclassering en zijn erop gericht te toetsen of projecten of interventies voldoen aan een aantal algemene criteria/randvoorwaarden voor effectiviteit (Poort, 2009, van Geuns, 2013)⁴. De vijf *WhatWorks* principes waarop projecten beoordeeld worden zijn de principes van risico, behoefte, responsiviteit, betrouwbaarheid en professionaliteit.

- > **Risico:** De interventie richt zich op mensen die de interventie nodig hebben en in de mate waarin zij deze nodig hebben.
- > **Behoefte:** De interventie is gericht op beïnvloedbare factoren die relevant zijn voor het beoogde gedrag, vaardigheid of kennis.
- > **Responsiviteit:** De interventie is afgestemd op de mogelijkheden van de doelgroep, zoals het leervermogen, de leerstijl, de cultuur en/of motivatie.
- > **Betrouwbaarheid:** De interventie wordt uitgevoerd zoals bedoeld (omschreven in bijvoorbeeld een protocol) en binnen de afgesproken randvoorwaarden.
- > **Professionaliteit:** Interventies worden uitgevoerd door gekwalificeerde medewerkers die beschikken over de juiste kennis, vaardigheden en attitude of die hierin voldoende getraind en ondersteund worden.

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

De centrale onderzoeksvraag die met het onderzoek beantwoord wordt, luidt: *Wat is het bereik qua aantallen deelnemers en wat is de impact van de door Aegon gefinancierde projecten op de (structurele) financiële zelfredzaamheid van de deelnemers volgens de projectuitvoerders?*

Om deze vraag te beantwoorden is door het lectoraat Armoede Interventies van de Hogeschool van Amsterdam een vragenlijst ontwikkeld. In de vragenlijst komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- > het doel van de projecten
- > het bereik van de projecten (hoeveel deelnemers worden bereikt en wat zijn kenmerken van de deelnemers aan de projecten)
- > de werkwijze in de projecten
- > de aansluiting van de projecten bij de *WhatWorks*-principes
- > de impact van de projecten

De meeste items zijn geformuleerd als multiple-choice, in sommige gevallen wordt om toelichting van een antwoord gevraagd. De contactpersonen van de projecten worden jaarlijks per e-mail benaderd om de vragenlijst in te vullen. De contactpersonen van de projecten kregen eind november 2018 een e-mail van Aegon met uitleg over het onderzoek en een aankondiging van de online vragenlijst. Alle projecten die door Aegon gesteund worden, kregen in december een e-mail met een link naar de online vragenlijst. Er is na een aantal weken een remindermail naar de projecten gestuurd die nog niet aan de vragenlijst waren begonnen. Projecten die na twee weken nog niet gereageerd hadden, werden ter herinnering gebeld om de vragenlijst alsnog die week in te vullen. In de bijlage is per project een overzicht gegeven van relevante kenmerken van de projecten volgens de respondenten.

LEESWIJZER

In het volgende hoofdstuk gaan we in op de impact van de projecten in 2018. We staan stil bij de respons, de bereikte doelgroepen en het projectbereik op vaardigheden, kennis, gedrag, motivatie en attitude volgens de projectleiders. In het derde hoofdstuk gaan we in op de gehanteerde methodieken binnen de projecten. In hoofdstuk 4 maken we inzichtelijk in hoeverre de zogenaamde *WhatWorks* principes binnen de projecten worden toegepast en gaan we na hoe de impact vergroot kan worden. Het rapport wordt afgesloten met conclusies en aanbevelingen.

NB: De beschreven informatie en gegeven aanbevelingen in voorliggend rapport zijn geformuleerd op basis van alleen de informatie die de contactpersonen van de projecten (doorgaans zijn dit de projectleiders) hebben verstrekt door het invullen van de vragenlijst. De inhoud is dus een weergave van de verstrekte informatie van de

contactpersonen en conclusies worden in dit rapport op basis van alleen deze informatie getrokken. De resultaten van dit rapport kunnen naast de resultaten van het onderzoek onder deelnemers worden gelegd.

In het rapport worden er soms vergelijkingen gedaan met de meting over 2017. Een en ander hierover is terug te vinden in de rapportage over die meting⁵. Omdat het aantal projecten waarover gerapporteerd wordt ten opzichte van 2017 is gegroeid van acht naar dertig én een aantal projecten van de rapportage uit 2017 zijn gestopt of in een andere vorm zijn doorgegaan is vergelijking niet overal mogelijk of relevant.

4 Poort, R. & K. Eppink (2009). Een literatuuronderzoek naar de effectiviteit van de reclassering. Onderzoek verricht ten behoeve van de adviescommissie Onderzoeksprogrammering Reclassering. Meppel: Boom
Geuns, R. van (2013). Every picture tells a story. Armoede een gedifferentieerd verschijnsel. Lectorale rede. Hogeschool van Amsterdam.

5 Goede, W. , Mak, J. , & van Geuns, R. (2018). Eerste impactanalyse Programma Van Schulden naar Kansen 2017- Aegon: rapportage over doelen en doelbereik in 2017 van projecten Van Schulden naar Kansen die ondersteund worden door Aegon . Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam, Amsterdams Kenniscentrum voor Maatschappelijke Innovatie.

2. DOELBEREIK EN IMPACT VAN DE PROJECTEN IN 2018

RESPONS

Deze rapportage doet verslag van de antwoorden van projectuitvoerders (vaak de projectleiders) van 30 lokale projecten, die (mede) worden gefinancierd door Aegon. In onderstaand overzicht staat aangegeven welke projecten dit zijn en of het project in 2018 al liep of in 2019 start. Het gaat om 15 projecten in Den Haag, 11 in Leeuwarden en 4 in Groningen. In tabel 2 staat per doelgebied aangegeven hoeveel projecten daar (naar eigen zeggen) actief zijn of worden. In totaal zijn er 13 projecten die gaan starten in 2019. Voor die projecten geldt logischerwijs dat vragen over bereik en impact in 2018 nog niet beantwoord konden worden.

Tabel 3. Responderende projecten Aegon in 2018 (n=30)

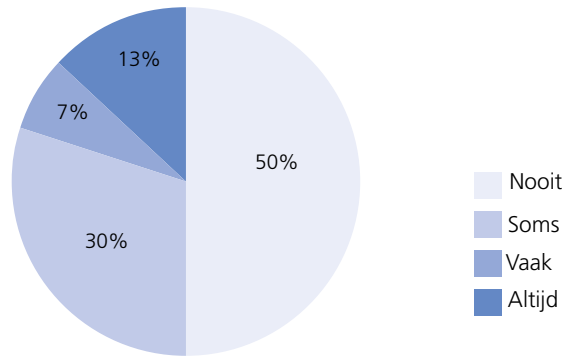
ORGANISATIE	PROJECT	STATUS
Goede Gieren Den Haag	Amargi	Loopt
Goede Gieren Leeuwarden	Amargi	Loopt
Brand New Job	Grip op je Geld training	Vanaf 2019
Brand New Job	Grip op je Sollicitatie training	Vanaf 2019
Brand New Job	Grip op je Werk training	Vanaf 2019
Cijfers & Centen	Geld & Grip	Loopt
Colours of Impact	Financieel Fit aan de slag met je Talent!	Loopt
Stichting De Harde Leerschool	De Haagsche Harde Leerschool	Loopt
Stichting De Harde Leerschool	De Groningsche Harde Leerschool	Vanaf 2019
De SollicitatieMentor	Talent & Werk	Loopt
Fivoor (MJD)	Ontdek je talenten met je centen!	Vanaf 2019
Humanitas	Thuisadministratie Den Haag	Loopt
Humanitas	Thuisadministratie Leeuwarden	Loopt
InHolland/125Procent	Studeer je rijk app	Vanaf 2019
InHolland	Financieel slim studeren	Vanaf 2019
MEE friesland	Bewust omgaan met Geld	Vanaf 2019
Nelis Company	\$tiel	Loopt
Onderneem 't	StadOogst Groningen	Vanaf 2019
Onderneem 't	StadOogst Leeuwarden	Loopt
Over Rood Den Haag	Over Rood	Loopt
Stg. SchuldHulpMaatje	SchuldHulpMaatje Den Haag	Loopt
Stek voor stad en kerk	Budgetmaatjes070	Loopt
Stichting BuurtBazen	BûseBaas	Vanaf 2019
Stichting Jongeren Perspectief Fonds	Jongeren Perspectief Fonds	Vanaf 2019
Stichting Verstandig met Inkomen	Schuldhulpmaatje Leeuwarden	Vanaf 2019
Talentcoach	LEF op de arbeidsmarkt	Loopt
Vluchtelingenwerk	Euro-Wijzer Den Haag	Loopt
VluchtelingenWerk	Euro-Wijzer Leeuwarden	Loopt
Welzijn Xtra	Schulddienstverleners	Loopt
Wijs & Water	Opdynpaad	Vanaf 2019

Tabel 4. Aantal door Aegon gefinancierde projecten in doelgebieden in 2018

Den Haag	15	Leeuwarden	11	Groningen	4
Stationsbuurt	14	Heechterp-Schieringen, Wielenpolle, Schepenenbuurt	11	Oosterparkwijk	4
Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt	15	Oldegallileën, Vrijheidswijk & 't Vliet	11	Noord-West	4
Transvaalkwartier	14	Valeriuskwartier & Magere Weide	10	Oud-Noord	4
Moerwijk	14	Bilgaard & Havankpark	11		
Laakkwartier en Spoorwijk	15				

Naast het bieden van financiële steun zet Aegon soms ook medewerkers als vrijwilligers in bij projecten. In 2018 gebeurde dit bij de helft van de projecten soms tot altijd en bij de helft van de projecten nooit. In 2017 werden bij 5 van de (destijds) 8 projecten soms tot altijd vrijwilligers ingezet.

Figuur 2. Percentage projecten met vrijwillige inzet in 2018 door Aegon

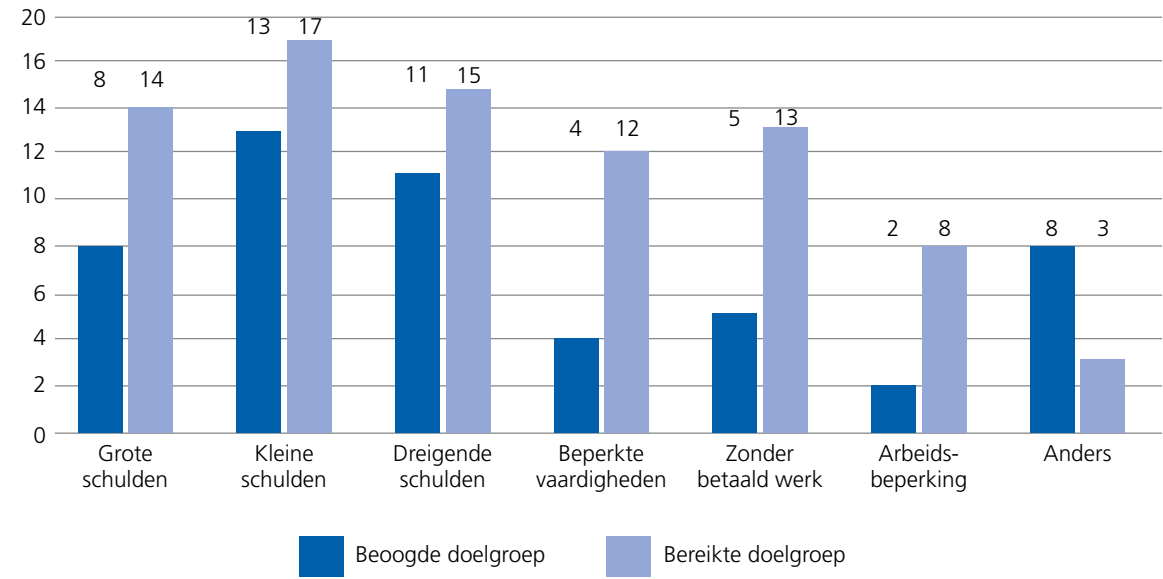
BEOOGDE EN BEREIKTE DOELGROEP(EN)

De projecten is gevraagd op welke primaire doelgroep ze zich richten. De meeste projecten gaven daarbij aan zich te richten op meerdere primaire doelgroepen: gemiddeld worden er drie doelgroepen per project gekozen. Veel projecten (22 van de 30) richten zich (in elk geval) op *mensen met kleine schulden*, gevolgd door *mensen met dreigende schulden* (19 van de 30). Iets minder dan de helft van de projecten richt zich ook op *mensen met grote schulden*. Twaalf projecten richten zich specifiek op *mensen zonder betaald werk*. Respectievelijk zeven en drie projecten richten zich op *mensen met beperkte vaardigheden* of *mensen met een arbeidsbeperking*. De projecten die een andere doelgroep dan de voorgecategoriseerde doelgroepen hebben gekozen, richten zich veelal op jongeren en/of studenten (5 van de 12). Andere genoemde doelgroepen zijn: 'iedereen' (Humanitas Thuisadministratie Den Haag), 'mensen met een taalachterstand' (Colours of Impact - Financieel Fit aan de slag met je Talent!), statushouders/ nieuwe Nederlanders (Vluchtelingenwerk Euro-wijzer), 'ondernemers met zeer laag inkomen en eventueel schulden' (Onderneem 't – Stadoogst), jongeren (Jongeren Perspectief Fonds, Stichting Buurtbazen - BûseBaas, Welzijn Xtra Schulddienstverleners), studenten (In Holland/125Procent Studeer je rijk app, In Holland - Financieel Slim Studeren), 'kansarme mensen met weinig vertrouwen in de gemeente' (Schuldhulpmaatje Den Haag) of 'mensen met weinig geld en financieel inzicht' (Humanitas thuisadministratie Leeuwarden). Wat betreft combinaties en eventuele overlap in de doelgroepen valt op dat meerdere projecten zich bijvoorbeeld zowel richten op mensen met dreigende, als mensen met grote schulden. Gezien deze groepen mogelijk een andere aanpak vereisen is dit enigszins opmerkelijk. Verder valt op dat de drie projecten die zich richten op mensen met een arbeidsbeperking – tevens een groep die mogelijk om een specifieke aanpak vraagt - zich ook op (praktisch) alle andere doelgroepen richten.

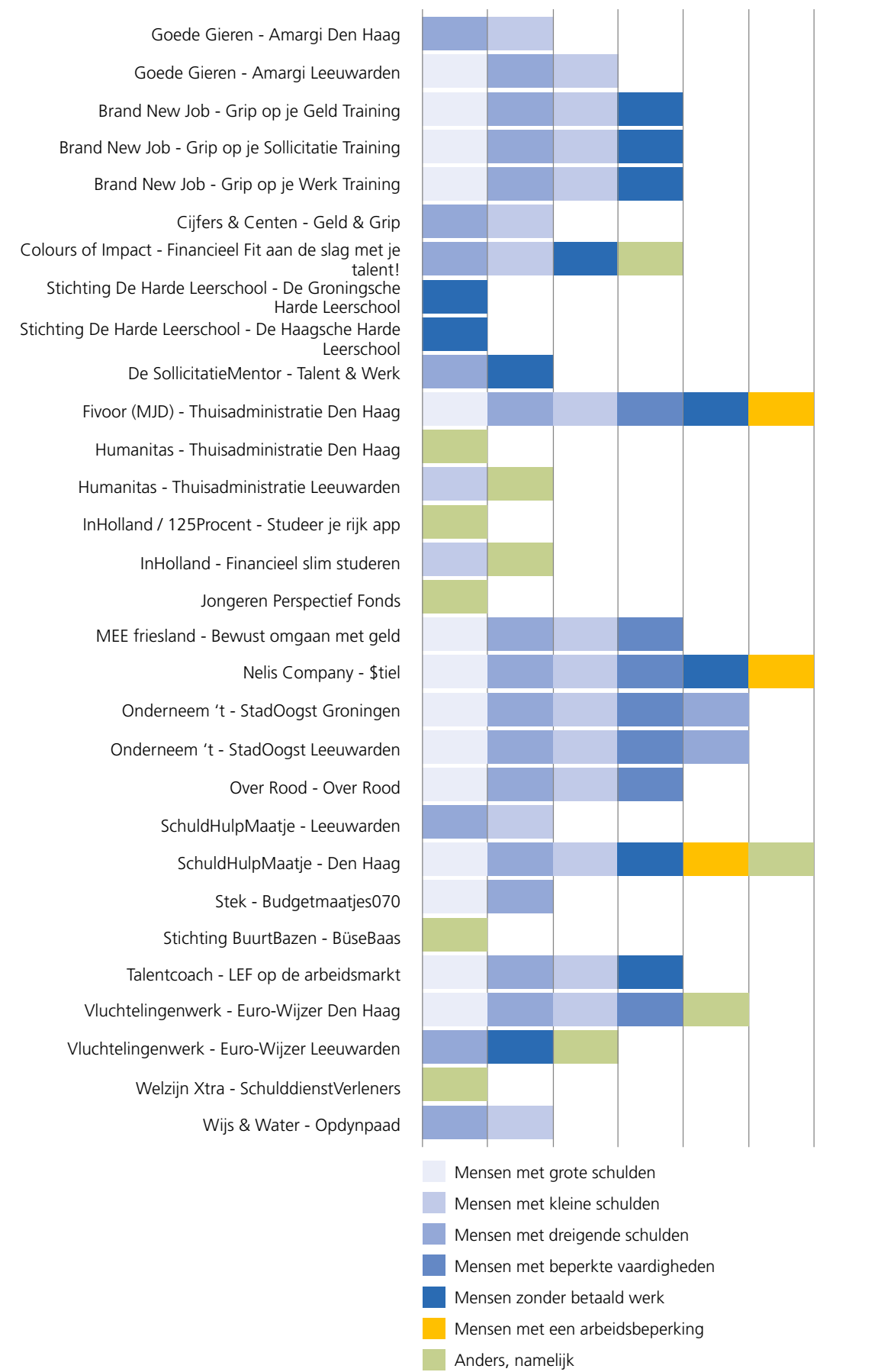
De 17 projecten die al in of voor 2018 gestart zijn is gevraagd welke doelgroep zij nu daadwerkelijk bereiken (zie figuur 3). Al deze projecten blijken mensen met kleine schulden te bereiken, en het grootste deel (15 vd 17) bereikt tevens mensen met dreigende schulden. Mensen met grote schulden, mensen met beperkte vaardigheden en mensen zonder betaald werk worden ook bij ruim de helft van de projecten bereikt. Acht projecten bereiken tevens deelnemers met een arbeidsbeperking. In het algemeen kan gesteld worden dat voor veel projecten geldt dat er meer doelgroepen worden bereikt dan zij in eerste instantie beoogen. Dat geldt in het bijzonder voor mensen met beperkte vaardigheden: zij vallen bij vier projecten onder de beoogde doelgroep, maar worden door twaalf projecten bereikt. Indien een project een doelgroep bereikt die niet tot de primaire doelgroep behoort, behoeft het de aanbeveling om goed na te denken hoe hiermee om te gaan. Mogelijke oplossingen in dit geval zijn om binnen het project aanpassingen te doen zodat er rekening mee gehouden kan worden of middels exclusiecriteria bepaalde deelnemers uit te sluiten van deelname. In beide gevallen is het wel raadzaam om deelnemers (tevens) door te verwijzen naar organisaties die meer gerichte hulp kunnen bieden.

Humanitas Thuisadministratie Den Haag geeft aan geen primaire doelgroep te kennen; zij richten zich op iedereen. In de praktijk blijken zij ook veel doelgroepen te bereiken. De Haagsche Harde Leerschool richt zich primair op mensen zonder betaald werk, maar bereikt in de praktijk alle genoemde doelgroepen. Bij Vluchtelingenwerk Euro-wijzer Leeuwarden is de beoogde doelgroep - in tegenstelling tot de meeste andere projecten – groter dan de daadwerkelijk bereikte groep. Zij bereiken met name mensen met kleine schulden en mensen zonder betaald werk. Sommige projecten hanteren een specifiek inclusie criterium (zoals student of ondernemer zijn), die zij ook hebben ingevuld bij de beoogde doelgroep, maar niet bij de bereikte doelgroep (omdat alle deelnemers per definitie aan dit criterium moet voldoen). Dit verklaart soms het verschil tussen de beoogde en bereikte doelgroep onder de kop 'anders, namelijk'. In 2017 waren de verschillen tussen de beoogde en bereikte doelgroepen beperkter, maar daarbij geldt wel de kanttekening dat er toen over slechts acht projecten werd gerapporteerd. Mogelijkerwijs wordt het verschil tussen beoogde en bereikte doelgroepen veroorzaakt doordat deelnemers veelal onder meerdere doelgroepen kunnen vallen (bijvoorbeeld zowel schulden als arbeidsbeperking) of dat er sprake is van ruime inclusiecriteria.

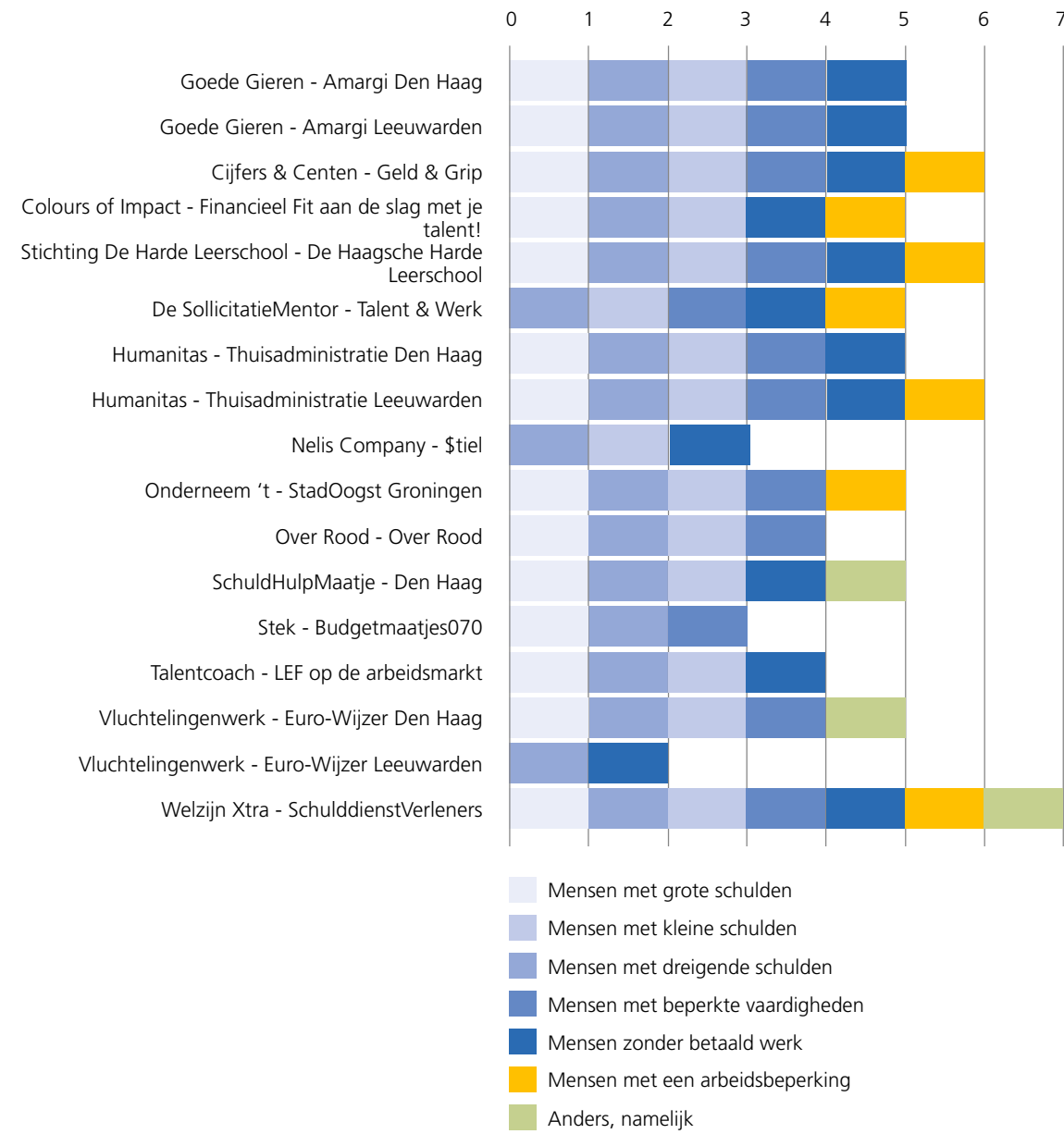
Figuur 3. Aantal projecten en hun beoogde en bereikte doelgroep(en) (n =17)

Figuur 4. Beoogde doelgroep(en) per project (n =30)

Figuur 5. Bereikte doelgroep(en) per project (n =17)

Tabel 5. Verschil beoogde en bereikte doelgroep(en) per project (n=17)

	Doelgroep: grote schulden	Bereikt: grote schulden	Doelgroep: kleine schulden	Bereikt: kleine schulden	Doelgroep: dreigende schulden	Bereikt: dreigende schulden	Doelgroep: beperkte vaardigh.	Bereikt: beperkte vaardigh.	Doelgroep: zonder betaald werk	Bereikt: zonder betaald werk	Doelgroep: arbeidsbeperking	Bereikt: arbeidsbeperking
NIET BEOOGD WEL BEREIKT												
Goede Gieren - Amargi Den Haag		X	X	X	X	X		X		X		X
Goede Gieren - Amargi Leeuwarden	X	X	X	X	X	X		X		X		
Cijfers & Centen - Geld & Grip		X	X	X	X	X		X		X		X
Colours of Impact - Financieel Fit aan de slag met je Talent!		X	X	X	X	X			X	X		X
De Harde Leerschool - De Haagsche Harde Leerschool		X		X		X		X	X	X		X
De SollicitatieMentor - Talent & Werk			X	X		X		X	X	X		X
Humanitas - Thuisadministratie Den Haag		X		X		X		X		X		
Humanitas - Thuisadministratie Leeuwarden		X		X	X	X		X		X		X
Onderneem 't - StadOogst Groningen	X	X	X	X	X	X	X	X				X
Over Rood - Over Rood	X	X	X	X	X	X	X	X				
Stek - Budgetmaatjes070	X	X	X	X			X					
Talentcoach - LEF op de arbeidsmarkt	X	X	X	X	X	X			X	X		
Vluchtelingenwerk - Euro-Wijzer Den Haag	X	X	X	X	X	X	X	X				
Vluchtelingenwerk - Euro-Wijzer Leeuwarden			X	X					X	X		
Welzijn Xtra - Schulddienstverleners		X		X		X		X		X		X
WEL BEOOGD NIET BEREIKT												
Nelis Company - \$tiel	X		X	X	X	X	X		X	X	X	
SchuldHulpMaatje - Den Haag	X	X	X	X	X	X			X	X	X	

KENMERKEN DEELNEMERS

Om een beter zicht te krijgen op welke deelnemers exact meedoen aan de projecten is tevens gevraagd naar hun achtergrondkenmerken. Deze vraag kon alleen beantwoord worden door de 17 projecten die al in 2018 deelnemers hebben bereikt. Per achtergrondkenmerk hebben 15 tot 16 projecten geantwoord; voor een deel van de projecten waren deze kenmerken ten tijde van het invullen van de vragenlijst nog niet bekend/inzichtelijk. Door steeds een tegenstelling voor te leggen konden projecten op een schaal van 0-100 procent aangeven wat de (geschatte) verdeling tussen de achtergrondkenmerken bij deze deelnemers was. Hieronder bespreken we de kenmerken één voor één, waarna ze samenvattend in een tabel worden weergegeven.

Geslacht (n=16)

Gemiddeld genomen nemen er meer vrouwen dan mannen deel aan de projecten (gemiddeld 58%). Bij 11 van de 16 projecten zijn er meer vrouwen dan mannen als deelnemer. Eén project bestaat vrijwel alleen uit vrouwen (Colours of Impact – Financieel Fit aan de slag met je Talent!) en één project alleen uit mannen (De Haagsche Harde Leerschool).

Samenstelling huishouden (n=15)

De meeste deelnemers aan de projecten wonen alleen; slechts 34% woont samen. Met name deelnemers aan Vluchtelingenwerk Euro-Wijzer Den Haag wonen vaak alleen: slechts 5% woont samen. Vier van de 15 projecten hebben méér samenwonende deelnemers dan niet-samenwonende.

Met of zonder kinderen (n=16)

Het aantal huishoudens met kinderen is gemideld 39%. Zes van de 16 projecten kennen meer deelnemers/ huishoudens met kinderen dan zonder. Qua uitersten geeft één project aan slechts 6% huishoudens met kinderen te kennen (Welzijn Xtra - Schulddienstverleners) tegenover één project met 85% huishoudens met kinderen (Colours of Impact – Financieel Fit aan de slag met je Talent!).

Lage/hoge opleiding (n=15)

Het merendeel van de deelnemers lijkt laagopgeleid (gemiddeld 37% is hoogopgeleid). Vier van de 15 projecten hebben meer hoogopgeleide dan laagopgeleide deelnemers. Wat betreft uitersten heeft één project slechts 10% hoogopgeleiden en één project 71% hoogopgeleiden.

(Geen) betaald werk (n=15)

De meerderheid van de deelnemers aan de projecten is werkloos; gemiddeld heeft 34% van de deelnemers betaald werk. Bij vier projecten heeft meer dan de helft van de deelnemers betaald werk. Wat betreft uitersten heeft één project slechts 7% deelnemers met betaald werk en één project 80%. Gezien het feit dat sommige projecten zich specifiek richten op mensen zonder (of juist met) betaald werk is deze hoge spreiding niet verwonderlijk.

Migratie-achtergrond/Nederlandse achtergrond (n=16)

Gemiddeld nemen er net iets meer mensen met Nederlandse achtergrond deel aan de projecten (51%). Bij deze categorie is de spreiding wederom ruim: die loopt van een project met 0% deelnemers met een Nederlandse achtergrond tot een project met met 97% deelnemers met een Nederlandse achtergrond. Dat is niet verwonderlijk gezien sommige projecten zich specifiek richten op statushouders/nieuwe Nederlanders en anderen bijvoorbeeld als voorwaarde stellen dat de Nederlandse taal in woord en geschrift goed beheerst moet zijn.

Met of zonder verstandelijke beperking (n=14)

Het overgrote deel van de deelnemers (90%) heeft geen (zichtbare) verstandelijke beperking. De meeste projecten geven aan vrijwel geen tot helemaal geen deelnemers met een verstandelijke beperking te hebben. De uitschieter hierbij is Amargi Den Haag die aangeeft ongeveer 70% deelnemers zonder verstandelijke beperking te hebben.

Enkelvoudige of meervoudige problematiek (n=16)

Gemiddeld genomen lijkt ongeveer de helft van de deelnemers te lijden onder multiproblematiek (52%).

Tien van de 16 projecten geven echter aan dat meer dan de helft van de deelnemers multiproblematiek heeft. Stek – Budgetmaatjes070 geeft zelfs aan dat 99% van de deelnemers kampt met multiproblematiek. Daar staat tegenover dat twee projecten het aantal deelnemers met multiproblematiek zeer laag inschatten (0 tot 5%).

Leeftijd (n=17)

Bij 7 van de 17 projecten is het merendeel van de deelnemers in 2018 jonger dan 35 jaar. Nelis Company - \$tiel richt zich echt uitsluitend op jonge(re) deelnemers: 50% is 23 jaar of jonger en 50% is 24-35 jaar. Het grootste gedeelte van de deelnemers is tussen de 36 en 65 jaar. Humanitas Den Haag kent relatief de oudste doelgroep: 10% van 24-35 jaar, 60% van 36-65 jaar en 30% is 65+.

Tabel 6. Verdeling kenmerken van deelnemers aan de projecten, met antwoord van 15-17 projecten, gemiddelde en minimale %, maximale % van aandeel dikgedrukte categorie versus dingedrukte

Kenmerk		n	Gemiddeld	Minimale	Maximale
				%	%
Vrouw - Man		16	58%	0	99
Samenwonend - Alleenstaand		15	34%	5	75
Huishouden zonder kinderen - met kinderen		16	39%	6	85
Hoogopgeleiden - Laagopgeleiden		15	37%	10	72
Met betaald werk - Zonder betaald werk		15	34%	7	80
Nederlandse achtergrond - Migratieachtergrond		16	51%	0	97
Zonder verstandelijke beperking - Met verstandelijke beperking		14	90%	70	100
Meervoudige problematiek - Enkelvoudige problematiek		16	52%	0	99
Leeftijd	Tot 23 jaar	17	12%	0	50
	24-35 jaar	17	36%	2	69
	36- 65 jaar	17	46%	0	98
	65 jaar en ouder	17	5%	0	30

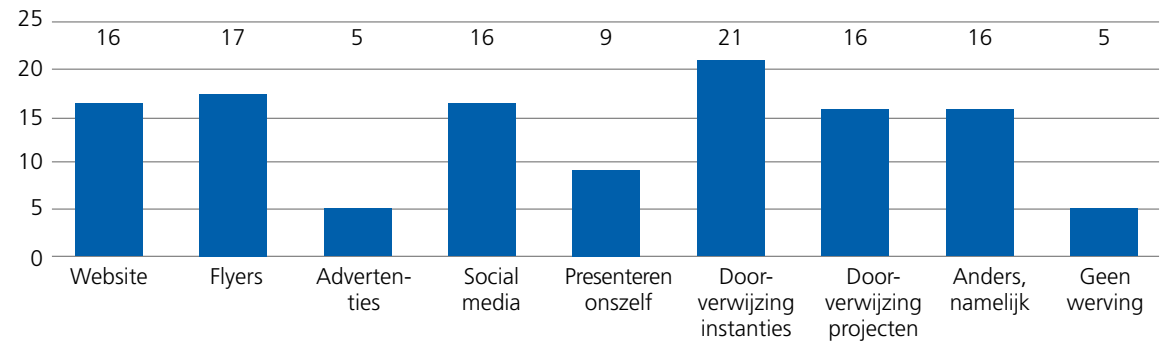
Zes van de 16 projecten geven aan dat hun deelnemers nog andere specifieke kenmerken hebben, zoals statushouder, dakloos of verslaafd zijn, of kampen met psychische problemen.

WERVING EN SELECTIE DEELNEMERS EN TOTSTANDKOMING DEELNAME

Deelnemers kunnen op diverse manieren geworven worden voor een project. Het is belangrijk voor projecten om goed na te denken over de manier waarop de doelgroep het beste bereikt wordt. Zo zal een project dat zich richt op jongeren waarschijnlijk voor een andere manier kiezen om de doelgroep te bereiken (bijvoorbeeld voornamelijk via social media) dan een project dat zich richt op een oudere doelgroep (bijvoorbeeld voornamelijk door middel van flyers of zichtbaar zijn in de buurt, voorlichting in buurtcentra). In figuur 6 zijn de door de projecten gehanteerde manieren van werving weergegeven. Gevraagd aan welke vormen van deelnemerswerving de projecten doen, geven vijf projecten aan dat er niet specifiek aan werving wordt gedaan. Toch benoemen zij allen toch ten minste één mogelijkheid tot werving. Bij het grootste deel van de projecten (21 van de 30) wordt lokale samenwerkingspartijen, zoals gemeente, schuldeisers, wijkteams of andere hulpverlenende instanties gevraagd om deelnemers te attenderen op het project. Soms wordt dit ook aan andere lokale projecten gevraagd. Flyers worden door 17 projecten gebruikt.

Ruim de helft van de projecten (16 van de 30) geeft aan deelnemers (daarnaast) te werven via de website en/of social media (met name Facebook). Andere genoemde methoden voor werving zijn bijvoorbeeld: via presentaties/ workshops of mond-op-mond reclame/via het netwerk (Talentcoach - LEF op de Arbeidsmarkt & Welzijn X-tra Schuldienstverleners) of door outreachend te werken, jongeren actief te benaderen (Stichting Buurtbazen - BûseBaas).

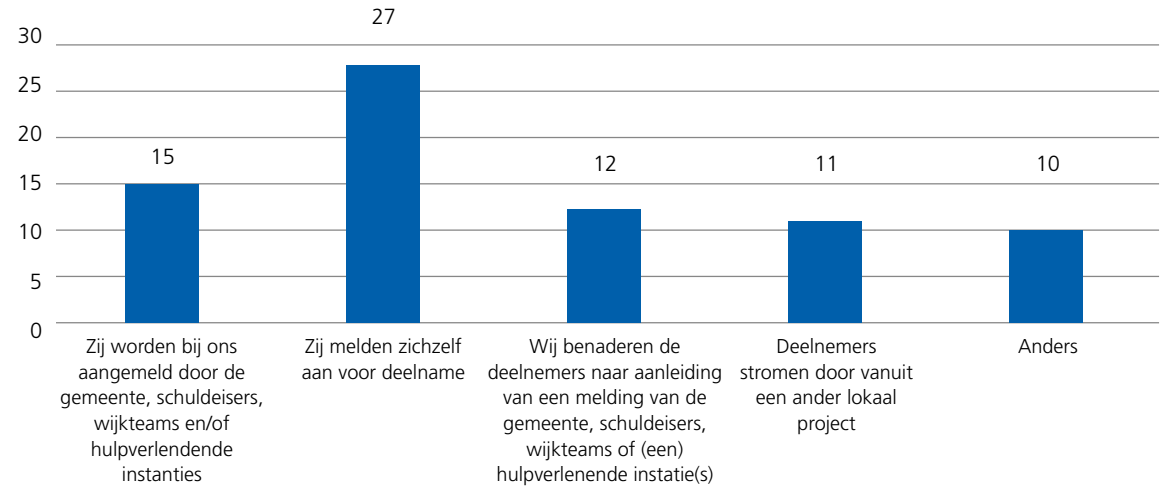
Figuur 6. Manieren van werving deelnemers (n=30)

Praktisch alle projecten (29 van de 30) geven aan dat deelname geen voorwaarde voor of onderdeel is van het krijgen van een andere vorm van hulpverlening. Alleen bij het project ‘Financieel Slim Studeren’ geldt dit wel: het is een voorwaarde voor het krijgen van totale schuldhulpverlening via het Jongeren Perspectief Fonds (indien nodig). In 2017 gaf Amargi Den Haag aan dat hun project onderdeel was van/voor doorverwijzing naar zwaardere hulpverlening, maar in 2018 wordt dit door de contactpersoon niet (meer) benoemd.

Bij de meeste projecten (22 projecten van de 30) komt deelname (onder meer) tot stand doordat deelnemers zichzelf aanmelden. Daarnaast worden bij de helft van de projecten deelnemers aangemeld door gemeente, schuldeisers, wijkteams en/of hulpverlenende instanties. Bij 12 projecten stromen deelnemers (soms ook) door vanuit andere lokale projecten. Ten slotte benaderen 11 projecten deelnemers zelf naar aanleiding van een melding. Bij projecten die zich op studenten richten zoals ‘In Holland – Financieel Slim studeren’ en de app ‘Studeer je rijk’ zorgt de Hogeschool voor de aanmelding van deelnemers.

Figuur 7. Manieren van aanmelding deelnemers (n=30)

Om te zorgen dat de deelnemers vallen binnen de doelgroep waar het project voor ontworpen is, kan het nuttig zijn om selectiecriteria te handhaven voor deelname. Vijf projecten geven aan helemaal geen inclusie/selectiecriteria te hanteren, te weten: Amargi Leeuwarden, MEE Friesland – Bewust omgaan met geld, Vluchtelingenwerk Euro-wijzer Den Haag en Leeuwarden en Wijs & Water – Opdynpaad. Omdat sommige van deze projecten zich wel specifiek op een bepaalde doelgroep richten (bijvoorbeeld statushouders/vluchtelingen) betekent dit niet altijd

dat ook daadwerkelijk iedereen kan meedoen aan het project. Negentien projecten geven aan (onder meer) op woonplaats te selecteren; de deelnemer moet dan woonachtig zijn in de steden/doelgebieden waar Aegon zich op richt. Zestien projecten vinden (daarnaast) voldoende motivatie ook een belangrijke inclusievoorwaarde. Elf projecten geven aan dat voldoende lees- en schrijfvaardigheden vereist zijn om aan het project mee te kunnen doen. Andere vaker genoemde inclusiecriteria zijn leeftijd (9 projecten), inkomen (8 projecten), werksituatie (6 projecten), sekse (3 projecten), en opleiding (2 projecten). Overige genoemde inclusieëisen zijn bijvoorbeeld: leerbaar zijn (Humanitas Thuisadministratie Den Haag) of in staat zijn tot zelfreflectie (Talentcoach – LEF op de arbeidsmarkt). Tevens konden de projecten aangeven of zij ook bepaalde exclusiecriteria hanteren; oftewel: of potentiële deelnemers op basis van bepaalde kenmerken uitgesloten kunnen worden voor deelname aan het project. Dertien projecten geven aan geen exclusiecriteria voor deelname te hanteren, vijftien projecten gebruiken deze wel en twee projecten geven aan dit niet te weten. Alle door ons voorgeselecteerde uitsluitingsgronden, te weten verslaving, analfabetisme, een licht verstandelijke beperking (LVB), illegaal in Nederland zijn en psychische problemen worden elk door 5 van de 30 projecten gehanteerd. Elf projecten geven aan andere exclusiecriteria te gebruiken. Daarbij wordt bijvoorbeeld onvoldoende motivatie genoemd, (zware) multiproblematiek of het niet voldoende beheersen van de Nederlandse taal. De meeste projecten geven aan tijdens de intake vast te stellen of deelnemers voldoen aan de in- en exclusiecriteria voor deelname. Een andere genoemde manier is bijvoorbeeld door contact met een doorverwijzende instantie.

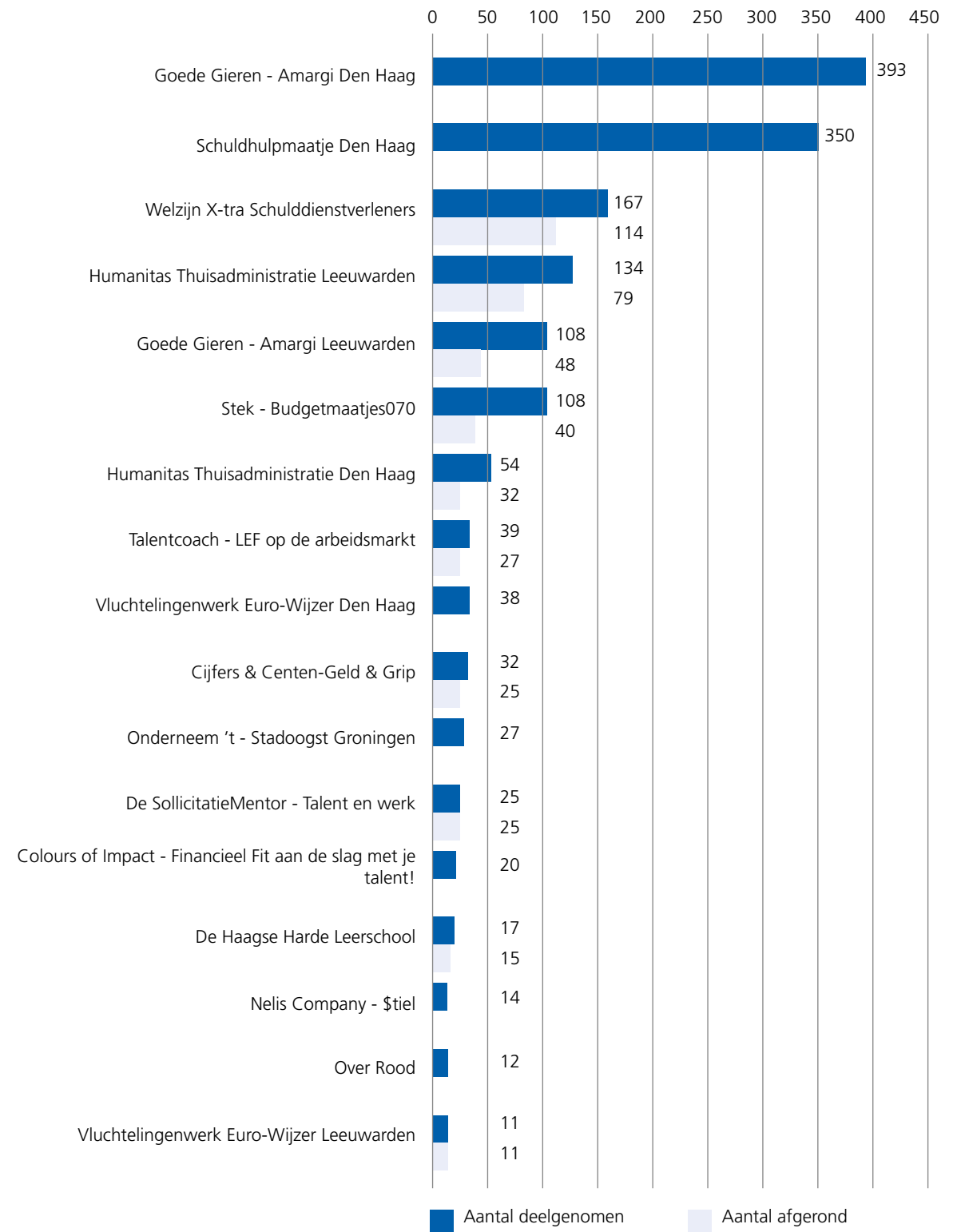
AANTAL DEELNEMERS 2018

In **2017** hebben er in totaal 209 deelnemers deelgenomen aan 8 projecten die (mede) gefinancierd worden door Aegon. Omdat sommige projecten destijds net gestart waren lag het deelnemersaantal nog betrekkelijk laag. Er waren in 2017 dan ook nog maar 12 deelnemers die het project ook al in dat jaar hadden afgerond. In 2018 is het aantal lopende projecten gegroeid naar 17. Tevens hebben twee projecten die in 2018 zijn gestopt dat jaar nog wel een aantal deelnemers hebben bereikt. Al deze projecten hebben cijfers over het aantal deelnemers in 2018 gerapporteerd. Het totaal aantal deelnemers was in totaal 1565 over 2018 voor 19 projecten. Er is dus sprake van een enorme groei ten opzichte van 2017. Tegelijkertijd zijn de cijfers enigszins lastig te vergelijken omdat van de acht lopende projecten in 2017 er vier zijn gestopt of in een andere vorm zijn verder gegaan. Van de 1565 deelnemers in totaal in 2018 hebben in elk geval (voor zover bekend) 416 deelnemers (bij 10 projecten) de deelname afgerond. Dat aantal ligt in de praktijk (aanzienlijk) hoger, omdat een aantal projecten ten tijde van het invullen van de vragenlijst heeft aangegeven het aantal deelnemers dat het project heeft afgerond nog niet te weten. Vijftien van de 17 projecten gaven aan dat het project voor een deel van de deelnemers nog doorloopt in 2019. Die deelnemers zullen dus komend jaar in de rapportage worden meegenomen bij het aantal afgeronde trajecten. Het minimum aantal deelnemers van een project was 11 (Vluchtelingenwerk Euro-Wijzer Leeuwarden), het maximum 393 (Amargi Den Haag). Daarna volgt wat betreft bereik Schuldhulpmaatje Den Haag met 350 deelnemers. Gemiddeld ging het om 91 deelnemers per project.

Tabel 8. Totaal aantal deelnemers projecten 2017-2018

Jaar	Aantal deelnemers	Aantal deelnemers dat project (in elk geval) heeft afgerond
2017	209	12
2018	1565	416

Figuur 8. Aantal deelnemers in 2018 per project (n=17)

Uitval van deelnemers komt bij praktisch alle projecten voor. Zestien projecten die voor of in 2018 gestart zijn hebben geantwoord wat volgens hen redenen zijn waarom deelnemers tijdens het traject uitvallen. De vaakst genoemde redenen voor uitval van deelnemers zijn:

- > Gebrek aan motivatie bij deelnemers (7x genoemd)
- > Persoonlijke problemen (eventueel een combinatie hiervan): zoals gezondheidsproblemen, verslaving, te grote schulden (7x genoemd)
- > Praktische problemen (andere problemen, verhuisd, gestopt met bedrijf): 5x genoemd

- > Het vinden van werk (3x genoemd)
- > Onjuiste verwachtingen van het project (3x genoemd)
- > Overdracht naar andere hulpverlening (3x genoemd)

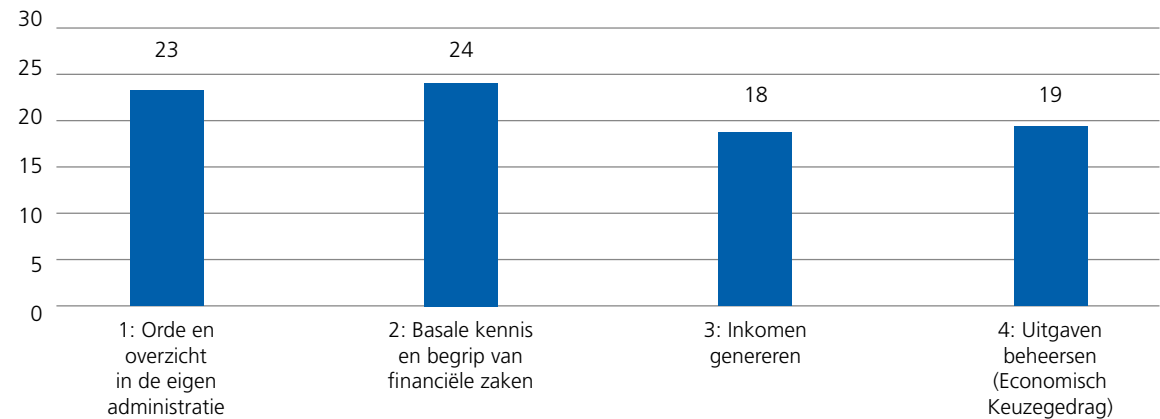
DOELEN FINANCIËLE ZELFREDZAAMHEID

Alle projecten richten zich op het aanpakken van armoede en schulden om de financiële zelfredzaamheid van mensen te vergroten, aangezien dit een selectiecriteria is binnen het programma ‘Van Schulden naar Kansen’. Specifiek richten de projecten zich op één of meer van de vier elementen die nodig zijn voor een huishouden om financieel zelfredzaam te kunnen zijn:

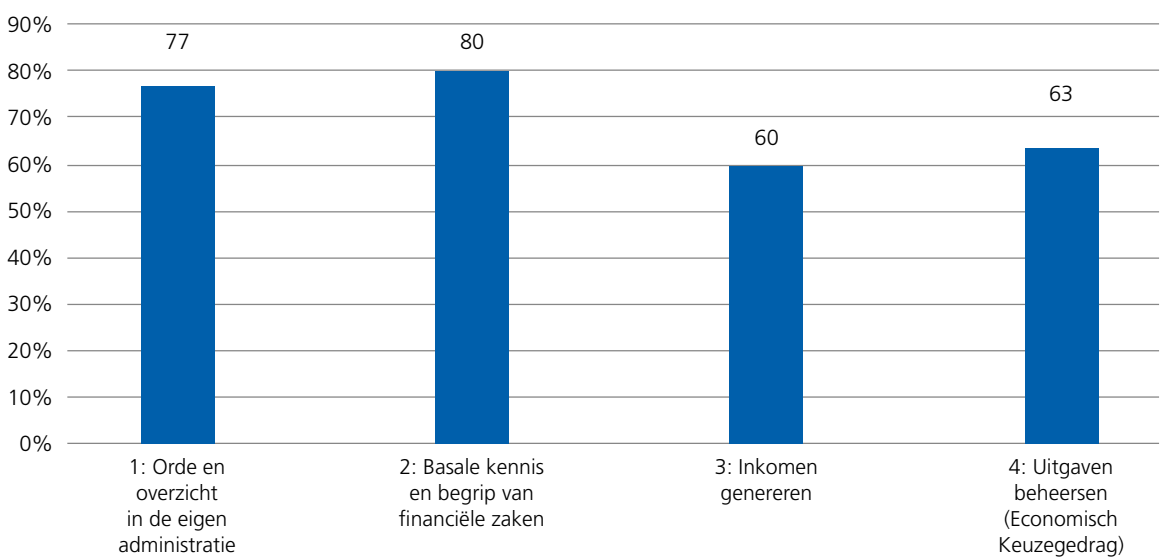
1. Orde en overzicht in de eigen administratie
2. Basale kennis en begrip van financiële zaken
3. Inkomen genereren
4. Uitgaven beheersen (Economisch keuzegedrag) (zie Hoofdstuk 1 voor uitleg van de elementen).

In figuur 9 is aangegeven hoeveel projecten zich volgens de contactpersonen op elk van de vier elementen richten. Bijna alle projecten geven aan zich op verschillende elementen van financiële zelfredzaamheid te richten. In totaal zijn er door dertig projecten 84 elementen gekozen, wat betekent dat projecten zich gemiddeld op 2-3 elementen richten. Slechts vier projecten geven aan zich te richten op één element. In al deze gevallen gaat het om element 3: ‘inkomen genereren’. Zeven projecten geven aan zich op alle elementen te richten: Amargi Leeuwarden, Humanitas Den Haag, Nelis Company- \$tiel, Over Rood, Schuldhulpmaatje Den Haag, Schuldhulpmaatje Leeuwarden en Welzijn Xtra - Schulddienstverleners. Zeventien projecten richten zich (in elk geval) op elementen 1, 2, en 4. Opvallend is dat de aangevinkte elementen in de vragenlijst niet altijd overeenkomen met de elementen zoals afgesproken bij de aanmelding voor het programma (en daarmee de elementen die in het deelnemersonderzoek worden onderzocht). Projecten richten zich over het algemeen het vaakst op respectievelijk element 2 (24 van de 30, 80%) en element 1 (23 van de 30 projecten, 77%). In 2017 zijn er acht projecten in het onderzoek meegenomen. Zeven van de acht projecten richtten zich toen op zowel doelementen 1, 2 als 4. Element 3 kwam bij vier projecten aan bod. Omdat het aantal projecten ten opzichte van 2017 behoorlijk is toegenomen en er een aantal projecten zijn gestopt is verdere vergelijking niet van waarde.

Figuur 9. Aantal projecten gericht op element van financiële zelfredzaamheid (n=30)

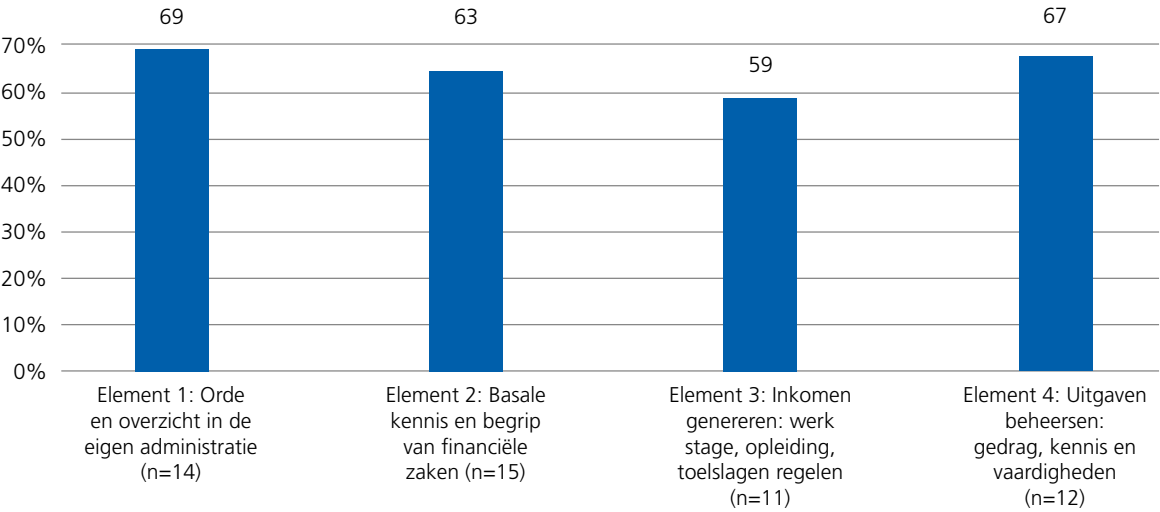
Figuur 10. Percentage projecten gericht op element van financiële zelfredzaamheid (n=30)

IMPACT OP VAARDIGHEDEN VAN FINANCIËLE ZELFREDZAAMHEID

Binnen een project kan er worden gewerkt aan verschillende vaardigheden. In onderstaande figuren staan voor elk element van financiële zelfredzaamheid de relevante vaardigheden. Per vaardigheid is weergegeven hoeveel projecten zich hierop richten en in welke mate geschat wordt dat deelnemers deze vaardigheid na afloop van het project onder de knie hebben. Wanneer wordt gekeken naar het gemiddelde van het percentage deelnemers dat per project vaardigheden binnen de verschillende elementen vaak heeft geleerd, lijkt het erop dat er enig verschil is in de mate van succes tussen de elementen. Er lijkt volgens de contactpersonen het meeste succes op element 1 en 4 en iets minder succes op 2 en 3 (zie figuur 11). Interessant is hoe er volgens de deelnemers zelf is gescoord op deze vaardigheden; voor projecten met voldoende respons op de T1 geven we dit op enkele items weer in de projectrapportages van het deelnemersonderzoek.

Figuur 11. Gemiddeld percentage projecten dat aangeeft dat deelnemers vaardigheden binnen het element vaak hebben geleerd (gewogen naar het aantal projecten dat zich ook op deze elementen richt).

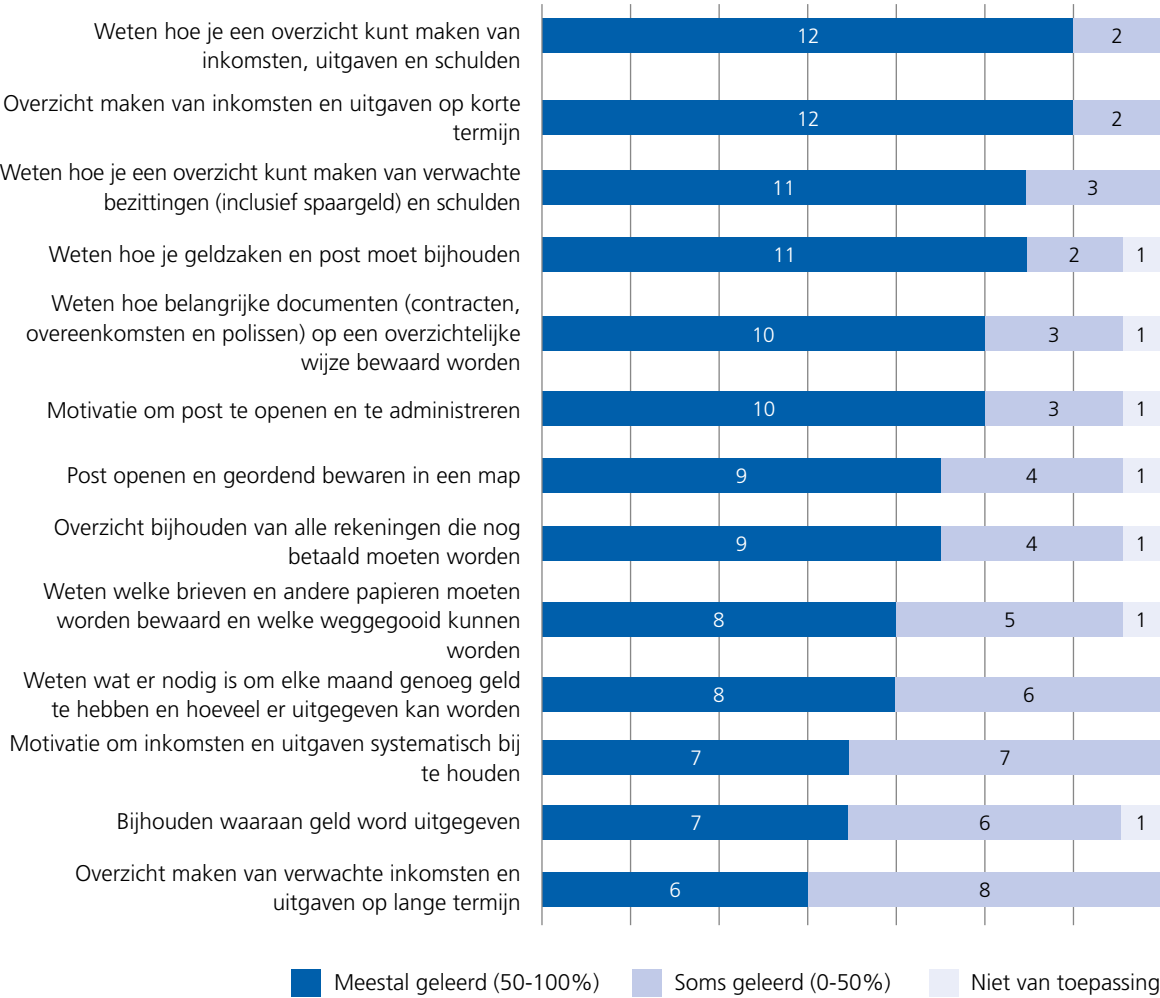
Per vaardigheid is weergegeven hoeveel projecten zich hierop richten en in welke mate geschat wordt dat deelnemers deze vaardigheid na afloop van het project onder de knie hebben. De aangeleerde vaardigheden zijn logischerwijs alleen te beantwoorden door de groep projecten die al voor of in 2018 gestart is (in totaal 17 projecten). Voor overige projecten was deze vraag ten tijde van de meting nog niet relevant.

ELEMENT 1: ORDE EN OVERZICHT IN DE EIGEN ADMINISTRATIE

De projecten geven aan dat deelnemers de vaardigheden voor het verkrijgen van orde en overzicht in de eigen administratie in de regel vaak leren. Op één na (overzicht maken van verwachte inkomsten en uitgaven op lange termijn) worden alle vaardigheden volgens de contactpersonen in 50-100% van de gevallen geleerd. Met name het maken van overzichten van inkomsten, uitgaven en schulden op korte termijn (vaak geleerd bij 12 van de 14) en bezittingen en schulden (11 van de 14) en het weten hoe geldzaken en post bijgehouden moeten worden (11 van de 14) scoren daarbij hoog. Het blijkt ingewikkelder om te werken aan de motivatie om inkomsten en uitgaven systematisch bij te houden, bij te houden waar geld aan uit wordt gegeven (bij 7 van de 14 vaak geleerd), te budgetteren (8 van de 14) en om overzichten van verwachten inkomsten en uitgaven te maken op lange termijn (6 van de 14). In 2017 bleek deze laatste vaardigheid door het minste aantal projecten vaak behaald te worden volgens de projectleiders.

Uit deze resultaten is enerzijds af te lezen dat bepaalde praktische kennis en vaardigheden (zoals het weten hoe geldzaken en post bijgehouden moeten worden) volgens de projecten goed overgedragen worden en dat het maken van overzichten op korte termijn ook vaak geleerd wordt. Het daadwerkelijk veranderen van de motivatie en het gedrag van deelnemers om deze vaardigheden juist toe te passen én hier ook op de lange termijn over na te denken blijkt relatief ingewikkelder.

Figuur 12. Element 1: aantal projecten dat schat dat deze vaardigheden na afloop project geleerd zijn (n=14)

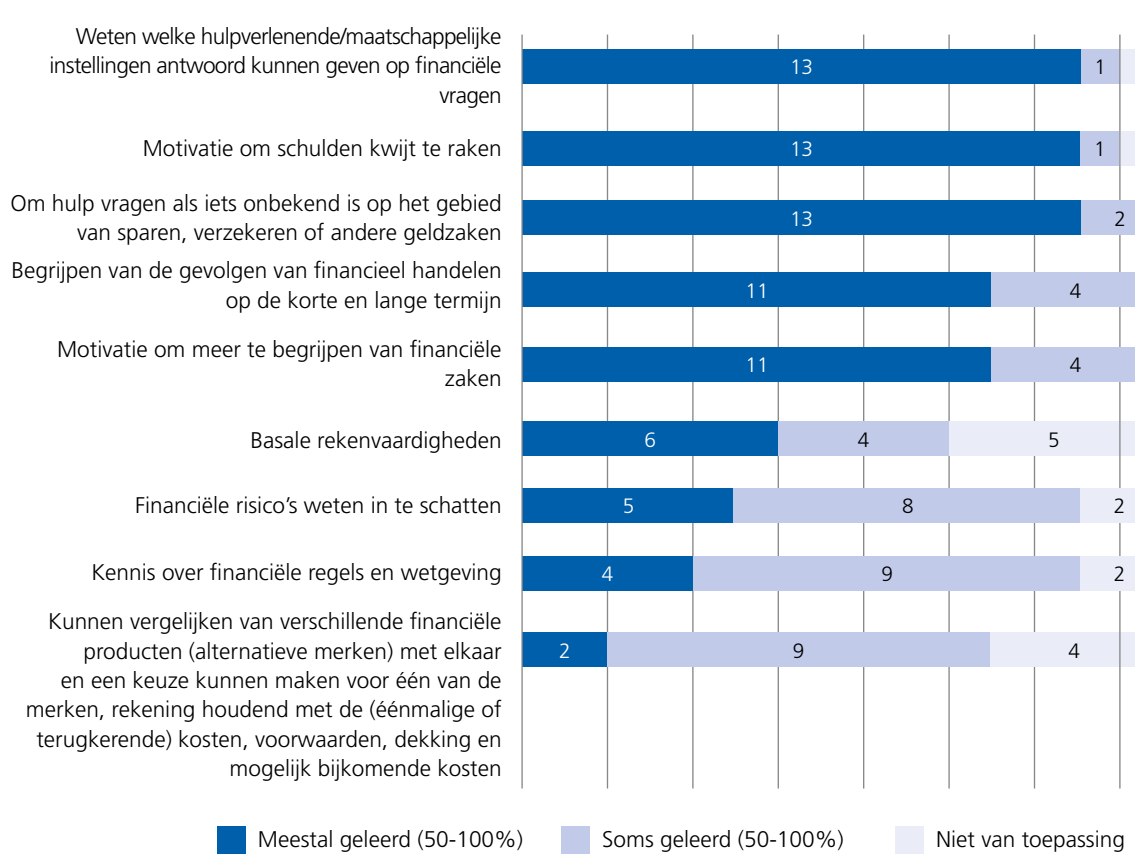

ELEMENT 2: BASALE KENNIS EN BEGRIP VAN FINANCIËLE ZAKEN

Vijftien van de lopende projecten hebben aangegeven zich te richten op element 2 'Basale kennis en begrip van financiële zaken'. Bij de projecten die zich richten op dit element blijkt dat sommige vaardigheden minder vaak aan de orde komen dan anderen. Een deel van de projecten houdt zich bijvoorbeeld niet bezig met inhoudelijke kennisoverdracht, zoals het aanleren van rekenvaardigheden, kennis over financiële regels en wetgeving of hoe financiële producten met elkaar vergeleken kunnen worden. Daarbij komt dat deze vaardigheden bij de projecten die zich hier wél op richten door een beperkt(er) deel van de deelnemers wordt aangeleerd. De projecten geven aan dat het kunnen vergelijken van financiële producten, financiële risico's kunnen inschatten en kennis over financiële regels en wetgeving door minder dan de helft van de deelnemers wordt aangeleerd. De projecten zien zichzelf vooral succesvol als het aankomt op deelnemers te laten begrijpen wat de gevolgen van financieel handelen zijn (11 van de 15), hulp te vragen bij onduidelijkheden en aan te geven waar hulp verkregen kan worden (13 van de 15). In tegenstelling tot motivatie bij de administratieve vaardigheden die behoren tot element 1, lukt het projecten naar eigen zeggen wel vaak om deelnemers gemotiveerd te krijgen/houden voor het kwijtraken van de schulden (13 van de 15) en te motiveren om meer te begrijpen van financiële zaken (11 van de 15). De resultaten komen redelijk overeen met die van 2017, hoewel de minst vaak aangeleerde vaardigheid destijds kennis over financiële regels en wetgeving bleek (vaak aangeleerd bij 2 van de 6 projecten).

Algemeen gesproken kan gesteld worden dat de meeste projecten die zich richten op element 2 zich in elk geval bezighouden met (en relatief vaak slagen in) deelnemers bewust maken van de gevolgen van (onverantwoord) financieel handelen, motiveren om hun financiële problemen aan te pakken én hen te attenderen op hulp (mogelijkheden of organisaties). Het aanleren van daadwerkelijk gedrag en bepaalde kennis en vaardigheden gebeurt en slaagt relatief iets minder vaak, wat wellicht ook te verklaren is vanuit het feit dat niet alle deelnemers even leerbaar zijn. Mede daarom is aandacht schenken aan het vragen om en vinden van passende ondersteuning - wat veel projecten aangeven te doen - juist ook zo belangrijk.

Figuur 13. Element 2: aantal projecten dat schat dat deze vaardigheden na afloop project geleerd zijn (n=15)

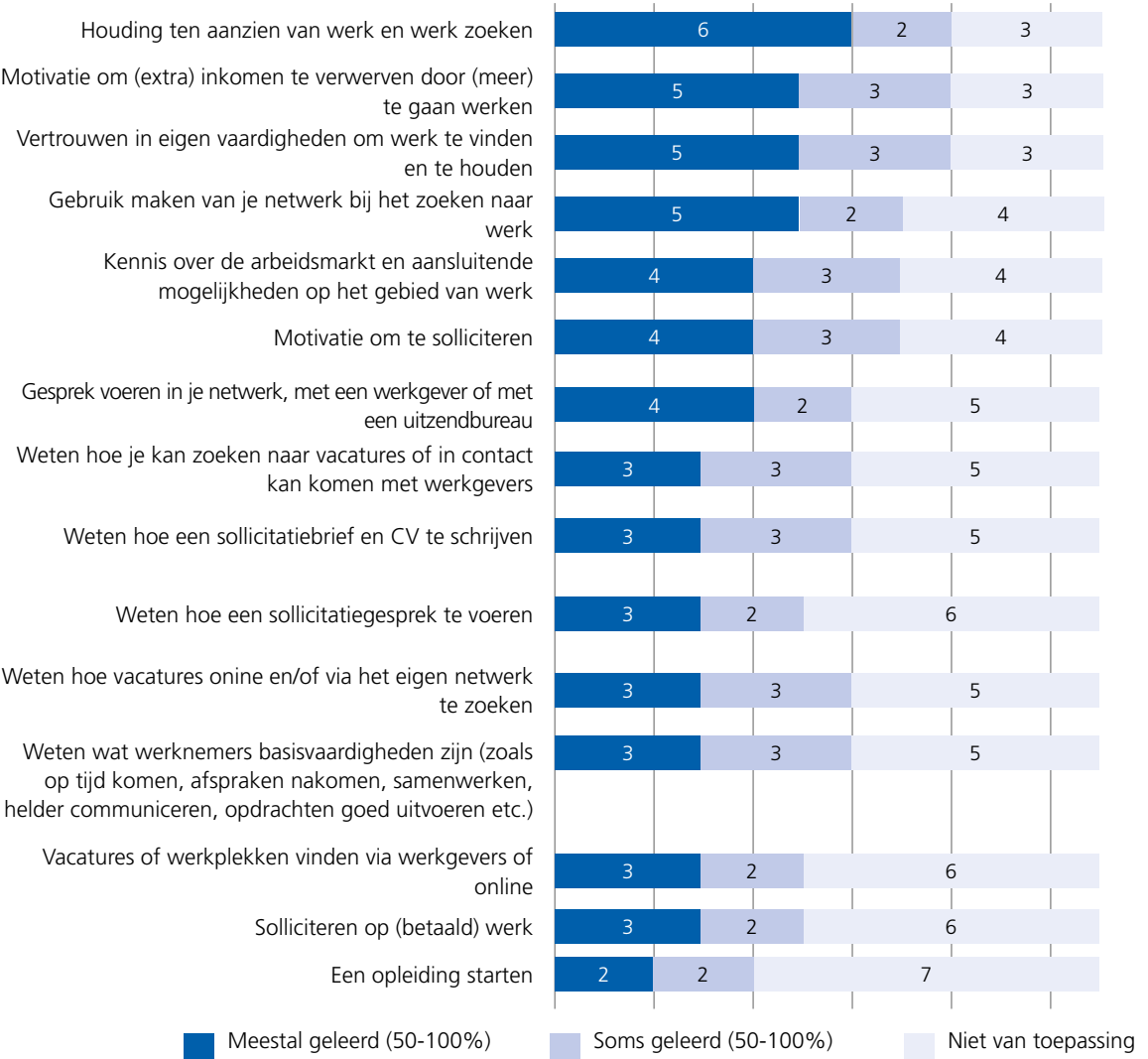
ELEMENT 3: INKOMEN GENEREREN

Ook bij element 3, waar elf projecten zich (mede) op richten, valt op dat een behoorlijk deel van de vaardigheden niet aan bod komt bij de verschillende projecten. Het merendeel van de projecten die aangegeven hebben zich op element 3 te richten (ongeveer 8 van de 11), houdt zich (in elk geval) bezig met de attitude/houding jegens (het zoeken naar) werk en het vergroten van de motivatie en het zelfvertrouwen om daadwerkelijk werk te zoeken. Zij geven over het algemeen ook aan dat dit in de meerderheid van de gevallen wordt aangeleerd. Niet alle projecten richten zich echter ook op de daadwerkelijke (praktische) vaardigheden met betrekking tot het vinden/behouden van werk, zoals het volgen van een opleiding (4 van de 11), het voeren van een sollicitatiegesprek (5 van de 11), het schrijven van een sollicitatiebrief of CV (6 van de 11) of de basisvaardigheden voor een werknemer (6 van de 11). Voor de projecten die zich hier wel op richten worden deze vaardigheden in ongeveer de helft – of iets meer dan de helft - van de gevallen aangeleerd.

Concluderend kan gesteld worden dat het er op lijkt dat relatief iets meer projecten zich bezighouden met de randvoorwaarden om werk te gaan zoeken en te behouden - zoals motivatie en zelfvertrouwen – dan met het daadwerkelijk praktisch ondersteunen bij het vinden van en toeleiden naar een feitelijke arbeidsplek.

In 2017 richtten nog slechts 4 projecten zich op dit element. Een vergelijking is derhalve niet mogelijk.

Figuur 14. Element 3: aantal projecten dat schat dat deze vaardigheden na afloop project geleerd zijn (n=11)

ELEMENT 4: UITGAVEN BEHEERSEN (ECONOMISCH KEUZEGEDRAG)

Twaalf van de in 2018 lopende projecten richten zich (mede) op element 4. De daarbij behorende vaardigheden komen in alle 12 projecten aan bod; er is door geen enkel project ‘niet van toepassing’ geselecteerd. Met name de houding ten aanzien van schulden/schuldeisers en het nakomen van financiële verplichtingen worden bij veel projecten door de meeste deelnemers geleerd (11 van de 12). Daarna volgen het vertrouwen in de eigen financiële vaardigheden en het weten welke facturen/rekeningen te verwachten (10 van de 12). Zich assertief opstellen en kunnen beoordelen of er aanvullende maatregelen moeten worden getroffen bij onverwachte kosten worden in minder dan de helft van de gevallen aangeleerd. Deze punten werden vorig jaar ook als moeilijkst aan te leren vaardigheden genoemd.

Ook bij dit element zien we dat projecten aangeven vaker te slagen in het veranderen van motivatie, zelfvertrouwen of de attitude tegenover schulden en schuldeisers dan feitelijk gedrag en vaardigheden, zoals weerstand bieden tegen verleidingen, financiële producten met elkaar kunnen vergelijken en kunnen beoordelen of er maatregelen nodig zijn om de financiële balans te kunnen behouden bij onverwachte kosten.

Figuur 15. Element 4: aantal projecten dat schat dat deze vaardigheden na afloop project geleerd zijn (n=12)

3. METHODIEKEN

KEUZE METHODIEKEN

De projecten is gevraagd welke methodieken er worden ingezet in het project. Onder methodiek wordt door ons verstaan: “een uitgewerkt geheel van opvattingen, uitgangspunten, methoden en werkwijze dat aan het project ten grondslag ligt.” Voorbeelden van methodieken zijn motiverende gespreksvoering of oplossingsgericht werken. De methodieken die de projecten benoemen, vallen niet in lang alle gevallen onder deze definitie. Door de verwarring over wat een methode is onder de projecten, gaan de antwoorden op de meeste vragen over methodieken over iets wat niet onder een methodiek valt, zoals een projectonderdeel of -activiteit. In deze paragraaf moet daarom bijzonder voorzichtig worden omgegaan met interpretatie. In totaal benoemden 13 van de 30 projecten te werken volgens één of meerdere methodieken. Een aantal van deze projecten, en nog acht anderen benoemden (daarnaast) met name achterliggende theoriën of werkzame projectonderdelen. Negen projecten gaven voornamelijk een beschrijving van de uitgevoerde activiteiten binnen het project. Methodieken die door de projecten worden ingezet zijn bijvoorbeeld:

- > Psycho-educatie
- > Mobility Mentoring
- > Coachingsmethodieken (Bv Grow Model, AI, toekomstgericht positief coachen)
- > Motiverende Gespreksvoering
- > Outreachend Werken
- > Nieuwe Perspectieven Methodiek
- > Peer-to-Peer educatie

Tweeëntwintig van de dertig projecten geven aan (in elk geval een deel) van de ingezette methodieken (of hetgeen zij als methodiek benoemen) zelf te hebben ontwikkeld. Daarnaast geven 13 projecten aan dat de methodieken zijn ontwikkeld door anderen zoals het Nibud, Nadja Jungmann, Platform 31, Vluchtelingenwerk. Eén project geeft aan dat de methodiek uit een databank afkomstig is (NJI). Zes projecten kiezen (tevens) de optie ‘anders, namelijk...’. en geven daarbij aan dat de methodiek bijvoorbeeld in samenwerking met een andere organisatie is ontwikkeld, of een mix is van verschillende bestaande methoden. Ongeveer de helft van de projecten (14) geeft aan dat de gebruikte methodiek niet specifiek voor het doel of de doelgroep van het project ontwikkeld is. Bij tien projecten is de methodiek wél specifiek voor het doel én de doelgroep ontwikkeld. Eén project geeft aan dat de methodiek alleen specifiek voor het doel ontwikkeld is en bij twee projecten is de methodiek specifiek voor de doelgroep ontwikkeld. Dat is het geval bij Schuldhulpmaatje Den Haag (die zich op een kwetsbare doelgroep richt) en bij Welzijn Xtra Schulddienstverleners, die gebruik maken van de Nieuwe Perspectieven-methodiek die gericht is op jongeren. Ruim drie kwart van de projecten (23 van de 30) geeft aan met de gekozen methodieken te werken omdat ze er reeds goede ervaringen mee hebben. Iets minder dan de helft (13 projecten) geeft daarnaast aan hiermee te werken omdat de medewerkers getraind zijn in de methodieken en/of omdat deze specifiek voor het doel/de doelgroep ontwikkeld is. Zes projecten geven (ook) aan dat er met de methodiek wordt gewerkt omdat medewerkers hier ervaring mee hebben. Onderneem ‘t - Stadoogst (Leeuwarden en Groningen) geeft aan dat het in het werkveld de enige bewezen effectieve methodieken zijn.

PROTOCOL METHODIEKEN

De projecten is tevens gevraagd in hoeverre de methodiek die zij hanteren is beschreven. Daarbij konden zij selecteren welke onderdelen van de methodiek specifiek beschreven zijn. Uit de antwoorden blijkt dat respectievelijk 24 en 21 van de 30 projecten aangeven aan dat het doel, danwel de doelgroep specifiek is beschreven. Daarnaast zijn de opzet van de methodiek (20 projecten) en de inhoud (17 projecten) relatief vaak beschreven. De uitvoering en het resultaat van de methodiek is slechts in ongeveer een kwart van de gevallen specifiek beschreven (respectievelijk 7 en 8 projecten). Twee projecten benoemen dat de methodiek helemaal niet is beschreven en één project weet het niet.

Zeventien projecten geven aan dat de methodiek (of datgene dat zij als methodiek benoemen), alleen op hoofdlijnen is beschreven. Hoewel het per project zal verschillen welke onderdelen meer of minder relevant zijn om uit te werken, is het voor elke interventie goed te weten wat je precies wilt bereiken (omschreven resultaat

dat een project bij de doelgroep wil behalen) en bij welke doelgroep je dit wilt bereiken. Hoe specifiek gericht, hoe beter het vaak werkt. Dit betekent dat je als project ook moet nadenken over hoe je vervolgens ervoor zorgt dat daadwerkelijk de doelgroep bij het project terecht komt. Daarvoor is er vaak een gerichte werving en een intakeprocedure nodig die veel projecten nog moeten uitwerken. Ook is het belangrijk om niet alleen de opzet en inhoud van de methodiek te beschrijven zoals al een groot deel van de projecten nu doet, maar is het tevens cruciaal om goed na te denken over hoe je de methodiek uitvoert, wat nodig is voor de uitvoering van de methodiek en of daaraan voldaan wordt.

ONDERBOUWING EFFECTIVITEIT METHODIEKEN

De projecten is gevraagd wat volgens hen het project effectief maakt, oftewel; waarom het project werkt voor het doel en de doelgroep die zij voor ogen hebben. De projecten geven daarbij vaak aan dat dat het leveren van maatwerk en de aandacht voor het individu en zijn behoeften en mogelijkheden effect heeft. Daarnaast wordt bijvoorbeeld ook genoemd dat het scheppen van een vertrouwde/veilige omgeving, het contact met een maatje of de laagdrempeligheid van de aanpak effect hebben. De SollicitatieMentor – Talent & Werk noemt het belang van het creëren van een ‘support group’. Het ene project pleit in dit opzicht juist voor een één-op-één benadering, het andere voor een groepgerichte aanpak. Vier van de 30 projecten hanteren een groepsgerichte aanpak, 13 projecten een individuele aanpak en nog eens 13 projecten een combinatie van individuele begeleiding en groepsgerichte aanpak. De helft van de projecten (15 van de 30) geeft aan zelf onderzocht te hebben dat de gebruikte methoden bewezen effectief zijn. Zeven projecten geven aan dat dit (eventueel daarnaast) uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken. Een beperkende factor in de interpretatie van deze cijfers is wederom dat wij niet weten of de antwoorden daadwerkelijk betrekking hebben op een methodiek. Daarnaast is het onduidelijk of, wanneer een project aangeeft onderzoek naar effectiviteit te hebben gedaan, er sprake was van systematisch onderzoek gericht op effectmeting of een ander soort onderzoek. Eén project geeft aan dat de methodiek uit een databank komt met bewezen effectieve interventies. Tevens geeft één project aan dat de methode niet bewezen effectief is. Zeven overige projecten gaven aan niet te weten of het project bewezen effectief is.

Zesentwintig projecten hebben antwoord gegeven op de vraag of zij weten wat bekend is over wat werkt bij de doelgroep die zij beogen of het probleem dat zij willen aanpakken. Daarvan geeft de meerderheid (16 van de 26) aan dat zij deze kennis hebben via experts (zoals onderzoekers van Hogescholen of Kennisinstituten en/of vanuit specifieke opleidingen) en 8 (ook) vanuit de literatuur (bijvoorbeeld kennis van de schaarstetheorie of Mobility Mentoring). Zes van de 26 projecten geven aan hier geen kennis over te hebben.

4

4. WHATWORKS PRINCIPES EN ADVIES

De werkzaamheid van de projecten wordt verkend met hulp van zogenaamde *WhatWorks* principes. In hoofdstuk 1 hebben we de achtergrond van deze principes beschreven. Deze zijn een voorwaarde voor effectiviteit van een interventie. Om deze reden worden de projecten die gesteund worden door Aegon jaarlijks naast deze vijf principes gelegd: het risicoprincipe, het behoefteprincipe, het responsiviteitsprincipe, het betrouwbaarheidsprincipe en het professionaliteitsprincipe. In deze paragraaf staan we stil bij in hoeverre deze principes in de projecten in 2018 worden toegepast. Tabel 9 geeft een totaaloverzicht weer waarmee inzichtelijk is gemaakt of er in een bepaald project gewerkt wordt volgens deze principes. De tabel is ingevuld op basis van de door de contactpersoon verstrekte informatie in de vragenlijst. Als een hokje onder een principe groen is gekleurd, betekent dit dat een project het principe (grotendeels) toepast en geel houdt in dat een principe deels wordt toegepast. Blauw betekent dat de uitvoering van een principe nog op meerdere punten aangepast kan worden voor dit project. Voor geel en blauw gekleurde projecten zijn er mogelijk verbeterpunten. De impact van de projecten wordt ook via het deelnemersonderzoek gemeten. Samen met de resultaten van deze impactanalyse ontstaat een inzicht in de werkzame principes om tot financiële zelfredzaamheid te komen.

RISICOPRINCIPES

Interventie en intensiteit sluiten aan bij behoefte van de specifieke doelgroep

Het risicoprincipe houdt in dat het belangrijk is dat een interventie zich richt op doelgroepen die de interventie nodig hebben en in de mate waarin zij dat nodig hebben. Belangrijk is dat men zich afvraagt: wat is het doel van de interventie en of de intensiteit van de interventie bij de deelnemers past? Hebben de deelnemers deze interventie ook echt nodig? Het is bij het werken volgens dit principe daarom belangrijk dat er een omschrijving van de doelgroep is en dat er nagegaan wordt of de interventie bij die doelgroep haalbaar is binnen het aantal contactmomenten. Met andere woorden: wordt het beoogde doel bereikt, maar belangrijker nog: is dit ook het doel wat we willen bereiken. “Als het niet kapot is, hoeft je het niet te repareren.” Wanneer een project zich bijvoorbeeld richt op een doelgroep die wel de administratie op orde heeft, maar vooral werk moet zoeken om meer inkomen te genereren, dan is die laatste stap (werk zoeken) voor deze groep de benodigde stap om uit de schulden te komen en zou het niet effectief zijn om ook aandacht aan administratie ordenen te besteden in de interventie. Het is voor alle projecten belangrijk om goed na te denken over afbakening van het beoogde doel en de beoogde doelgroep: het meeste effect wordt gegenereerd als beiden niet te breed geformuleerd zijn. Een (te) open geformuleerd doel is bijvoorbeeld ‘het voorkomen van schulden bij huishoudens’. Als het gaat om het afbakenen van de doelgroep is het hanteren van enige selectiecriteria ontontbeerlijk.

Het doel en de doelgroep worden door de meeste projecten specifiek beschreven voor het project: 24 projecten geven aan het doel specifiek te beschrijven, 21 projecten de doelgroep. In sommige gevallen kan dit zeker nog concreter geformuleerd worden; een aantal van hen is nog maar net opgestart en zal hier in de komende tijd meer aandacht voor hebben. Het verder specificeren van de doelgroep hangt ook samen met het hanteren van bepaalde inclusiecriteria. Die worden door de meerderheid van de projecten (25 van de dertig) gehanteerd, maar zijn veelal nog vrij breed en oppervlakkig (woonplaats, motivatie). Ook het benoemen van duidelijke exclusiecriteria kan helpen in het gericht ondersteunen van de beoogde doelgroep.

Alleen Schuldhulpmaatje Leeuwarden, Humanitas Thuisadministratie Leeuwarden, Wijs & Water – Opdynpaad en Over Rood geven aan geen specifiek doel en doelgroep beschreven te hebben. Amargi Den Haag en Leeuwarden, De Harde Leerschool Den Haag & Groningen en Vluchtelingenwerk Euro-Wijzer Den Haag geven aan geen doelgroep beschreven te hebben, maar wel het doel van het project. InHolland Financieel Slim Studeren en Welzijn Xtra - Schulddienstverleners hebben wel de doelgroep omschreven maar niet het doel. Tevens gaven zes projecten aan zich op alle vier de elementen van financiële zelfredzaamheid te richten - te weten: Amargi Leeuwarden, Humanitas Thuisadministratie Den Haag, Nelis Company - \$tiel, Schuldhulpmaatje Den Haag, Schuldhulpmaatje Leeuwarden en Welzijn Xtra-Schulddienstverleners - wat mede gezien de looptijd en doelgroep van het project wellicht niet altijd haalbaar is.

Samengevat hebben de meeste projecten hun doel en doelgroep vastgelegd maar kan dit in veel gevallen nog concreter geformuleerd en aangescherpt worden. Ook zouden veel projecten meer gebruik kunnen maken van selectiecriteria om ervoor te zorgen dat de deelnemers passen bij de methodiek en het doel van het project. Veel projecten starten net op; het is goed mogelijk dat zij in de loop van de tijd hun doel en/of doelgroep meer gaan afbakenen op basis van ervaringen zoals met welke groep het project in de praktijk goed werkt en met welke niet.

BEHOEFTEPRINCIPE

Interventie richt zich op veranderen van kennis/motivatatie/vaardigheden die voor de doelgroep nodig is om financieel zelfredzaam te worden.

Projecten ontstaan vaak vanwege negatieve ervaringen met de hulpverlening. De algemene hulpverlening is doorgaans niet laagdrempelig genoeg, verstrekt geen belangrijke informatie aan burgers en verleent geen noodzakelijke hulp⁶. Daarnaast komt de hulp die geboden wordt vaak te laat, burgers zitten dan al te diep in de problemen⁷.

Het behoefteprincipe gaat ervan uit dat een project vooral effectief is, wanneer deze zich richt op factoren die relevant zijn voor beoogd gedrag c.q. de beoogde oplossing. Concreet betekent dit dat een project zich moet richten op gedrag dat relevant is om mensen met schulden de stappen naar financiële zelfredzaamheid te laten maken. Hierbij gaat het om de vraag wat een deelnemer nodig heeft om uit de schulden te komen en of de interventie zich daar op richt. Wat een deelnemer nodig heeft verschilt sterk per doelgroep en daarmee ook welk soort project daar goed op aansluit. Waar het het behoefteprincipe betreft, lukt het niet om hier middels de vragenlijst die jaarlijks uitgezet wordt bij de projecten goed inzicht in te krijgen. Om hier toch meer over te weten te komen doen er vanaf 2018 elk jaar een aantal vierdejaars studenten MWD van de Hogeschool van Amsterdam verdiepend onderzoek. In 2018 zijn er drie projecten onderzocht, in 2019 worden er vijf onderzocht. De studenten verrichten een documentenanalyse, nemen 5-10 interviews af en verrichten observaties bij de projecten. Om te onderzoeken in welke mate een project voldoet aan het behoefteprincipe beantwoorden zij de volgende vraag: *hoe en waarom richt het project zich op welke factoren die belangrijk zijn voor het gedrag, de vaardigheden of de kennis die ze bij deelnemers willen bereiken?* Zij verkennen daarbij ook beperkingen. In 2018 zijn de projecten Raad is Daad, Thuisadministratie Humanitas Rotterdam (Stichting van Schulden naar Kansen) en Amargi Den Haag (Aegon) onderzocht. Voor Amargi Den Haag is het hokje dat over het behoefteprincipe gaat ingekleurd in de tabel. Amargi Den Haag werkt goed aan het behoefteprincipe. Amargi werkt volgens de betrokkenen volgens een menselijke aanpak waarin er tijdens het inloopsprekuren zaken daadwerkelijk aan worden gepakt en de deelnemer op de hoogte wordt gesteld van de ondernomen stappen. Dit zorgt ervoor dat het project als werkzaam wordt ervaren. Daarnaast is er ook sprake van matching waarin uitgestroomde deelnemers gekoppeld worden aan deelnemers die begeleiding ontvangen

RESPONSIVITEITSPRINCIPE

Interventie sluit aan bij leervermogen, leerstijl, cultuur en motivatie van deelnemers

Het responsiviteitsprincipe stelt dat interventies, willen ze effect genereren, moeten aansluiten bij het leervermogen, de leerstijl, de cultuur en de motivatie van de deelnemers. Gevraagd is aan de contactpersonen of er in de projecten met deze zaken rekening wordt gehouden. Aangezien deelnemers sterk kunnen verschillen in leervermogen (hoe makkelijk je leert) en leerstijl (manier waarop je leert) is het voor projecten belangrijk om goed na denken wat hun doelgroep mogelijk nodig heeft en hoe zij in de uitvoering van hun project rekening kunnen houden of flexibel kunnen omgaan met of mensen bijvoorbeeld beter leren door uitleg of door oefening. Daarnaast kunnen projecten rekening houden met cultuur of religie van de deelnemers en motivatie van deelnemers. Er kunnen ook legitieme redenen zijn om hier niet specifiek rekening mee te houden als project, bijvoorbeeld wanneer een project een zeer specifieke doelgroep heeft en de methodiek specifiek op het gekozen doel en de doelgroep aansluit.

Bijna alle projecten (26 van de 30) zeggen rekening te houden met het leervermogen van individuele deelnemers. Ruim drie kwart van de projecten (23) houdt rekening met individuele motivatie. Bijna twee derde van de projecten (20) zegt rekening te houden met de leerstijl, twee projecten geven aan dit niet te weten. Iets minder dan de helft van de projecten (14), geeft aan rekening met de religie of cultuur van individuele deelnemers te houden, 15 projecten doen dit niet en één weet het niet. Bij deze genoemde en getoonde aantallen dient te worden vermeld

6 Zutphen, R. van (2016). Burgerperspectief op schuldhulpverlening. Een onderzoek naar de ervaringen van burgers met gemeentelijke schuldhulpverlening. Den Haag: De Nationale Ombudsman

7 Westhoff, F. & L. de Ruig mmv A. Kerckhaert (2015). Huishoudens in de rode cijfers 2015. Den Haag: Panteia

dat deze mogelijk niet altijd een betrouwbare reflectie zijn. Uit de toelichtingen die respondenten gaven, bleef het vaak onduidelijk hoe er in de praktijk rekening gehouden wordt met genoemde kenmerken.

Voorbeelden rekening houden met leervermogen van individuele deelnemers:

“Qua tempo en aanbod. Omdat wij uitgaan van vergroting van de zelfredzaamheid is het van essentieel belang om iedere individuele deelnemer op zijn/haar tempo te kunnen laten werken en het beoogde resultaat aan te passen op het maximale ‘kunnen’ van de individuele deelnemer.” (Fivoor (MJD) – Ontdek je talenten met je centen!)

“Onze maatjes proberen zo goed mogelijk aan te sluiten bij de doelen en het niveau van de deelnemer. Het is maatwerk. Een administratiesysteem opzetten, werkt alleen wanneer de deelnemer er ook mee kan werken. Er wordt rekening gehouden met hoeveel iemand aankan, ook in tijd: in het begin doet het maatje iets meer, naar verloop van tijd doet de deelnemer meer zelf. Maar onze maatjes nemen het niet over. Bij deelnemers waarbij het vermoeden bestaat dat ze laaggeletterd zijn, hebben we de modules Voor ‘t Zelfde Geld van Stichting Lezen en Schrijven.” (Stek – Budgetmaatjes 070)

Voorbeeld rekening houden met leerstijl van individuele deelnemers:

Tijdens de gehele begeleidingsperiode wordt rekening gehouden met de leerstijl van jongeren, waardoor uitleg kan variëren van ‘tekeningen op een post-it’ tot ‘samen een financieel overzicht invullen’ en van ‘samen bellen met instanties’ tot ‘volledig zelf laten bellen en pas ingrijpen wanneer nodig’. aanvulling: Soms moet je iets voordoen, dit speelt niet alleen bij jongeren met een lvb. Ook niet lvb doe je voor en samen. Bijvoorbeeld het bellen van een deurwaarder samen oefenen voordat de jongeren gaat bellen. Ook hoe en op welke manier je post ordent, je buurman om hulp vraagt zijn belangrijke leermomenten/ stijlen (Welzijn Xtra -Schulddienstverleners)

Voorbeelden rekening houden met religie/cultuur van individuele deelnemers:

Rekening houden dat sommige mensen alleen door een vrouw geholpen willen worden, soms je schoenen uitdoen, rekening houden dat ze te laat komen, maar ook bij Eritrese vluchteling die zich extra schamen om schulden te hebben dat ze direct met een schuld beginnen ivm inrichting van hun huis en voor school. (Humanitas Thuisadministratie Leeuwarden)

Er wordt rekening gehouden met geloofsovertuiging, bijbehorende feestdagen, culturele en religieuze gewoontes, voorkeur omtrent gesprekken met een man of een vrouw, etc. Alle vier de SDV’ers hebben een intensieve training ‘multicultureel vakmanschap’ gevolgd en het team zelf bestaat uit culturele en religieuze diversiteit. Daarnaast heeft in Den Haag 52% van de stadsbevolking een ‘migratie-achtergrond’, waardoor wij altijd kijken naar ‘de jongere zelf inclusief culturele en religieuze achtergrond’ en niet uit gaan van ‘een standaard-persoon’. (Welzijn Xtra -Schulddienstverlener)

Hierin wordt met name rekening gehouden met hoe het thema financiën zich manifesteert in de systemen waaruit deze jongeren komen. Daarnaast ook met hoe de jongeren met een hybride achtergrond zichzelf zien in de samenleving. Als het gaat om het zien en krijgen van kansen en mogelijkheden en wat zij daar zelf in kunnen betekenen. Dit wordt meegenomen in ons programma. (Sichting Buurtbazen – BûseBaas)

Voorbeelden rekening houden met motivatie van individuele deelnemers:

Indien iemand minder gemotiveerd (b)lijkt, zullen wij het aanbod aanpassen, om te voorkomen dat iemand voortijdig afhaakt en uiteindelijk niets heeft meegenomen van de cursus. Door het aanbod op maat te ‘snijden’ levert de cursus altijd iets op (Fivoor (MJD) – Ontdek je talenten met je centen!)

Motivatatie komt in allerlei verschillende vormen, we gaan ervanuit dat als we zien dat motivatie afneemt hier verschillende redenen voor kunnen zijn. Wij trainen onze coaches om hier scherp op te zijn en te kijken naar achterliggende redenen om daar ruimte aan te geven zodat de deelnemer weer verder kan. (Talentcoach – LEF op de arbeidsmarkt)

Motivatatie komt in allerlei verschillende vormen, we gaan ervanuit dat als we zien dat motivatie afneemt hier verschillende redenen voor kunnen zijn. Wij trainen onze coaches om hier scherp op te zijn en te kijken naar

achterliggende redenen om daar ruimte aan te geven zodat de deelnemer weer verder kan. (Humanitas Thuisadministratie Leeuwarden)

In hoeverre er goed aangesloten kan worden bij de behoeften van deelnemers is ook afhankelijk van de vorm waarin deelnemers begeleid worden. Van de dertig projecten werken er vier alleen groepsgericht (Cijfers & Centen - Geld & Grip, MEE Friesland – Bewust omgaan met geld, Vluchtelingenwerk Euro-wijzer Leeuwarden, Brand New Job - Grip op je Sollicitatie training). Dertien projecten hanteren een individuele aanpak en tevens dertien projecten een combinatie van groepsgericht en individueel.

Zeker bij een bredere doelgroep kan het relevant zijn om maatwerk te bieden, zodat ook deelnemers die iets meer tijd of begeleiding nodig hebben de doelen van het project kunnen behalen. Dertien projecten geven aan dat de methodiek die ze inzetten voor alle deelnemers gelijk is, elf projecten geven aan dat deelnemers kunnen kiezen waar ze aan willen werken binnen het project maar dat de methodiek hetzelfde is, één project geeft aan dat de methodiek geheel afhangt van de deelnemer (Amargi Den Haag) en vijf projecten antwoorden iets anders, bijvoorbeeld dat het probleem de richting bepaalt of er aanpassingen mogelijk zijn naar aanleiding van het effect van de methodiek. Bijna alle projecten (28) geven aan de mogelijkheid te hebben om een onderdeel van de methodiek of de gehele methodiek flexibel aan te passen aan de behoefte van de deelnemers. Bij meer dan de helft (16) van de projecten kan het doel aangepast worden en bij de helft (15) de intensiteit. Dertien projecten geven aan andere aanpassingen te kunnen maken, zoals de keuze voor specifieke modules of onderwerpen, aanpassingen qua niveau (Colours of Impact - Financieel Fit aan de slag met je Talent!), de aangeboden leerstof in verhouding tot de draagkracht (Fivoor (MJD) - Ontdek je talenten met je centen), en overige hulpverlening, zoals wel of geen schuldhulpverlening (Stek - Budgetmaatjes 070).

Als het gaat om flexibiliteit in looptijd, dan wel het aantal contactmomenten, zegt meer dan de helft (16) van de projecten dat de looptijd in principe gelijk is, maar tien van hen stellen dat daar soms of regelmatig van afgeweken kan worden. Veertien projecten geven aan dat de looptijd in beginsel al verschilt per deelnemer. Het aantal contactmomenten is bij negen projecten voor alle deelnemers gelijk (en bij 21 verschillend), bij zes van deze projecten kan hier indien nodig van afgeweken worden.

Samengevat passen de meeste projecten het responsiviteitsprincipe op veel vlakken toe. Voor veel projecten is er sprake van een flexibele inzet van methodieken. Ook is het bij bijna alle projecten mogelijk om (een onderdeel van) de methodiek aan de behoefte van deelnemers aan te passen. De meeste projecten laten hun werkwijze aansluiten op de individuele behoeften van deelnemers door aanpassingen te bieden in leerstijl, leervermogen en motivatie. Wel is er wellicht nog verbetering mogelijk op het rekening houden met religie of cultuur van deelnemers: maar de helft van de projecten zegt dit te doen.

BETROUWBAARHEIDSPRINCIPE

Interventie is bewezen effectief, gedetailleerd beschreven en er is een vorm van kwaliteitscontrole bij uitvoering

Bij het betrouwbaarheidsprincipe gaat het erom dat de effectiviteit van een interventie of project het meest gewaarborgd wordt wanneer een (bewezen) effectieve methodiek wordt toegepast en deze wordt uitgevoerd zoals bedoeld. Het is het beste wanneer de interventie hiertoe beschreven is en ook moet er een vorm van controle zijn of de uitvoerders de methodiek correct inzetten. Dit kan bijvoorbeeld door registratie en evaluatie van activiteiten, certificering van uitvoerders, evaluaties of het instellen van een stuurgroep. Het beschrijven van een interventie is een noodzakelijke randvoorwaarde om ervoor te kunnen zorgen dat alle medewerkers weten hoe de interventie loopt en dit op een gelijke manier kunnen toepassen. Een vorm van controle op de uitvoering is niet zozeer bedoeld om elkaar op de vingers te tikken, maar zorgt dat zowel ervaren als nieuwe medewerkers tips en feedback kunnen krijgen over het toepassen van de interventie (van een collega of van deelnemers bijvoorbeeld) of voor lastige punten met elkaar een oplossing kunnen bedenken. Het is een manier om de kwaliteit van de interventie samen in de gaten te houden.

Ondanks dat we uitleg in de vragenlijst hebben gegeven over wat een effectieve methodiek is, is ook dit jaar de vraag over of er effectieve methodieken worden ingezet niet altijd goed beantwoord: sommige projecten stellen

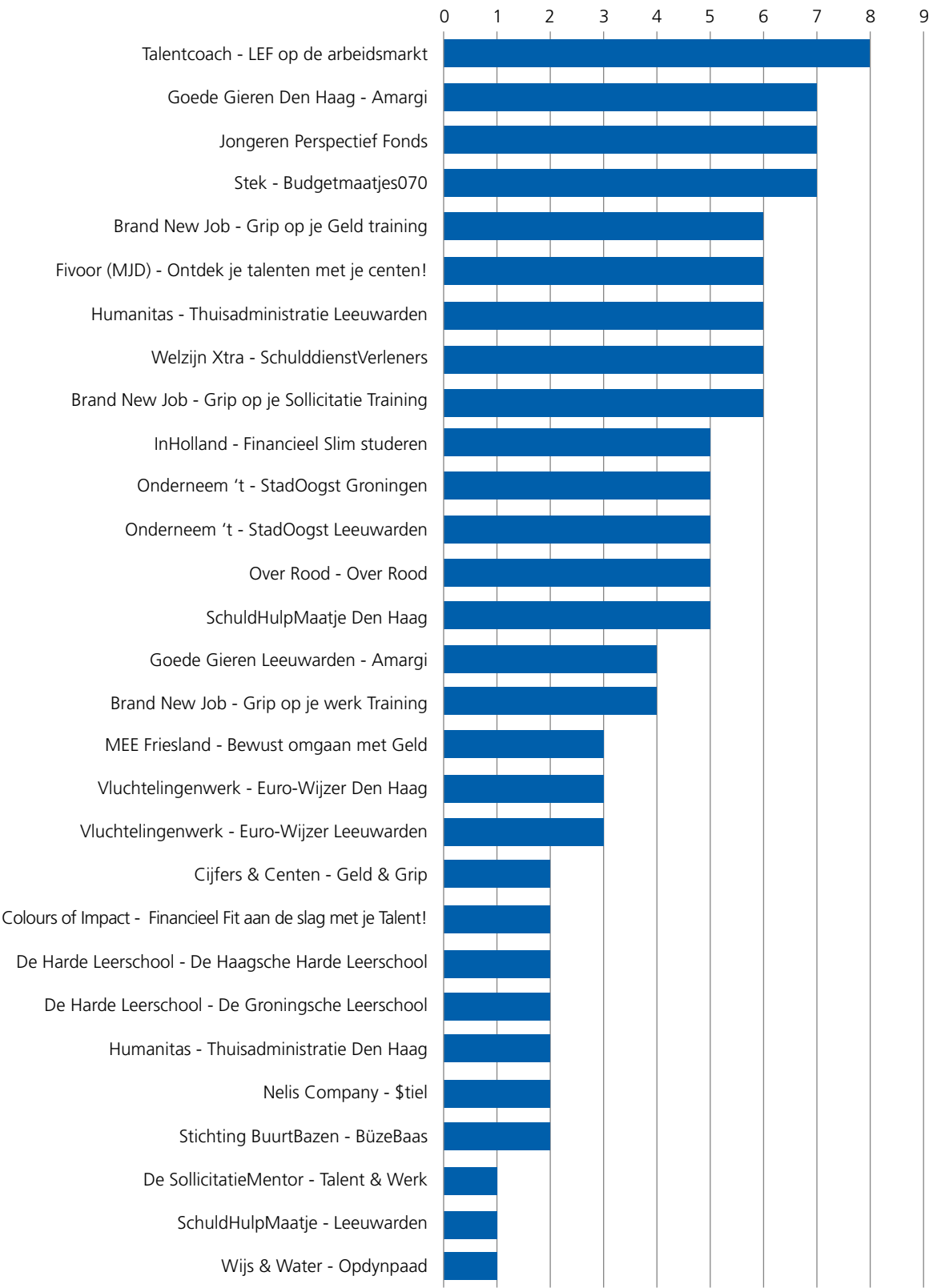
dat er effectonderzoek is gedaan naar de methodiek(en) die zij inzetten, maar nadere analyse wijst dan uit dat dit niet het geval is. In de komende jaren zullen we dan ook op een andere manier onderzoek gaan doen naar de inzet van effectieve methodieken bij de door Aegon gefinancierde interventies. Het is voor nu goed om te realiseren dat de door de contactpersonen gegeven antwoorden niet altijd kloppend zijn. In 2018 geeft slechts één project aan met een methodiek uit de databank met effectief gebleken interventies van het NJI te werken, namelijk Stichting Buurtbazen-Bûsebaas. Acht projecten geven aan dat de effectiviteit van de door hun ingezette methodiek(en) (onder meer) blijkt uit (wetenschappelijk) onderzoek, echter blijft het in deze gevallen nog onduidelijk door wie en hoe het onderzoek is uitgevoerd. Vijftien projecten geven aan dat effectiviteit blijkt uit eigen onderzoek, één project benoemt dat de effectiviteit niet is bewezen, zeven projecten geven aan het niet te weten. Bij de helft (15) van de projecten die zegt zelf onderzoek te hebben gedaan is het belangrijk te controleren of dit gestandaardiseerd is uitgevoerd. Op basis van de ingevulde antwoorden kan nog niet beoordeeld worden of het bij deze projecten echt om omschreven methodieken of meer om projectonderdelen gaat en in welke mate het onderzoek betrouwbaar is. Mogelijk kan het uitvoeren van betrouwbaar effectiviteitsonderzoek dan ook uiteindelijk gebruikt worden om de eigen methodiek in een databank als bewezen effectief te laten registreren. Projecten kunnen ook zelf onderzoek laten doen naar hun methodiek of een bestaande methodiek kiezen. Dat maakt de werkzaamheid van een methodiek overtuigender.

Meer dan de helft (17) van de projecten geeft aan dat de methodiek alleen op hoofdlijnen beschreven is. Als er onderdelen specifiek beschreven zijn dan wordt het doel het meest genoemd (24x), gevolgd door de doelgroep (21x), de opzet van de methodiek qua vorm, timing, volgorde, duur en frequentie van activiteiten (20x), de werving (20x) en de inhoud van de methodiek (17x). Bij de beschrijving van de uitvoering en het resultaat is nog wel van belang om na te gaan of er sprake is van een weloverwogen effectiviteitsredenering. Hoewel het per project zal verschillen welke onderdelen meer of minder relevant zijn om uit te werken, is het voor elke interventie belangrijk dat een project goed nadenkt over wat je precies wilt bereiken en bij welke doelgroep je dit wilt bereiken. Hoe specifieker gericht, hoe beter het vaak werkt. Dit betekent ook dat je als project moet nadenken over hoe je vervolgens zorgt dat daadwerkelijk de doelgroep bij het project terecht komt. Daarvoor is vaak werving en een intakeprocedure nodig, die veel projecten nog moeten uitwerken. Zo is het ook belangrijk niet alleen de opzet van de methodiek qua vorm, frequentie en benodigde tijd en de inhoud van de methodiek qua uit te voeren concrete activiteiten te beschrijven zoals al een groot deel van de projecten nu doen. Het is minstens zo belangrijk om goed na te denken over wat nodig is voor de uitvoering van de methodiek en of daar voldoende aan voldaan wordt. Zo hebben veel projecten nog niet specifiek beschreven wie de methodiek mag uitvoeren, wat benodigde vaardigheden voor uitvoering zijn, een omschrijving van training/ondersteuning die aan de uitvoerders geboden moet worden, benodigd draagvlak (binnen en buiten het project) en manier waarop de kwaliteit van de uitvoering gecontroleerd wordt (bijvoorbeeld door evaluaties, observaties of registratie). Het omschrijven en onderbouwen van je eigen project is niet alleen belangrijk om te kunnen verantwoorden hoe een project is opgebouwd, maar dient ook als steun om het hele project tot in detail uit te denken en de stappen met elkaar te stroomlijnen. Ook kan het medewerkers houvast bieden bij het correct en op een gelijke manier uitvoeren van het project. Wanneer een project gebruik maakt van een methode die nog niet bewezen effectief is uit onderzoek, kan de effectiviteit van een project alleen onderzocht worden wanneer deze gedetailleerd beschreven is en dus een vast en replicerbaar protocol heeft. Met een omschreven methodiek is het goed om als project in de gaten te houden dat medewerkers de methodieken uitvoeren zoals deze bedoeld zijn en dat de medewerkers als team op één lijn zitten qua aanpak.

Op één na (In Holland/125Procent – Studeer je rijk app) zeggen alle op één of meerdere manieren de kwaliteit van de uitvoering van het project te controleren. Genoemd zijn onder meer evaluaties bij deelnemers (22x), (periodieke) interviews tussen projectmedewerkers (17x), casusbesprekingen (16x), mentoring (16x), monitoring, registratie en evaluatie van taken voor en door projectmedewerkers (15x) en evaluaties bij medewerkers (15x). Observaties bij uitgevoerde activiteiten komen relatief weinig voor (bij 6 projecten) en slechts één project geeft aan de uitvoering te bewaken door medewerkers in te zetten die een specifieke licentie hebben (Stek - Budgetmaatjes 070). Geen enkel project geeft aan de uitvoering te bewaken door visitatie of inspectie van andere projecten of relevante partijen. Er zijn grote verschillen in het aantal manieren waarop projecten de uitvoering bewaken. Grofweg zijn er drie groepen te onderscheiden: een groep die uitvoerig controleert op de uitvoering (op 6 tot 8 manieren), een groep die redelijk uitvoerig controleert (4 tot 5 manieren), en een groep die beperkt controleert (0 tot 3 manieren). Het aantal verschillende manieren waarop de controle van de uitvoering plaatsvindt per project staat in 16. Projecten die

al veel verschillende manieren om de kwaliteit van de uitvoering te bewaken inzetten zijn: Talentcoach – LEF op de arbeidsmarkt (8 manieren), Amargi Den Haag, Jongeren Perspectief Fonds en Stek - Budgetmaatjes 070 (elk 7).

Figuur 16. Aantal manieren van controle op de uitvoering per project.

Het is belangrijk dat dat een project binnen de juiste organisatorische en contextuele randvoorwaarden wordt uitgevoerd. Organisatorische randvoorwaarden zijn de randvoorwaarden waaraan voldaan moet worden op het niveau van de uitvoerende organisatie (draagvlak, mogelijkheden tot samenwerking/overleg, geld, tijd, beschikbare ruimtes). Bij contextuele randvoorwaarden betreft het de sociale, politieke en culturele setting. Dertien van de 27

projecten die geantwoord hebben op de vraag over randvoorwaarden benoemen dat aan alle randvoorwaarden voor juiste uitvoering wordt voldaan. Meer dan de helft (14) geeft aan dat aan bepaalde randvoorwaarden niet wordt voldaan zoals voldoende draagvlak voor samenwerking/overleg met andere partijen (7x), voldoende financiering (6x) of voldoende tijd (5x). Voor de projecten die al gestart zijn (17) geldt dat de meerderheid (tevens) aangeeft knelpunten te ervaren in de uitvoering. Slechts drie projecten ervaren geen knelpunten en twee projecten geven aan dit niet te weten. Genoemde knelpunten zijn onder meer onvoldoende tijd (3x genoemd), knelpunten bij de in te zetten methodiek (3x), te weinig kennis bij de projectmedewerkers (2x) of anders, zoals gebrek aan of niet de juiste deelnemers, problemen met werving deelnemers in de doelgebieden door locatie van het project.

Samengevat is het belangrijk dat projecten streven naar het toepassen van bewezen effectieve methodieken. Een minderheid van de projecten geeft aan hiermee te werken. Uit de door de contactpersonen gegeven antwoorden blijkt dat er bij de helft van de projecten zelf onderzoek is gedaan naar de ingezette methodieken, echter onbekend is of dit daadwerkelijk effectonderzoek betreft: dit zullen de onderzoekers in de komende jaren nader verkennen. Voor meer dan de helft van de projecten valt er nog een slag te maken als het gaat om het maken van een projectbeschrijving, omdat deze vaak vooral op hoofdlijnen beschreven is en meer specifiek alleen op bepaalde onderdelen. Projecten hanteren verschillende manieren om toezicht te houden op de kwaliteit van de uitvoering van hun project waarbij evaluaties bij deelnemers het vaakst worden genoemd. Meer dan de helft van de projecten loopt tegen knelpunten aan in de organisatorische en contextuele randvoorwaarden.

PROFESSIONALITEITSPRINCIPLE

Interventie wordt uitgevoerd door gekwalificeerde medewerkers en/of biedt voldoende training of inhoudelijke ondersteuning

Het professionaliteitsprincipe gaat er vanuit dat als interventies worden uitgevoerd door medewerkers die beschikken over de juiste kennis, vaardigheden en attitude meer impact hebben. Hierbij kan een project kiezen om te selecteren op medewerkers of vrijwilligers die de kennis of vaardigheden al hebben, bijvoorbeeld door medewerkers te selecteren die al ervaring hebben met de gebruikte methodiek en mogelijk de kennis over de methodiek te toetsen of op te frissen. Dit is natuurlijk niet altijd mogelijk, daarom kan een project ook kiezen om (ongekwalificeerde) vrijwilligers en medewerkers op relevante kennis en vaardigheden te selecteren. Dan is een training over de methodiek en bv kennis van de doelgroep mogelijk wel een essentieel onderdeel voor het uitvoeren van het professionaliteitsprincipe. Beide opties zorgen voor voldoende kennis om het project correct uit te voeren. Ook is het essentieel dat medewerkers vervolgens voldoende mogelijkheid krijgen om inhoudelijk of didactisch ondersteund te worden door bijvoorbeeld interviews, evaluaties of bijscholing.

Zesentwintig projecten werken (in elk geval) met beroepskrachten, acht (mede) met een vaste groep vrijwilligers en zeven (mede) met een wisselende groep vrijwilligers. Twee projecten noemen hier iets anders, namelijk het inhuren van ervaren coaches. Alle projecten die met beroepskrachten werken geven aan bepaalde eisen te stellen, bijvoorbeeld qua opleiding (19 vd 26), bekendheid of ervaring met de methodiek/werkwijze (15 van de 26), of bepaalde vaardigheden zoals pedagogische/agogische/sociaaljuridische of algemene sociale vaardigheden, maar ook kennis of ervaring met de doelgroep, financieel inzicht of coachingservaring. Ook alle projecten die werken met vrijwilligers geven aan bepaalde eisen te stellen. Het gaat dan bijvoorbeeld om minimaal een MBO-opleiding, het volgen van een interne training, of sociale, communicatieve en/of financiële vaardigheden.

De projecten is tevens gevraagd of medewerkers vooraf een training ontvangen. Bij zes projecten worden beroepskrachten en vrijwilligers getraind. Bij respectievelijk drie en ook drie projecten worden alleen beroepskrachten of vrijwilligers getraind. Vier projecten geven aan geen training aan te bieden, maar wel een instructiemap. Elf projecten geven aan alleen medewerkers te selecteren die bekend zijn met methodiek (NB: hier hebben wij ook projecten waar de ontwikkelaars ook de uitvoerders zijn of waarbij reeds getrainde medewerkers actief zijn onder gerekend). Twintig projecten die een training geven aan medewerkers wordt gegeven hebben geantwoord waar deze over gaat. Vaak gaat de training in elk geval over kennis over onderwerp (13 keer genoemd), kennis over de doelgroep (12 keer genoemd) en de methodiek (10 keer genoemd). Tien projecten geven aan (ook) in iets anders te trainen, zoals de sociale kaart, het bewaken van grenzen of motiverende gespreksvoering.

Bijna alle projecten (28 van de 30) geven aan hun medewerkers te ondersteunen. De vaakst gehanteerde manieren hierbij zijn: casusbesprekingen tussen medewerkers (19 keer genoemd), intervisie (18 keer genoemd) en tussentijdse evaluaties (8 keer genoemd). Zeven projecten noemen (tevens) andere manieren van ondersteuning, waarbij met name gesprekken met een leidinggevende vaak worden ingezet.

Samengevat zien we dat de meeste projecten het daar redelijk goed doen wat betreft het professionaliteitsprincipe. Veel projecten lijken zich bewust van het stellen van eisen aan de uitvoerders en trainen hun medewerkers om het project goed uit te kunnen voeren. Ook is er bij bijna alle projecten controle op de uitvoering van het project.

Tabel 9: Toepassing What Works-principes per project

Project	Risico	Behoefte	Respon- siviteit	Betrouw- baarheid	Professio- naliteit
Goede Gieren Den Haag - Amargi					
Goede Gieren Leeuwarden - Amargi					
Brand New Job - Grip op je Geld training					
Brand New Job - Grip op je Sollicitatie training					
Brand New Job - Grip op je Werk training					
Cijfers & Centen - Geld & Grip					
Colours of Impact - Financieel Fit aan de slag met je Talent!					
De Harde Leerschool - De Haagsche Harde Leerschool					
De Harde Leerschool - De Groningsche Harde Leerschool					
De SollicitatieMentor - Talent & Werk					
Fivoor (MJD) - Ontdek je talenten met je centen!					
Humanitas - Thuisadministratie Den Haag					
Humanitas - Thuisadministratie Leeuwarden					
InHolland/125Procent – Studeer je rijk app					
InHolland - Financieel slim studeren					
MEE friesland - Bewust omgaan met Geld					
Nelis Company - \$tiel					
Onderneem 't - StadOogst Groningen					
Onderneem 't - StadOogst Leeuwarden					
Over Rood Den Haag - Over Rood					
Stg. SchuldHulpMaatje - SchuldHulpMaatje Den Haag					
Stek voor stad en kerk - Budgetmaatjes070					
Stichting BuurtBazen - BûseBaas					
Stichting Jongeren Perspectief Fonds - Jongeren Perspectief Fonds					
Stichting Verstandig met Inkomen - Schuldhulpmaatje Leeuwarden					
Talentcoach - LEF op de arbeidsmarkt					

Project	Risico	Behoefte	Respon- siviteit	Betrouw- baarheid	Professio- naliteit
Vluchtelingenwerk - Euro-Wijzer Den Haag					
VluchtelingenWerk - Euro-Wijzer Leeuwarden					
Welzijn Xtra - Schulddienstverleners					
Wijs & Water - Opdynpaad					

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op 31 december 2018 is het aantal projecten dat Aegon financiert binnen Van Schulden naar Kansen aanzienlijk toegenomen ten opzichte van 2017: van 8 naar 30 projecten. Dertien van deze projecten gaan pas daadwerkelijk starten in 2019. Tot 31 december 2018 hebben er sinds de start van het programma Van Schulden naar Kansen in 2017 1774 deelnemers meegedaan aan projecten die gesteund worden door Aegon in doelgebieden in Den Haag, Leeuwarden en Groningen. Van de 1565 deelnemers in 2018 hebben er minstens 416 deelnemers een project afgerond. De 17 projecten die in 2018 zijn gestart richten zich allemaal (in elk geval) op mensen met kleine schulden en het merendeel ook op mensen met dreigende schulden. De projecten bereiken naast de beoogde doelgroepen vaak ook nog andere doelgroepen: dit zijn het vaakst mensen met beperkte vaardigheden. Interessant is om nader te verkennen wat de projecten vervolgens voor deze deelnemers doen: passen zij hun aanpak hierop aan of veranderen zij hun doelgroep? Als het gaat om typering van de feitelijke deelnemers op basis van een lijst met kenmerken worden de volgende kenmerken het meest genoemd: vrouw, voornamelijk in de leeftijd tussen 36-65 jaar, samenwonend, middelbaar opgeleid, alleenstaand, zonder kinderen en geen betaald werk.

Bijna alle projecten richten zich op verschillende elementen van financiële zelfredzaamheid. Om de financiële zelfredzaamheid van hun deelnemers te vergroten richten de meeste projecten zich op element 2 'basale kennis en begrip van financiële zaken' (24) en element 1 'orde en overzicht in de eigen administratie' (23). Om de financiële zelfredzaamheid van deelnemers te vergroten streven de projecten specifieke vaardigheden na. Wat opvalt is dat de contactpersonen van de projecten aangeven vooral succes te zien bij hun deelnemers in het teweegbrengen van positieve veranderingen in bewustwording, motivatie, houding/attitude en zelfvertrouwen. Lastiger is het om daadwerkelijk gedrag en vaardigheden te veranderen, met name op de langere termijn. Hier lijkt door de projecten ook minder op ingezet te worden.

Net als vorig jaar hebben we de projecten weer langs de meetlat van de *WhatWorks* principes gelegd. Wanneer we naar het **professionaliteitsprincipe** kijken dan zien we dat het overgrote deel van de projecten het daar redelijk goed op doet. Bijna alle projecten stellen eisen aan hun medewerkers en trainen hen om het project goed uit te kunnen voeren. Als het gaat om het **risicoprincipe** zien we dat het doel en de doelgroep door de meeste projecten wel beschreven worden maar dat dit bij veel projecten nog beter afgebakend kan worden. Projecten zouden bijvoorbeeld meer of duidelijkere selectiecriteria kunnen hanteren: voor wie is het project bedoeld (en voor wie niet)? Wat zijn in- en exclusiecriteria? Passen de bereikte deelnemers in de beoogde doelgroep of is doorverwijzing nog naar een organisatie of project die meer gerichte hulp kan bieden? Vijf projecten aan geven bijvoorbeeld aan geen enkel selectie criterium te hanteren. Een groot aantal projecten is net opgestart en zal hier in de komende periode aandacht aan besteden en het doel en/of de doelgroep nader afbakenen op basis van ervaringen zoals met welke groep het project in de praktijk goed werkt en met welke niet. Voor wat betreft het **responsiviteitsprincipe** passen de meeste projecten dit principe goed toe. Veel projecten werken met een flexibele inzet van methodieken en passen (een onderdeel van) de methodiek aan aan de behoefte van deelnemers. Projecten zeggen daarnaast in hun werkwijze aan te sluiten bij leerstijl, leervermogen en motivatie van de deelnemers. Wel is er nog verbetering mogelijk op het rekening houden met de culturele achtergrond van deelnemers: minder dan de helft van de projecten zegt daar rekening mee te houden. De grootste winst bij de projecten valt te behalen op het **betrouwbaarheidsprincipe**. Allereerst constateren we dat slechts een minderheid van de projecten werkt met bewezen effectieve methodieken. Dat is niet altijd een bewuste keuze; projecten zijn zich over het algemeen niet erg bewust van wat een methodiek is en wat de voordelen zijn van het werken met een bewezen effectieve methodiek. Meer bewustwording van wat bewezen effectieve methodieken zijn en wat er uit onderzoek al bekend is, zou kunnen helpen interventies te verbeteren. Hiermee hangt samen dat de helft van de projecten aangeeft dat er onderzoek is gedaan naar hun interventie. Onbekend is echter of dit daadwerkelijk effectonderzoek betreft. Ten tweede zien we dat meer dan de helft van de projecten hun projectonderdelen alleen op hoofdlijnen heeft beschreven. Een uitgebreide beschrijving is niet alleen goed om te kunnen verantwoorden hoe een project is opgebouwd, maar kan ook dienen als steun om het hele project tot in detail uit te denken en de stappen met elkaar te stroomlijnen. Ook kan het medewerkers houvast bieden bij het correct en op een gelijke manier uitvoeren

van het project. Het is daarbij minstens zo belangrijk om goed na te denken over wat nodig is voor de uitvoering van de methodiek en of daar voldoende aan voldaan wordt. We zien nu dat veel projecten ook op dit punt nog wat tekortschieten. Het gaat dan onder meer om het beantwoorden van vragen als: wie mag de methodiek uitvoeren, welke vaardigheden zijn hiertoe benodigd? Ten derde zien we dat bijna de helft van de projecten knelpunten ervaart in de organisatorische en contextuele randvoorwaarden om het project optimaal uit te kunnen voeren. Het betreft hier vooral onvoldoende draagvlak voor samenwerking/overleg met voor het project relevante partijen, onvoldoende financiering en onvoldoende tijd. Hoewel een project niet altijd invloed heeft op deze randvoorwaarden, is het belangrijk dat een project zich wel bewust is van hoe hier wel (meer) aan voldaan kan worden en wat een project daar eventueel zelf in kan betekenen. Bovendien is het van belang vast te stellen wat niet (meer) mogelijk is binnen de suboptimale randvoorwaarden.

Het Lectoraat Armoede Interventies zal in de komen jaren de impact blijven meten en ontwikkelingen volgen, zowel op overall niveau als op projectniveau. Daarbij worden de resultaten van het impactonderzoek naast de resultaten van het deelnemersonderzoek gelegd en teruggekoppeld naar de projecten. Tezamen geven beide onderzoeken een goed inzicht in mogelijkheden en verbeterpunten van projecten die kunnen zorgen voor een zo optimaal resultaat voor de mensen in de doelgebieden die in armoede of met schulden leven. Naar aanleiding van deze overall rapportage over de projecten die Aegon tot 31 december 2018 steunde, is het voor het genereren van nog meer effecten voor de komende jaren belangrijk dat er in het algemeen ingezet wordt op bewustwording van a) omgang met niet-beoogde doelgroepen, b) wellicht meer inzet op daadwerkelijke gedrags- en vaardighedenverandering, c) (betere) afbakening van doel en doelgroep, d) meer aandacht voor mogelijkheden tot aanpassing van de interventie aan cultuur (diversiteit), e) meer (kennis) over effectieve methodieken en effectiviteitsonderzoek, e) mogelijkheden tot projectbeschrijvingen en f) toename van knelpunten op randvoorwaarden. Het Lectoraat Armoede Interventies zal waar het kan hierbij ondersteuning bieden.

BIJLAGE 1.
WHATWORKS TABEL MET BESCHRIJVING PER PROJECT

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
	Doel en doelgroep detail omschreven Aantal doelen en vaardigheden en passend bij doelgroep? Inclusiecriteria Doelgroep niet specifiek beschreven, wel keuze voor 2 primaire doelgroepen Richt zich op 3 doelgebieden wat breed lijkt voor project dat zich alleen richt op preventie, maar door gekozen doelgroep (kleine of dreigende schulden) mogelijk haalbaar Weinig selectiecriteria voor inclusie	Gericht op stap die voor doelgroep nodig is om zelfredzaam te worden Theorie + of aansluitende methodiek	Aanpassingen leerstijl/leerverm / cultuur/ motivatie Flex in aanbieden doel en methodiek Flex looptijd	Aandacht voor effectiviteit Detail omschreven methodiek Controle uitvoering Randvoorwaarden/ knelpunten	Eisen medewerkers Ondersteuning
Goede Gieren Den Haag - Amargi		Uitleg theorie redelijk beknopt. Nader verdiepend onderzoek van HvA-studenten levert op dat er goed gewerkt wordt aan het aan laten sluiten van de methodiek bij de deelnemers: Laagdrempelige benadering is cruciaal. Amargi werkt volgens de betrokkenen door een menselijke aanpak waarin er tijdens het inloopspreekuur zaken daadwerkelijk aan worden gepakt en de deelnemer op de hoogte wordt gesteld van de ondernomen stappen. Daarnaast is er ook sprake van matching waarin uitgestroomde deelnemers gekoppeld worden aan deelnemers die begeleiding ontvangen	Aanpassingen op drie van de vier gebieden Methodiek hangt van keuze deelnemer af; intensiteit en doel flexibel per deelnemer Looptijd en contactmomenten flexibel	Zelf ontwikkeld, eigen onderzoek uitgevoerd Alleen doel in detail beschreven, methodiek alleen op hoofdlijnen Uitgebreide controle op de uitvoering Randvoorwaarden niet voldaan (draagvlak en tijd) Knelpunten: te weinig aansluiting op doel	Concrete eisen, altijd training in kennis over onderwerp, doelgroep, didactische vaardigheden, methodiektraining Ondersteuning door interview, en casusbesprekingen

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Goede Gieren Leeuwarden – Amargi	Project richt zich op alle elementen van financiële zelfredzaamheid, voor mensen met dreigende, grote en kleine schulden, onduidelijk hoe te bereiken. Doel erg open en breed geformuleerd Geen in- en exclusiecriteria		Aanpassingen leervermogen, leerstijl en cultuur of religie Flexibele looptijd/contactmomenten, maar doorlooptijd is vrij beperkt (gem 16 weken) Doel en intensiteit flexibel per deelnemer	Zeer weinig bekend over methodiek (alleen beschrijving aanpak), effectiviteit methodiek onbekend. Aantal onderdelen beschreven. Op hoofdlijnen. Redelijke controle op uitvoering. Aantal randvoorwaarden niet voldaan (draagvlak, samenwerking, tijd).	Geen formele eisen, wel training vanuit Amargi voor iedereen over methodiek/ grenzen bewaken en Nibud Ondersteuning door interview en casusbesprekingen
Brand New Job - Grip op je Geld training	Detail doel en doelgroep, open doel niet zo helder 1 doel Weinig selectiecriteria		Rekening gehouden met leervermogen en leerstijl, niet met cultuur en motivatie Deelnemers kiezen zelf de vorm Methodiek en looptijd liggen vast	Geen effectonderzoek maar tevredenheidsonderzoek/ monitoring Meeste delen in detail beschreven voor dit project – geen methodiek uitvoering	Beroeps, concrete eisen Geen training (selectie ervaren medewerkers) Tussentijdse ondersteuning geboden
Brand New Job – Grip op je sollicitatie training	Detail doel en doelgroep, open doel niet zo helder 1 doel		Rekening gehouden met leervermogen en leerstijl, niet met cultuur en motivatie Deelnemers kiezen zelf de vorm	Geen effectonderzoek maar tevredenheidsonderzoek/ monitoring	Beroeps, concrete eisen Geen training (selectie ervaren medewerkers)

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
				Meeste delen in detail beschreven voor dit project – geen methodiek uitvoering	
Brand New Job – Grip op Je Werk training	Detail doel en doelgroep, open doel helder		Aanpassingen op drie gebieden	Geen effectonderzoek maar monitoring deelnemers	Beroeps, concrete eisen
	Gericht op element 1		Individueel	Delen in detail beschreven voor dit project –geen methodiek uitvoering	Geen training (selectie ervaren medewerkers)
	Doordachte selectiecriteria		Methodiek ligt vast, programma kan worden bijgesteld als nodig	Controle uitgebreid	Ondersteuning door tussentijdse evaluatie
Cijfers & Centen – Geld & Grip	Doel erg beperkt omschreven en open. Drie doelelementen.		Aanpassingen mogelijk op verschillende gebieden (behalve cultuur).	Randvoorwaarden: samenwerking externe partijen & werving uitdagend	Geen training: contactpersoon is enige uitvoerder
	Enige selectiecriteria.		Methodiek voor alle deelnemers gelijk, aanpassingen mogelijk, hangt af van situatie.	Effectiviteit zelf onderzocht.	Enerzijds geeft dat stabiliteit, anderzijds maakt het het ook kwetsbaar (gevaar voor continuïteit)
			Gezien het om vaste groepsbijeenkomsten gaat is er niet heel veel ruimte voor maatwerk/individuele aanpassingen per losse deelnemer.	Veel onderdelen omschreven, alleen in hoofdlijnen.	
				Eén uitvoerder, daardoor beperkte controle.	
				Randvoorwaarden/knelpunten nvt.	

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
	Redelijke afbakening doelgroep: alleen vrouwen, in Den Haag, 18+, kleine en/of dreigende schulden, gemotiveerd.. Doelgroep is enerzijds (ook) mensen met taalachterstand, anderzijds taaleis (NT2): lijkt paradoxaal.		Aanpassingen op 3 gebieden. Deelnemers kiezen eigen doel. Maatwerk wordt geleverd op basis van o.a. achtergrond en (taal)niveau, bijvoorbeeld door workshops op te splitsen.	Methodiek is combinatie van Nibud-competenties en eigen methoden. Competenties wetenschappelijk onderzocht, maar methodiek ook (?). Verder eigen onderzoek.	Enkele eisen voor medewerkers.
Colours of impact - Financieel Fit aan de slag met je Talent!	Doelen zijn vrij breed: elementen 1,2 en 4. Terwijl die elementen in 'slechts' 3 workshops worden aangepakt (de overige 5 workshops gaan meer over zelfontplooiing). Economische zelfstandigheid is het geformuleerde einddoel: erg breed en wat onduidelijk hoe dit te bereiken: geen gerichte jobcoaching		Aantal trainingen en looptijd is voor iedereen gelijk (maar sommige deelnemers later gestart). Gemiddeld aantal contactmomenten is 12, en dus hoger dan aantal trainingen.	Alleen deel van de methodiek is specifiek beschreven: inhoud en uitvoering niet.	Geen training: ze worden geacht de methodiek te beheersen, want selectie op ervaring.
				Uitvoering redelijk bewaakt.	Ondersteuning medewerkers door intervisie en casusbesprekingen: goed.
				Geen knelpunten. Randvoorwaarde: draagvlak politiek	
De SollicitatieMentor – Talent & Werk	Doel is vrij open, wel gericht op één element van financiële zelfredzaamheid.		Aanpassingen op 3 van de 4 gebieden.	De precieze gebruikte methodiek onduidelijk, effectiviteit is onbekend.	Eén medewerker.
	Enige selectiecriteria (geen uitsluitingsgronden). Gericht op doelgroep met beperkte schulden		Vanwege vorm van aanpak (groepstraining) iets minder flexibel, maar er is wel nazorg en individuele contactmomenten.	Methodiek wel op diverse onderdelen specifiek beschreven.	Rol van vrijwilligers Aegon en evt geboden ondersteuning aan die groep onduidelijk.
			Aanpassingen mogelijk a.d.v. individuele behoeften	Controle op uitvoering alleen via evaluatie deelnemers, vanwege éénmanszaak	
				Randvoorwaarden/knelpunten: nvt	

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Fivoor – Ontdek je talenten met je centen!	Doelen zijn vrij uitgebreid en op verschillende niveaus geformuleerd.		Aanpassingen op alle gebieden: vrij concreet gemaakt.	Gebruik gemaakt van bestaande methodieken die bewezen effectief zijn.	Vrij strikte eisen. Geen vrijwilligers.
	3 elementen van financiële zelfredzaamheid, gezien de doelgroep (multiproblematiek) wellicht wat ambitieus. Beperkte in- en exclusiecriteria benoemd.		Maatwerk staat centraal. Aantal contactmomenten relatief klein (7 bijeenkomsten), maar veel ruimte voor individuele aanpassingen en oprekken looptijd/contactmomenten.	Methodiek is ook vrij uitvoerig beschreven, maar niet specifiek voor doel of doelgroep Controle uitvoering vrij uitgebreid.	Geen training: alleen medewerkers geselecteerd die bekend zijn met methodiek. Ondersteuning via interview, casusbesprekingen, tussentijdse evaluaties
De Harde Leerschool Den Haag en Groningen	Gericht op 2 doelen. Hoofddoel is concreet geformuleerd.		Aanpassingen leervermogen, cultuur, motivatie	Randvoorwaarden voldaan	Uitgebreid team waarin specifieke functies vertegenwoordigd zijn (met daardoor vrij duidelijke eisen)
	Uitgebreide toelichting m.b.t. aanpak en doel. Redelijk specifieke groep (jonge mannen, sportief)		Individuele en groepsbegeleiding. Looptijd gelijk, aantal contactmomenten flexibel. Tevens nazorg.	Methodiek zelf ontwikkeld en zelf onderzocht. Uitgebreide onderbouwing.	Selectie op basis van of ze meerwaarde hebben.
	Vrij intensief programma met nazorg waardoor verdere individuele begeleiding mogelijk is		Methodieken voor alle deelnemers gelijk. Deelnemers kunnen eigen doel kiezen.	Doel en inhoud specifiek beschreven. Methodiek alleen op hoofdlijnen beschreven.	Training (?): kennis over onderwerp en doelgroep
				Controle uitvoering: evaluaties medewerkers en deelnemers	Ondersteuning via casusbesprekingen
				Randvoorwaarden en knelpunten: nvt	Ondersteuning via casusbesprekingen

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Humanitas – Thuisadministratie Den Haag	Geen concrete doelgroep		Aanpassingen op leervermogen:	Niet bewezen effectief	Vrijwilligers en beroepskrachten, redelijk concrete eisen
	Gericht op 4 doelen, maar die komen in de beschreven doelstelling niet alle vier duidelijk naar voren Aantal selectiecriteria voor deelnemers, maar blijft vrij breed		Individuele aanpak, maatwerk Methodiek staat vast, maar aanpassingen qua doel en intensiteit zijn mogelijk	Er wordt van verschillende theorieën/technieken gebruik gemaakt, maar geen duidelijke methodiekbeschrijving. Het voorstadium is specifiek beschreven, inhoud/uitvoering/resultaten niet. Alleen op hoofdlijnen beschreven. Controle op uitvoering lijkt in orde Er wordt niet aan alle randvoorwaarden voldaan en tevens een aantal knelpunten ervaren.	Vrijwilligers krijgen training in onderwerp. doelgroep, methodiek, kennis van sociale kaart. Ondersteuning door bijscholing en casusbesprekingen
Humanitas – Thuisadministratie Leeuwarden	Doel en doelgroep vrij open geformuleerd.		Ja, op alle vier de gebieden (met uitleg)	Methodiek komt niet echt aan de orde, hoewel effectiviteit wordt benoemd. Onduidelijk van welke methodieken gebruik wordt gemaakt, onbekend hoe/ welke onderdelen specifiek beschreven is/zijn.	Wisselende groep vrijwilligers (stabiliteit?) Formele eisen onduidelijk
	Drie doe-elementen en groot doel (zelfredzaamheid), aanpak alleen uitgevoerd door (wisselende groep) vrijwilligers. Enkele in- exclusiecriteria		Individuele aanpak, biedt mogelijkheden m.b.t. flexibiliteit. Vrij ruime doorlooptijd (18 mnd)	Uitgebreide controle op uitvoering. Er spelen redelijk wat randvoorwaarden. Knelpunten hebben betrekking op methodiek.	Vrijwilligers worden getraind in methodiek, grenzen bewaken en Nibud (?). Ondersteuning via: interview, casusbesprekingen, overleg/contact met coördinator

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
InHolland – Financieel Slim Studeren	Doelgroep is enigszins specifiek (studenten in Den Haag), niet duidelijk of het alle studenten zijn of die met financiële problemen. Richt zich op allevier de elementen. Erg breed. Aanleiding is helder, maar doelstelling wat open en beperkt omschreven.		Geen individuele aanpassingen, maar wel flexibele looptijd en contactmomenten. Motivatie is soort randvoorwaarde. Methodiek staat vast, deelnemers kunnen kiezen waar ze aan willen werken. Het is nog een pilot, dus nog geen ervaring met de uitvoering. Onbekend of er flexibele aanpassingen mogelijk zijn qua bv doel/intensiteit.	Bewezen effectief, maar methode niet specifiek voor doel/doelgroep Uitleg methodiek beperkt Redelijk wat onderdelen specifiek beschreven. Controle uitvoering ook vrij uitgebreid	Er worden eisen aan de medewerkers gesteld, maar het is nog een pilot, dus hoe de uitvoering gaat is nog niet bekend. Alle medewerkers krijgen een training: onderwerp, doelgroep, methodiek Ondersteuning: intervisie en begeleiding van JPF
	Doel en doelgroep redelijk specifiek. Doel is breed en driedig beschreven. Drie elementen van financiële zelfredzaamheid, maar wellicht haalbaar gezien leerbare groep (HBO-studenten). Inclusiecriteria gericht op doelgroep, geen exclusie.		Geen individuele aanpassingen op genoemde gebieden. Methodiek staat vast, weinig flexibiliteit. Looptijd en contactmomenten in principe gelijk, indien nodig kan van aantal contactmomenten worden afgeweken.	Methodiek zelf ontwikkeld, i.s.m. doelgroep. Effectiviteit is nog onbekend. Aantal onderdelen specifiek beschreven. Methodiek alleen op hoofdlijnen beschreven. Geen controle op uitvoering.	Alleen beroepskrachten: enige eisen. Geen training, want het gaat alleen om medewerkers die bekend zijn met de methodiek (mede-ontwikkelaars?) Geen ondersteuning van professionals gedurende het project

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Jongeren Perspectief Fonds	Redelijk gedetailleerde doelgroep en doel. Doordachte in- en exclusiecriteria. Doorlooptijd is incl nazorg vrij lang en daarmee zijn doelen vermoedelijk haalbaar.		Aanpassingen mogelijk op alle gevraagde gebieden Aanpak op maat, flexibele aanpassingen voor individuele deelnemers. Ook flexibiliteit in aantal contactmomenten/ looptijd	Combinatie van aanpakken. Bewezen via wetenschappelijk onderzoek, maar onduidelijk of dat om de losse methodieken gaat of het geheel. Niet specifiek voor doel of doelgroep. Enige onderdelen beschreven. Alleen op hoofdlijnen. Kan verder worden beschreven en specifiekier voor doelgroep (wat werkt specifiek bij jongeren)? Redelijk uitgebreide controle op de uitvoering Er zijn nog wat knelpunten/ randvoorwaarden waaraan niet voldaan wordt	Alleen beroepskrachten (intern) die specifiek worden geselecteerd. Nieuwe medewerkers worden gekoppeld aan een ervaren medewerker. Regelmatige trainingen en on the job ondersteuning waar de behoefte ligt. Ruimte voor uitwisseling. Ondersteuning via: bijscholing, intervisie, casusbesprekingen, evaluaties vanuit schuldenlab
	Doel vrij open, 3 doelelementen Grote doelgroep, daarnaast ook (specifiek?) kwetsbare groepen (bv met beperkte vaardigheden). Geen in- of exclusiecriteria		Aanpassingen op 3 gebieden (leervermogen, leerstijl, motivatie) Methodiek per deelnemer gelijk. Aanpassingen per groep. Looptijd relatief kort (gem. 5/6 weken), verschilt wel per deelnemer.	Zelf ontwikkeld, effectiviteit onbekend. Aantal onderdelen specifiek beschreven Controle op uitvoering vrij uitgebreid. Randvoorwaarden niet voldaan: onvoldoende draagvlak voor samenwerking/overleg	Enige eisen aan medewerkers. Geen training voor medewerkers, er zijn reeds ervaren trainers Ondersteuning medewerkers door casusbesprekingen

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Nelis Company - \$tiel	Redelijk brede doelgroep Gericht op alle 4 doelgebieden, Wel enige inclusiecriteria, maakt doelgroep iets specifiek		Individueel en in groep. Flexibiliteit qua looptijd of aantal contactmomenten mogelijk. Aanpassingen leervermogen, leerstijl en motivatie. Cultuur onbekend Deelnemers kunnen kiezen waar ze aan willen werken. Methodiek is hetzelfde. Doel kiest deelnemer zelf.	Methodiek zelf ontwikkeld, effectiviteit onbekend. Redelijk aantal onderdelen specifiek beschreven. Enige controle op uitvoering. Niet voldaan aan randvoorwaarden (financiën en tijd)	Enige eisen aan beroepskrachten (maar niet heel specifiek) Geen training vooraf, medewerkers worden wel geselecteerd op bekendheid met methodiek. Ondersteuning door interview.
	Duidelijke doelgroep en doel. Past redelijk bij de 3 doelelementen. Heldere in- en exclusie criteria		Geen aanpassingen op de drie gebieden. Alleen motivatie erg belangrijk: wordt goed op gelet bij toelating. Wel redelijk flexibele looptijd/ aantal contactmomenten. Onderdelen methodiek flexibel aangepast	Zelf onderzoek gedaan naar effect. Methodiek vrij uitvoering beschreven. Controle uitvoering op diverse manieren. Randvoorwaarden voldaan, knelpunten nvt.	Geen training, wel instructiemap/ methodiekbeschrijving Naast coachingsvaardigheden zijn vereisten voor medewerkers wat abstract beschreven. Ondersteuning: interview en casusbesprekingen
	Detail doel en doelgroep, open doel redelijk concreet doelgroep zeer specifiek Gericht op alle 4 doelen Enige selectiecriteria		Aanpassingen op meeste gebieden (alleen cultuur niet) Individueel Methodiek ligt vast, probleem bepaalt richting van de hulp en de intensiteit.	Effect onbekend Bepaalde onderdelen (intake, opzet, inhoud) specifiek beschreven Controle uitgebreid Randvoorwaarden niet voldaan: onvoldoende draagvlak andere organisaties en lokale politiek, onvoldoende financiering.	Vrijwilligers Altijd training in onderwerp project, kennis over doelgroep, didactische vaardigheden, methodiektraining. Trajectbegeleiders ook training in motiverende gespreksvoering (vooral voor intakegesprek) Ondersteuning door interview, casusbesprekingen, tussentijdse evaluaties door vestigingsmanager

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Schuldhulpmaatje Den Haag	Detail doel en doelgroep, open doel enigszins concreet. Zeer brede doelgroep (wel exclusie) Gericht op alle 4 doelgebieden, maar alleen individuele – gemiddeld 2 wekelijkse begeleiding van vrijwilliger. Haalbaar? Exclusiecriteria concreet, inclusie alleen woonplaats		Aanpassingen op alle vier de gebieden Methodiek ligt vast; doel en intensiteit flexibel per deelnemer Individueel, looptijd flexibel en langdurig,	Methodiek zelf ontwikkeld, effect blijkt uit eigen en wetenschappelijk onderzoek Project deels specifiek beschreven. Methodiek is alleen op hoofdlijnen beschreven Controle uitvoering door mentoring, interview, casusbesprekingen, monitoring/ registratie, evaluatie door medewerkers en toezicht van een stuurgroep. Randvoorwaarden niet voldaan (onvoldoende tijd en financiering). Knelpunten: onvoldoende kennis, onvoldoende tijd en onvoldoende contactmomenten	Alle beroepskrachten krijgen een training over onderwerp, doelgroep, methodiek. Ondersteuning tijdens project door bijscholing, interview en casusbesprekingen Enigszins concrete eisen. Ondersteuning door bijscholing, interview, tussentijdse evaluatie.

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Schuldhulpmaatje Leeuwarden	Doel en doelgroep enigszins specifiek beschreven maar lijken niet helemaal aan te sluiten op elkaar (kleine/dreigende schulden worden meestal niet uit huis geplaatst..) Redelijk specifieke in- en exclusiecriteria. Het project richt zich op alle vier de elementen van financiële zelfredzaamheid. Dit lijkt breed voor de beschreven aanpak. De vraag is via de ondersteuning van maatjes dit allemaal bewerkstelligd kan worden en of een maatje ' zware' gevallen (bv mensen die uit huis geplaatst dreigen te worden) voldoende kan ondersteunen.		Aanpassingen op 3 gebieden (niveau, leerstijl, motivatie) Individuele aanpak en dus flexibel Looptijd ruim, biedt ruimte voor flexibiliteit	Methodiek niet omschreven. Niet specifiek voor doel of doelgroep (alleen voor verstrekken lening). Veel onderdelen van methodiek niet beschreven/of alleen op hoofdlijnen. Controle op uitvoering alleen door stuurgroep Knelpunten/randvoorwaarden niet aan de orde (maar project loopt nog niet)	Enige eisen aan vrijwilligers, maar geen harde (behalve VOG) 3-daagse training vanuit SHM, niet voor dit specifieke project (?). Wel instructiemap Onduidelijk of maatjes ook enige vorm van ondersteuning ontvangen.
Stek - Budgetmaatjes070	3 doelelementen, doel vrij breed Zowel voor mensen met kleine als grote schulden Veel in- en exclusiecriteria		Flexibele aanpassingen op alle gebieden. Maatwerk is van belang: ruimte voor eigen doelen e.d. Bij looptijd en contactmomenten ruimte voor flexibiliteit.	Gebruik gemaakt van verschillende methodieken, die individueel vaak zijn onderbouwd Onderdelen lijken allen (in elk geval) op hoofdlijnen beschreven Controle op uitvoering op drie manieren. Spelen wel knelpunten	Vrij specifieke eisen voor zowel professionals als vrijwilligers Training(en) vooraf: onderwerp, doelgroep, vaardigheden, MGV Ondersteuning op diverse manieren

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Stichting Buurtbazen: Búzebaas	Redelijk specifieke doelgroep (woongebied, leeftijd). Doel en elementen lijken goed aan te sluiten bij doelgroep. Geen exclusiecriteria.		Houdt rekening met leervermogen, cultuur Geen flexibiliteit in contactmomeen en looptijd. Geen flexibiliteit in aanpassen onderdelen aanpak.	Methodiek uit databank NJI. Gekeken wat werkt (in elk geval bij benadering en overdracht informatie). Bewezen effectief Sommige onderdelen specifiek beschreven. Methodiek op hoofdlijnen Niet specifiek voor doel/doelgroep. Controle uitvoering redelijk Geen randvoorwaarden/knelpunten	Redelijk stevige eisen aan medewerkers Geen training, maar medewerkers zijn ook mede-ontwikkelaars van aanpak. Ondersteuning via interview
Talentcoach - LEF op de arbeidsmarkt Den Haag	Details doel en doelgroep, open doel concreet (inkomen genereren, jezelf leren presenteren), redelijk brede doelgroep Gericht op element 3 Wel concrete inclusiecriteria		Aanpassingen leervermogen, leerstijl en motivatie. Geen cultuur (wel zeer uitgebreid verder) Methodiek ligt vast; groepsbijeenkomsten liggen vast en persoonlijke coaching is op maat Individueel en groep, looptijd deel vast/deel flexibel	Methodiek bestaand model, uit databank met bewezen effectieve methodieken, geheel in detail beschreven. Controle uitvoering door mentoring, observaties, interview, casusbesprekingen, monitoring/registratie, evaluatie door deelnemers en evaluatie door medewerkers en een begeleidingsgroep. (zeer sterk op dit onderdeel) Randvoorwaarden voldaan. Knelpunt: wervingseisen	Standaard training (kennis over onderwerp en doelgroep, omgaan met weerstand en coachingsvaardigheden) Ondersteuning via interview, casusbesprekingen, tussentijdse evaluaties Redelijk specifieke eisen, vrijwilligers krijgen training in onderwerp, doelgroep, coachingsvaardigheden en omgaan met weerstand Ondersteuning door interview, casusbesprekingen en tussentijdse evaluaties (gesprekken)

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Vluchtelingenwerk - Eurowijzer Den Haag	Doel vrij open beschreven, gericht op 3 elementen van financiële zelfredzaamheid.		Aanpassingen op meeste gebieden (alleen motivatie niet)	Onderzoek zelf uitgevoerd	Vrijwilligers (vaste groep) Enige eisen.
	Doelgroep ruim, maar wel specifiek voor vluchtelingen/statushouders		Aanpak individueel en in groep	Twee onderdelen in detail beschreven	Geen training, wel instructiemap/methodiekbeschrijving.
			Methodiek ligt vast, maar deelnemers kiezen waaraan te werken. Doel, en intensiteit flexibel	Controle redelijk uitgebreid	Ondersteuning door casusbesprekingen, nieuwsberichten
Vluchtelingenwerk – Euro-Wijzer Leeuwarden	Geen in- of exclusiecriteria		Aanpassingen op meeste gebieden (alleen cultuur niet)	Randvoorwaarden niet voldoende draagvlak.	Beroeps + vrijwilligers, concrete eisen
	Gericht op 3 elementen van zelfredzaamheid die aansluiten op eigen geformuleerde doel.		Individueel en in groep biedt ruimte voor maatwerk	Meeste onderdelen in detail beschreven	Altijd training in onderwerp project, kennis over doelgroep, methodiektraining
	Redelijk specifieke doelgroep (statushouders), maar verder geen in- of exclusiecriteria. Daardoor haalbaarheid bij doelgroep ook lastiger in te schatten		Methodiek afhankelijk van groep, modules flexibel per deelnemer	Controle op uitvoering redelijk.	Ondersteuning door interview
Welzijn X-tra Schuld- dienstverleners	Detail doelgroep. Selectiecriteria. Concreet doel. Richt zich op alle 4 doelgebieden van VSNK wat (te) breed lijkt		Aanpassingen op alle vier de gebieden	Randvoorwaarden niet voldaan (samenwerking, weinig deelnemers (en dus aansluiting ?)	Concrete eisen (ervaring methodiek). Altijd training in methodiek en onderwerp.
			Methodiek hangt van keuze deelnemer af; doel en intensiteit flexibel per deelnemer	NP-methode waarmee gewerkt wordt is ontwikkeld door van Montfoort en uit onderzoek blijkt dat deze effectief is: effect uit ws onderzoek. Staat in databank NJI	Ondersteuning door bijscholing, interview, casusbesprekingen, tussentijdse evaluatie
			Individueel, looptijd flexibel.	Methodiek alleen op hoofdlijnen beschreven	
				Controle uitvoering door interview, casusbesprekingen, monitoring, registratie en evaluatie van en door projectmedewerkers, evaluaties bij deelnemers, evaluaties bij medewerkers en afstemming met specialisten .	
				Aantal randvoorwaarden niet voldaan + knelpunten	

Project	Risico	Behoefte	Responsiviteit	Betrouwbaarheid	Professionaliteit
Wijs & Water- Opdynpaad	Doelgroep (beperkte schulden) en elementen lijken redelijk aan te sluiten.		Ja: aanpassingen op elk gebied mogelijk vanwege individuele counseling. Deelnemer is leidend. Niet enorm concreet hoe aanpassing plaats kan vinden.	Onduidelijk wat voor onderzoek er is/wordt gedaan	Eén uitvoerder, gekwalificeerd, maar maakt het wel kwetsbaar.
	Omschrijving van doel niet heel concreet, lijk in eerste instantie meer over zelfinzicht te gaan. Geen in- of exclusiecriteria. Daardoor ook lastig om te bezien of de doelen voor iedereen haalbaar zijn.		Flexibele looptijden. Wel relatief beperkt. Onbekend of flexibele aanpassingen per deelnemer op bv gebied van doel/intensiteit mogelijk zijn.	Methodiek nog niet uitvoerig beschreven (alleen op hoofdlijnen). Wel duidelijk waar het vandaan komt en wat de achterliggende gedachte is.	Ondersteuning daardoor n.v.t.
				Controle op uitvoering nvt vanwege één uitvoerder.	
				Knelpunten/randvoorwaarden nog niet aan de orde.	

BIJLAGE 2. OVERZICHT PER PROJECT

GOEDE GIEREN DEN HAAG - AMARGI

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	- Mensen met kleine schulden - Mensen met dreigende schulden
Inclusie eisen	Woonplaats: Den Haag Anders, namelijk: niet te hoge schuldenlast (dan doorverwijzing naar SHV)
Doel	Vastgesteld via: intake 1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: Schuldpreventie door middel van vroegsignalering in samenwerking met ontvangers vaste lasten en andere schuldeisers
Methodiek	Aanpak individueel; Zelf ontwikkeld; effect blijkt uit eigen onderzoek; niet specifiek ontwikkeld voor doel en doelgroep. Specifiek beschreven: Doel. Methodiek is alleen op hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: motiverende gespreksvoering, coaching, inzet ervaringsdeskundigheid, maatwerk. Insteek is financiële stabilisatie gevolgd door schuldvrij worden/houden. Inzicht in financiën en financiële vaardigheden opbouwen, vangnet voor als het toch mis (dreigt) te gaan. Onderbouwing: Met methodiek gewerkt vanwege goede ervaringen met de methodiek, specifiek voor doel en doelgroep. Het werkt bij de doelgroep vanwege de laagdrempeligheid, doel- en resultaatgerichtheid. “Ga uit van wat cliënt aankan en pas het traject hierop aan. Luister goed naar verwachtingen cliënt en ben duidelijk over wat wel en niet haalbaar is. Client voelt zich gesteund.”
Uitvoering	Controle uitvoering door: mentoring, observaties, intervisie, casusbesprekingen, monitoring/ registratie, evaluatie door deelnemers en evaluatie door medewerkers Beroepskrachten: minimaal HBO, cijfermatig inzicht, financieel vaardig, communicatief vaardig, sensitief Vaste groep vrijwilligers (vaak Aegon): financieel vaardig, communicatief vaardig, bekendheid en ervaring met de methodiek of werkwijze
Opzet	Looptijd en aantal contactmomenten verschillen per deelnemer (gem 2 jaar); laatste instroom 2018 nog niet afgerond; werving via: website, instanties en lokale projecten attenderen deelnemers, via ontvangers vaste lasten. Deelnemers kunnen zelf kiezen waar ze aan willen werken, methodiek hangt van keuze af. Doel en intensiteit flexibel per deelnemer.
Bereik	393 deelgenomen, aantal afgerond onbekend

GOEDE GIEREN LEEUWARDEN - AMARGI

Locatie	Leeuwarden: Heechterp-Schieringen, Wielepolle, Schepenenbuurt, Oldegalileen, Vrijheidswijk, t Vliet, Valeriuskwartier, Magere Weide, Bilgaard, Havankpark
Doelgroep	- grote schulden - kleine schulden - dreigende schulden
Inclusie eisen	N.v.t.
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren: werk, stage, opleiding, toeslagen regelen 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: Het project richt zich op schuldpreventie. Doel is voorkomen van schulden bij huishoudens.
Methodiek	Individueel; zelf ontwikkeld; bewezen effectief: onbekend; methodiek specifiek voor doel en doelgroep: onbekend Specifiek beschreven: Doel, Werving, Methodiek opzet, Resultaat. Methodiek alleen in hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: Gezamenlijk met deelnemer maken van een geldplan. Er wordt gekeken of de deelnemer alles krijgt waar hij of zij recht op heeft. Deelnemer kan gekoppeld worden aan een vrijwilliger die helpt bij de doelen die gesteld zijn door de deelnemer. De ondersteuning heeft een coachend karakter. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen, getrainde medewerkers. Effectief bij de doelgroep vanwege: “deelnemer stemt in met deelname en er wordt binnen 3 dagen contact gezocht door de coördinator. Dit is bij voorkeur altijd telefonisch. Deze 3 acties hebben een positief effect op de deelname. Het is daarom belangrijk dat er samenwerkingspartners zijn die hun cliënten of medewerkers met betalingsproblemen signaleren en kunnen bewegen om er iets aan te doen. Hoe eerder deelnemers bereikt worden hoe sneller geldproblemen of zorgen kunnen worden opgelost.” Controle op uitvoering door: intervisie, casusbesprekingen, evaluaties bij deelnemers en medewerkers
Uitvoering	Beroepskrachten: bekendheid en ervaring met de methodiek of werkwijze Vaste groep vrijwilligers (vaak Aegon): trainingen van Amargi Wisselende groep vrijwilligers: trainingen van Amargi
Opzet	Contactmomenten (gem: 20) en looptijd (gem: 16 weken) verschilt per deelnemer, laatste instroom 2018 nog niet afgerond; werving via eigen website, instanties attenderen op project, en door bedrijven en instanties te benaderen voor deelnemers Methodiek ligt vast; doel en intensiteit flexibel per deelnemer
Bereik	108 deelnemers / 48 afgerond

BRAND NEW JOB - GRIP OP JE GELD TRAINING

Locatie	Leeuwarden
Doelgroep	1) grote schulden 2) kleine schulden 3) dreigende schulden 5) zonder betaald werk
Inclusie	Inclusie: woonplaats, motivatie (zelf aanmelden), (dreigende) schulden Geen uitsluitingsgronden
Doel	1. Orde en overzicht in de administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken Doel: Door een combinatie van financiële kennisoverdracht en inzicht in eigen gedrag kan de deelnemer na deze training zelfstandig en met succes de eigen financiën regelen. Hierdoor krijgt de deelnemer weer de regie over eigen inkomsten en uitgaven.
Methodiek	Individueel en in een groep; Zelf ontwikkeld; effect blijkt uit eigen onderzoek; specifiek voor doel en doelgroep. Specifiek beschreven: Doel, Doelgroep, werving, Intakeprocedure en selectie, Methodiek opzet, inhoud en uitvoering. De methodiek is alleen in hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: Telefonische intake, groepstraining duur 1 dag, groepstraining ter vergroting van kennis en inzicht, behandelen algemene casuïstiek. Aansluitend aan deze training is er de optie om op individueel niveau specifieke zaken te bespreken. Onderbouwing: Effectiviteit van training zelf onderzocht. Effectiviteit blijkt uit beoordeling deelnemers en doorstroom. Controle uitvoering door: mentoring projectmedewerkers, monitoring, registratie en evaluatie van taken van en door projectmedewerkers, intervisie, en observaties en evaluatie bij deelnemers én medewerkers.
Uitvoering	Beroepskrachten; ervaren financieel deskundig, didactiek en sociaal vaardig, bekendheid en ervaring met methodiek/werkwijze van het project. Alle beroepskrachten krijgen een training gericht op; kennis over het onderwerp en de doelgroep, didactische vaardigheden en de methodiek.
Opzet	1 contactmoment van een hele dag, vast per deelnemer; gelijke looptijd vast per deelnemer (1 dag/dagdeel). Werving: via eigen website, advertenties, sociale media (facebook), instanties attenderen op project, lokale projecten deelnemers laten attenderen, en via het UWV. Deelnemers melden zichzelf aan. Methodiek ligt vast maar deelnemers kiezen waar ze aan willen werken; Deelnemer kiest zijn/haar eigen doel.
Bereik	nvt

BRAND NEW JOB - GRIP OP JE SOLLICITATIE TRAINING

Locatie	Leeuwarden
Doelgroep	1) grote schulden 2) kleine schulden 3) dreigende schulden 5) zonder betaald werk
Inclusie	Inclusie: woonplaats, motivatie, lees-/schrijfvaardigheden en digitale vaardigheden. Geen uitsluitingsgronden.
Doel	3) Inkomen genereren: werk, stage, opleiding toeslagen regelen Doel: succesvol regelen van sollicitatiegesprekken, met meer zelfvertrouwen en kennis sollicitatiegesprekken voeren.
Methodiek	In een groep; Zelf ontwikkeld; specifiek voor doel en doelgroep van het project. Specifiek beschreven: Doel, Doelgroep, Werving, Intakeprocedure en selectie, Methodiek inhoud, Resultaat. De methodiek is alleen in hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: Uitgebreide behandeling van alle onderdelen die essentieel zijn om succesvol te solliciteren, moderne sociale media, gesprekstechnieken, elevator pitch. Oefenen in kleine groepjes (peer to peer) uitkomsten plenair. Tussen dag 1 en dag 2 individuele behandeling verbeterpunten voor elk CV (1 op 1 per mail). Dag 2; behandelen huiswerkopdrachten, ruimte voor specifieke vraagstelling, en vooral veel oefenen/doen. Onderbouwing: effect blijkt uit eigen onderzoek. Dit lesprogramma wordt al 10 jaar toegepast op werkzoekenden en is een verzameling van: A). Bewezen technieken voor het aanleren van sollicitatievaardigheden. B). Vergroten van inzicht en kennis over de arbeidsmarkt. C). Een nieuwe manier van marktbenadering die erg succesvol blijkt. Controle uitvoering door: mentoring, observaties door getrainde professional, casusbesprekingen, monitoring/registratie van taken, evaluatie bij deelnemers.
Uitvoering	Beroepskrachten; HBO opleiding en 10+ jaar ervaring als coach/trainer, didactisch aantoonbare ervaring/kennis, resultaatgericht werken.
Opzet	2 contactmomenten van een dag; gelijke looptijd (2 dagen), vast per deelnemer. Werving: via eigen website, flyers, advertenties, social media (facebook), instanties attenderen op project, lokale projecten deelnemers laten attenderen, via het UWV. Deelnemers stromen door vanuit Grip of je Geld, of meldden zich zelf aan. Deelnemers kunnen kiezen waar ze aan willen werken, maar de methodiek is hetzelfde Specifieke onderwerpen komen op verzoek aan de orde.
Bereik	nvt

BRAND NEW JOB - GRIP OP JE WERK TRAINING

Locatie	Leeuwarden
Doelgroep	1) grote schulden 2) kleine schulden 3) dreigende schulden 5) zonder betaald werk
Inclusie	Inclusie: werkloos of onvoldoende inkomen (uit arbeid), motivatie, taal- en digitale vaardigheid. Uitsluitingsgronden zijn: analfabetisme, onvoldoende motivatie, onvoldoende kennis Nederlands/computervaardigheden Vastgesteld: intake en kerntyperingstest
Doel	3. Inkomen genereren: werk, stage, opleiding, toeslagen regelen Doel: Deelnemers te begeleiden om binnen zes maanden een betaalde baan te vinden.
Methodiek	Individueel gericht; Zelf ontwikkeld; specifiek voor het doel en de doelgroep. Detail beschreven: Doel, Doelgroep, Werving, Methodiek opzet, Methodiek inhoud. De methodiek is alleen in hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: Dit lesprogramma wordt al 10 jaar toegepast op werkzoekenden en is een verzameling van :A) Bewezen technieken voor het aanleren van sollicitatievaardigheden B). Vergroten van inzicht en kennis over de arbeidsmarkt. C) Een nieuwe manier van marktbenadering die erg succesvol blijkt. Dit wordt gedaan tijdens maximaal 20 individuele bijeenkomsten (elke 2 weken face2face, in de weken daartussen mail/telefoon/skype etc.) Hierin wordt door de coach de eerder behandelde lesstof nogmaals doorgenomen en de benodigde resultaten behaald. Alle activiteiten van de deelnemers worden nauwkeurig bijgehouden. Er wordt elke bijeenkomst huiswerk gegeven en de uitvoering hiervan wordt gecontroleerd. Tijdens elke bijeenkomst worden knelpunten besproken en hier wordt op geoefend. Indien nodig helpt de coach bij het tot stand brengen van contacten die tot een baan kunnen leiden. Onderbouwing: Effectiviteit zelf onderzocht. Veel van deze methodieken zijn in gebruik binnen arbeidsbemiddeling. Wij hebben langjarige ervaring op dit vakgebied en werken met <i>best practices</i> die veelal in eigen huis is verijnd. Controle uitvoering door: mentoring, casusbesprekingen, evaluatie bij deelnemers én medewerkers.
Uitvoering	Beroepskrachten; hbo-opleiding, aantoonbaar succesvol als coach & gt (10 jaar ervaring), veelal NOLOC gecertificeerd, ervaren met methodiek.
Opzet	Gelijke looptijd (half jaar) vast per deelnemer. Aantal contactmomenten verschilt per deelnemer (onbekend wat min-max-gemiddelde is); (min-max-gemiddelde onbekend) Werving: alleen door doorstroom vanuit “Grip op je geld- sollicitatietraining”
Bereik	Methodiek ligt vast; het programma kan worden bijgesteld als daar noodzaak voor is. nvt

CIJFERS & CENTEN – GELD & GRIP

Locatie	Groningen: Oosterparkwijk, Noord-West, Oud-Noord
Doelgroep	- Mensen met kleine schulden - Mensen met dreigende schulden
Inclusie eisen	Woonplaats: Groningen Motivatie: Intrinsieke motivatie Lees-/schrijfvaardigheden: op goed niveau Geen uitsluitingsgronden
Doel	1) Orde en overzicht in de eigen administratie 2) Basale kennis en begrip van financiële zaken 4) Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: Deelnemers meer grip op hun geld geven
Methodiek	Groepsgerichte aanpak; zelf ontwikkeld (evt met onderdelen uit andere methodieken, maar niet bekend welke), effectiviteit: zelf onderzocht. Ik Specifiek beschreven: doel, doelgroep, werving, intakeprocedure en selectie, methodiek opzet, methodiek inhoud. Methodiek is alleen op hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: Het gaat om een groepstraining van 7 bijeenkomsten. De eerste bijeenkomst gaat vooral om kennis maken. De tweede bijeenkomst over cognitieve benaderingen. De volgende trainingen gaan over kennis en vaardigheden mbt geldzaken. De insteek is praktisch en deelnemers leren van elkaar en van de trainer. Er is veel ruimte voor inbreng van eigen ervaringen Onderbouwing: Met methodiek gewerkt vanwege goede ervaringen. “De deelnemers geven na de training aan meer grip op hun geld te hebben en meer rust over geld. Wat maakt het effectief? De combinatie van theorie, praktijk, ervaringsverhalen en oog voor zowel gedrag (cognitief) als kennis en vaardigheden. We onderzoeken ook de oorzaak van het gedrag.” Controle uitvoering: evaluaties bij deelnemers. Veel nvt vanwege een uitvoering door één beroepskracht.
Uitvoering	Beroepskracht (één): mbo, budgetcoach, bekendheid en ervaring met werkwijze
Opzet	Looptijd en aantal contactmomenten gelijk (7 weken, 7 contactmomenten), wordt niet vanaf geweken, laatste instroom afgerond; werving: website, flyers, social media, lokale projecten vragen deelnemers te attenderen. Methodiek voor alle deelnemers gelijk. Flexibele aanpassingen n.a.v. situatie deelnemers.
Bereik	32 deelnemers, 25 afgerond

COLOURS OF IMPACT - FINANCIEL FIT AAN DE SLAG MET JE TALENT!

Locatie	Den Haag: - Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt - Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	2) kleine schulden 3) dreigende schulden Anders, namelijk: met een taalachterstand
Inclusie	Woonplaats: Den Haag Leeftijd: 18+ Motivatie: gemotiveerd Lees/schrijfvaardigheden: NT2 Uitsluiting bij: analfabetisme, psychische problematiek. Criteria worden vastgesteld bij intake
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 3. Inkomen genereren: werk, stage, opleiding, toeslagen regelen 4. Uitgaven beheersen (Economisch keuzegedrag) Doel: “Het doel van het programma ‘Financieel Fit aan de slag met je Talent!’ is vrouwen begeleiden in hun ontwikkeling naar (economische) zelfstandigheid en hiermee bij te dragen aan een duurzame oplossing voor armoede in Nederland.”
Methodiek	Combinatie van individuele en groepsgerichte aanpak; zelf en door anderen ontwikkeld (Nibud), effectiviteit zelf onderzocht en blijkt uit (wetenschappelijk) onderzoek, specifiek voor doel en doelgroep. Specifiek beschreven: doel, doelgroep, werving, methodiek opzet en resultaat Beschrijving: workshops, terugkomdag en maatwerkcoaching, praktische begeleiding. Preventieve aanpak gericht op zelfsturing. Praktische vaardigheden en theoretische onderbouwing, gebaseerd op Nibud competenties voor financiële zelfredzaamheid. Daarnaast m.b.v. ontwikkeld kaartspel aan de slag met ontdekken talenten, werken aan persoonlijke ontwikkeling. Enerzijds dus financiën op orde, anderzijds ontdekken van talenten en activeren tot bijdrage aan de maatschappij. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen, specifiek voor doel en doelgroep. Effectief bij doelgroep vanwege: “de combinatie van je financiën op orde hebben, inzicht hebben in je inkomsten en uitgaven en werken aan je toekomst door het in kaart brengen van je talenten en kwaliteiten. De vrouwen ontdekken wie zij zijn, wat ze willen en kunnen, waar ze voor staan, maar vooral ook hoe zij met het inzetten van hun talenten een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Een bijdrage die ze op weg helpt naar persoonlijke groei en waarvan zij voelen dat het meer betekenis zal geven aan hún leven én aan dat van andere in de maatschappij.” Controle op uitvoering door: monitoring/registratie, evaluatie bij deelnemers.
Uitvoering	Beroepskrachten: coach/pedagogisch medewerker, bekendheid en ervaring met methodiek/ werkwijze Vaste groep vrijwilligers: bekendheid en ervaring met methodiek/werkwijze, bekend met de nood in de wijk
Opzet	Looptijd en contactmomenten zijn gelijk: kan indien nodig van worden afgeweken; laatste instroom 2018 nog niet afgerond; werving via: websites, flyers, social media, presentaties bij doelgroep, doorverwijzing via instanties, attendering via lokale projecten Methodiek hangt af van taal en achtergrond deelnemers: maatwerk. Doel en niveau worden flexibel aangepast.
Bereik	20 deelnemers, 0 afgerond

DE SOLLICITATIEMENTOR – TALENT EN WERK

Locatie	Groningen: Oosterparkwijk, Noord-West, Oud-Noord
Doelgroep	- Mensen met kleine schulden - Mensen zonder betaald werk
Inclusie eisen	Woonplaats: Groningen Inkomen: maximaal 110% van het minimumloon
Doel	Geen uitsluitingsgronden 3) Inkomen genereren Doel: sollicitatievaardigheden vergroten om zo meer kans te maken op een baan.
Methodiek	Combinatie individueel en groepsaankpak; zelf ontwikkeld; niet specifiek voor doel of doelgroep. Effectiviteit: onbekend. Specifiek beschreven: doel, doelgroep, werving, intakeprocedure en selectie, methodiek opzet, methodiek inhoud, resultaat Methodiek: Groepstraining, Coaching, Inzet netwerk Onderbouwing: Met aanpak gewerkt vanwege goede ervaringen. “ Groepsgewijze trainingen werken vaak. Netwerken is effectieve manier om werk te vinden. Support groep maken zodat mensen zich gesteund voelen.” Controle uitvoering: evaluaties bij deelnemers
Uitvoering	Eén beroepskracht: WO, ervaring met de doelgroep en sollicitatietrainingen, ervaring en bekendheid met methodiek (altijd vrijwilligers Aegon)
Opzet	Looptijd gelijk (7 weken training, daarna half jaar nazorg), contactmomenten verschilt per deelnemer: min 7, gemiddeld 10. Laatste instroom 2018 nog niet afgerond. Werving via: flyers, advertenties in lokale krantjes, social media, presentaties aan de doelgroep, instanties vragen deelnemers te attenderen, lokale projecten vragen deelnemers te attenderen, Methodiek is hetzelfde, maar deelnemers kunnen kiezen waar ze zelf aan willen werken. Doel en intensiteit flexibel aangepast aan vraag/behoefte deelnemers
Bereik	25 deelnemers, 25 afgerond

FIVOOR – ONTDEK JE TALENTEN MET JE CENTEN!

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	- Mensen met grote schulden - kleine schulden - dreigende schulden - beperkte vaardigheden - zonder betaald werk - met een arbeidsbeperking
Inclusie eisen	Woonplaats: Den Haag Motivatie: moet gemotiveerd zijn Lees/schrijfvaardigheden: geletterd (geen analfabetisme) Uitsluitingsgronden: onbekend
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: Het doel van het project is de basis leggen voor het aanpakken van de multiproblematiek die mede ten grondslag ligt aan voortdurende/terugkerende uitzichtloze financiële omstandigheden die resulteren in een bestaan onder de minimumnorm. Inzet is een integrale aanpak, gericht op het kunnen en zelfsturend leervermogen van de cliënt, met als doel zicht verkrijgen op een langdurige gezonde materiële stabiliteit op de verschillende leefgebieden. Uiteindelijk is het doel dat de cliënt zelf verantwoordelijkheid kan dragen voor de eigen sociaal maatschappelijke situatie en hierin verandering kan brengen of de wegen weet om de benodigde hulp te vinden. Het primaire doel van het project is de zelfredzaamheid van de deelnemer te vergroten op materieel leefgebied.
Methodiek	Individuele en groepsgerichte aanpak, methodiek ontwikkeld door anderen (vanuit GGZ/ verslavingszorg), effectiviteit blijkt uit (wetenschappelijk) onderzoek, niet specifiek voor doel en doelgroep. Specifiek beschreven: doel, doelgroep, methodiek opzet, methodiek inhoud, methodiek uitvoering Beschrijving: Psycho-educatie, systeemgerichte aanpak, mobility Mentoring, taakgericht werken, ervaringsgericht werken, groepsmaatschappelijk werk, materiele hulpverlening in zijn algemeenheid. De genoemde methodieken vallen allen onder het eclectisch-integratief werken om een gekozen methodiek zorgvuldig in te kunnen zetten op het moment dat deze het meest zinvol is. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen. Effectief bij doelgroep vanwege: financiële problemen zijn vrijwel altijd verweven met psychosociale Problematiek. Dit is niet los van elkaar te zien, derhalve dient de aanpak in het programma dan ook multidisciplinair te zijn. De aandacht ligt steeds op het juiste aanbod voor de specifieke cliënt. Controle uitvoering: mentoring, intervisie, casusbesprekingen, monitoring, evaluaties bij deelnemers, evaluaties bij medewerkers
Uitvoering	Alleen beroepskrachten: HBO MWD of SJD, vaardigheden: kennis van doelgroep, bekendheid en ervaring met methodieken/werkwijze
Opzet	Looptijd en contactmomenten gelijk (7 bijeenkomsten), kan indien nodig van worden afgeweken (als projectmedewerker inschat dat dit nodig is). Werving: website, flyers, social media, instanties laten attenderen op project, lokale projecten laten attenderen Methodiek ligt niet vast: kan a.d.v. effect aangepast worden per individu. Flexibele aanpassingen qua doel, intensiteit en aangeboden leerstof in verhouding tot de draagkracht
Bereik	Nvt: nog niet gestart

DE HARDE LEERSCHOOL DEN HAAG EN GRONINGEN

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	Groningen: Oosterparkwijk, Noord-West, Oud-Noord Mensen (jongeren) zonder betaald werk
Inclusie eisen	Anders, namelijk: Alleen mannen, fysiek in staat 8 weken te sporten
Doel	Vastgesteld via intake 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren Doel: “Jongeren begeleiden naar werk of opleiding”
Methodiek	Combinatie groepsgericht en individueel; zelf ontwikkeld i.s.m. ander project; effectiviteit zelf onderzocht; niet specifiek voor doel of doelgroep Specifiek beschreven: doel, methodiek inhoud. Methodiek alleen op hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: Toekomstgericht positief coachen (niet oordelend) op juiste toepassing van: 5 (rugby) kernwaarden: samenwerken, respect, plezier, discipline, sportiviteit. Spiegelen richting het toekomstig functioneren op de arbeidsmarkt. Coaching model maakt gebruik van: het karakter en de cultuur van de rugbysport. Deelnemers leren om te gaan met tegenslagen, hun angst te overwinnen, samen te werken en gedisciplineerd aan hun toekomst te werken. Geloof in eigen kunnen wordt gestimuleerd. Gedrag beïnvloeden middels uitgebalanceerd programma. Mentale vorming (rode draad), sociale vaardigheden, sollicitatie vaardigheden, loopbaan oriëntatie. Theorie: Toegepast vanwege goede ervaringen met methodiek. Effectief bij doelgroep vanwege (samenvatting): “het coachen van de deelnemers is erop gericht uit deelnemers het maximale te halen wat er inzit (talentontwikkeling) en sluit derhalve naadloos aan op het bereiken van individuele- en collectieve doelen. Focus op competentie en talent. Na afloop van het traject is er een significante bijdrage geleverd aan de individuele ontwikkeling van vastgestelde kernwaarden en daaraan gekoppelde competenties. Deelnemers hebben inzicht in te ontwikkelen competenties.” Controle uitvoering: evaluaties bij medewerkers en bij deelnemers
Uitvoering	- Beroepskrachten: specifieke functies zoals programma/gedragsmanager, rugbytrainer en trainer sociale & sollicitatievaardigheden. - Soms vrijwilligers Aegon
Opzet	Looptijd gelijk (8 Weken, 3 maanden nazorg). Aantal contactmomenten verschilt; werving: door gemeente, schuldeisers, wijkteams en hulpinstanties te vragen geschikte deelnemers te attenderen op het project. Methodiek is gelijk, doel per deelnemer flexibel
Bereik	17 deelnemers, 15 afgerond

HUMANITAS - THUISADMINISTRATIE DEN HAAG

Locatie	Den Haag: Stationsgebied, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	Niet gericht op een specifieke doelgroep: iedereen kan meedoen
Inclusie	Woonplaats: Den Haag Motivatie: Intrinsieke- motivatie Lees/schrijfvaardigheden: beheersing van de Nederlandse taal (wordt heel flexibel mee omgegaan) Anders namelijk: leerbaar zijn. Exclusie bij: verslaving, analfabetisme, lvb, illegaliteit, psychische problemen (indien deze problemen niet onder controle zijn), helemaal geen NL spreken. Vastgesteld bij intake
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: “Het bieden van ondersteuning aan mensen die tijdelijk niet in staat zijn hun administratie zelfstandig uit te voeren en hun financiën op orde te krijgen (te houden). De nadruk ligt op het vergroten van de zelfredzaamheid en het weer de regie krijgen over de eigen financiële en administratieve huishouding.”
Methodiek	Individuele aanpak; zelf ontwikkeld en ontwikkeld door anderen (Nadja Jungmann, Nibud); effect is niet bewezen, niet specifiek voor doel en doelgroep Specifiek beschreven: doel, doelgroep, intakeprocedure en selectie. Methodiek is alleen in hoofdlijnen beschreven Beschrijving: Motiverende gespreksvoering, coaching, doorlooptijd van maximaal een jaar, aanleren van financiële vaardigheden. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen, getrainde medewerkers. Effectief bij doelgroep omdat: “de vrijwilligers hebben veel tijd voor de deelnemers. Zij komen (in ieder geval aan het begin van het traject) wekelijks op huisbezoek. De ondersteuning duurt maximaal een jaar (of iets langer). De vrijwilligers werken van mens tot mens, oordelen niet, volgen zoveel mogelijk het tempo van de deelnemer.” Controle uitvoering door intervisie en monitoring
Uitvoering	Beroepskrachten: HBO, (wordt verwezen naar vacature) Wisselende groep vrijwilligers (soms Aegon); MBO 4, coachende vaardigheden, affiniteit met financiën, grenzen kunnen stellen, stevig in hun schoenen staan, e.d.
Opzet	Aantal contactmomenten verschilt per deelnemer (min=0 keer, gemiddeld 28; looptijd verschilt per deelnemer (min=0, max=52, gemiddeld 26 weken); laatste instroom 2018 nog niet afgerond; werving via flyers, anders: “Wij presenteren onszelf bij de verwijzers en staan af en toe op markten. Meestal komen de deelnemers vanzelf. “Er wordt dus niet specifiek aan werving gedaan. Methodiek is voor alle deelnemers gelijk. Doel en intensiteit zijn flexibel per deelnemer
Bereik	54 deelnemers, 32 afgerond

HUMANITAS THUISADMINISTRATIE LEEUWARDEN

Locatie	Leeuwarden: Heechterp-Schieringen, Wielenpôle, Schepenenbuurt, Oldegaleeën, Vrijheidswijk, t Vliet, Valeriuskwartier, Magere Weide, Bilgaard, Havankpark
Doelgroep	- Mensen met dreigende schulden - Anders, namelijk: mensen met weinig geld en financieel inzicht
Inclusie eisen	- Motivatie Geen: Verslaving, illegaliteit, psychische problemen
	Vastgesteld bij intake
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: inwoners van Leeuwarden te helpen met hun (financiële) administratie, en deze op orde te brengen en te houden. Daarnaast: deelnemers zelfredzaam maken.
Methodiek	Individuele aanpak; ontwikkeld door anderen (Nadja Jungmann); effect blijkt uit wetenschappelijk onderzoek; specifiek voor doel of doelgroep: onbekend Specifiek beschreven: onbekend Beschrijving: ‘Bij ons project gaan we bij de mensen thuis helpen met hun geldzaken en om de administratie op orde te krijgen. Sinds dit jaar is er ook de mogelijkheid om als deelnemer bij een wijkteam langs te gaan en daar zich te laten helpen met hun financiële vragen. Wij vinden wel dat je een aantal van onze cursussen moet volgen en een VOG moet hebben als vrijwilliger. Bij iedere deelnemer is het verschillende wat ze nodig hebben en hoeveel tijd’. Onderbouwing: Met methodiek gewerkt omdat deelnemers dan zelfredzaam blijven. Werkt bij de doelgroep vanwege: “we hebben als vrijwilliger meer tijd en kijken naar de mogelijkheden van de deelnemer en wat hij of zij wil en kan. We kiezen ook samen met de deelnemer de tijd om eerst af te bouwen en daarna te stoppen.” Uitvoering bewaakt door: mentoring, intervisie, casusbesprekingen, monitoring, evaluaties bij de deelnemers en de medewerkers
Uitvoering	Wisselende groep vrijwilligers: e-learning thuisadministratie Humanitas en Motiveren en veranderen, privacy. Vaardigheden: sociaal, invoelend, affiniteit met geldzaken en goed zijn in dingen (via internet) uitzoeken.
Opzet	Aantal contactmomenten (min. 4) en looptijd verschillen per deelnemer (min. 6 maanden, gem 18 maanden); laatste instroom 2018 nog niet afgerond; werving: website, flyers, social media, instanties vragen deelnemers te attenderen, lokale projecten vragen deelnemers te attenderen Methodiek is hetzelfde, deelnemers kunnen kiezen waar ze aan willen werken. Intensiteit flexibel per deelnemer.
Bereik	134 deelnemers, 79 afgerond

INHOLLAND – FINANCIËEL SLIM STUDEREN

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk- en Groente en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk,
Doelgroep	Studenten (waarschijnlijk met kleine schulden maar dat is niet zeker)
Inclusie eisen	Opleiding: HBO, woonplaats: Gemeente Den Haag, Lees/schrijfvaardigheden: HBO niveau Uitsluitingsgronden: onbekend
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren: werk, stage, opleiding, toeslagen regelen 4. Uitgaven beheersen: gedrag, kennis en vaardigheden Doel: De ambitie is om met een pilot een gamechanger te realiseren waarbij het aantal studenten dat vanwege schulden de studie afbreekt wordt teruggedrongen en hun studiesucces wordt bevorderd.
Methodiek	Individuele aanpak, ontwikkeld door anderen (JPF), niet specifiek voor doel of doelgroep, effectiviteit blijkt uit (wetenschappelijk) onderzoek Specifiek beschreven: doelgroep, werving, methodiek opzet, methodiek uitvoering, Beschrijving: Individuele gesprekken om achtergrond problematiek te onderzoeken en oplossingen te creëren, zodat studenten niet uitvallen, maar studie afmaken en leven op orde krijgen voor een mooie toekomst. Onderbouwing: Niet bekend waarom mee gewerkt/waarom effectief bij doelgroep (is ook nog een pilot). Controle uitvoering: intervisie, casusbesprekingen, monitoring, toezicht van begeleidings- of stuurgroep
Uitvoering	Beroepskrachten: HBO, SJD-vaardigheden, ervaring met schuldenproblematiek
Opzet	Het gaat om een pilotproject. Looptijd verschilt per deelnemer (max 1 jaar), aantal contactmomenten verschilt (max 15), werving: flyers, presentatie bij doelgroep, via debiteurenbeheer van Hogeschool InHolland Den Haag. Er wordt niet specifiek aan werving gedaan. Methodiek is vast, deelnemers kunnen kiezen waar ze aan willen werken. Onbekend welke onderdelen flexibel aangepast worden.
Bereik	Nvt (nog niet gestart)

IN HOLLAND/125PROCENT – STUDEER JE RIJK APP

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk (studenten)
Doelgroep	Studenten
Inclusie eisen	Woonplaats: Den Haag Opleiding: HBO Leeftijd: 18-23 Geen exclusiecriteria.
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: “Bereiken: het bereiken van studenten van 18 jaar en ouder op de Hogeschool InHolland Den Haag. Bewustwording: De doelgroep bewust maken van financiële consequenties van het studentenleven. Preventie: Voorkomen dat studenten geldproblemen ontwikkelen en zorgen dat duidelijk is waar zij terecht kunnen.”
Methodiek	Individuele aanpak, methodiek zelf ontwikkeld, samen met studenten van InHolland, specifiek voor doel en doelgroep, effectiviteit: onbekend. Beschrijving: Studenten werken met app. Zij moeten een account aanmaken met persoonlijke instellingen en een digitaal huishoudboekje invullen. Het is een app om inkomsten en uitgaven te monitoren. Ze kunnen gebruik maken van kalender met vaste inkomsten en uitgaven overzicht. Inspelen op push berichten. Gebruik maken van algemene informatie. Gebruik maken van tips. Om de zes weken een live bijeenkomst. Onderbouwing: mee gewerkt omdat het specifiek ontwikkeld is voor doel en doelgroep, omdat studenten het zelf adviseerden. Werkt bij doelgroep vanwege: 10 studenten hebben onderzoek gedaan onder een grote groep studenten naar de behoeften met betrekking tot overzicht over financiën. Controle op uitvoering: geen
Uitvoering	Beroepskrachten: ervaring met schuldenproblematiek, bekendheid of ervaring met methodiek/ werkwijze
Opzet	Looptijd gelijk (9 maanden), wordt niet van afgeweken, contactmomenten gelijk (6x), wordt van afgeweken indien deelnemers aangeven dat dit nodig is of projectmedewerker inschat dat dit nodig is; Werving via InHolland. Specifiek beschreven: doel, doelgroep, werving, intakeprocedure en selectie, methodiek opzet. De methodiek is alleen op hoofdlijnen beschreven. Methodiek ligt vast, geen flexibele aanpassing.
Bereik	Nvt: nog niet gestart

JONGEREN PERSPECTIEF FONDS

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	Anders, namelijk: “jongeren tussen 18 en maximaal 27 jaar met een problematische schuldensituatie, waarbij een regulier schuldhulpverleningstraject niet mogelijk is en waarbij door problemen op meerdere gebieden een integrale aanpak gewenst is.”
Inclusie eisen	Woonplaats: Den Haag Leeftijd: 18 t/m 27 Motivatie: “jongere moet gemotiveerd zijn tot deelname, incl. alles wat daarbij komt kijken” Geen: dak/thuislozen, actieve verslaving of ernstige psychische problemen die deelname niet mogelijk maken, actieve criminaliteit. Vastgesteld via: informatie van aanmeldende organisaties, tevens screening aan begin traject
Doel	1. Orde en overzicht in eigen administratie 3. Inkomen genereren 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: Bieden van een integrale aanpak van jongeren van 18 t/m 27 met een problematische schuldensituatie. Verschillende leefgebieden integraal aanpakken en helpen met schuldsanering zodat jongeren schuldenzorgvrij worden. Dat is van belang om jongeren te kunnen laten werken aan een beter perspectief zonder schuldenstress.
Methodiek	Aanpak individueel en in groep; bewezen effectief door wetenschappelijk onderzoek; niet specifiek voor doel of doelgroep Specifiek beschreven: doel, doelgroep, werving, intake. Methodiek is alleen op hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: Presentietheorie Andries Baart, de theorie van schaarste van Mullainathan en Shafir, Motiverende gespreksvoeringen, Mobility Mentoring, Inzet Ervaringsdeskundigheid, Peer-to-Peer-education Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen. Waarom effectief: De focus ligt bij de jongeren op het bieden van perspectief. (Positief uitgangspunt richting toekomst) Waarbij de grondhouding en aanpak er 1 is die aansluit bij de leefwereld en behoeften van jongeren. Jongeren geven zelf aan dat ze hier behoefte aan hebben. Daarbij biedt het traject tijd aan JPF medewerker en jongere om te werken aan veranderingen en groei vanuit de jongere zelf. Wat kan leiden tot een duurzame verandering/groei. Controle uitvoering: mentoring, observaties, intervisie, casusbesprekingen, evaluaties bij deelnemers, evaluaties bij medewerkers, toezicht vanuit begeleidings/stuurgroep
Uitvoering	Alleen beroepskrachten: intern geworven, naar verschillende zaken gekeken
Opzet	Looptijd gelijk (2 jaar, daarna 1 jaar nazorg), kan van worden afgeweken. Aantal contactmomenten verschilt per deelnemer, werving: via netwerkpartners (op specifieke aanmeldmomenten) Deelnemers kiezen zelf waar ze aan willen werken, maar methodiek is hetzelfde. Verschillende onderdelen kunnen flexibel worden aangepast: Traject is op maat per jongere. Geldt dus zowel voor soort gesprekken, aantal gesprekken, doelen van een deelnemer, maar ook voor het wel of niet kunnen deelnemen aan groepen, etc..
Bereik	Nvt, start 2019

MEE FRIESLAND- BEWUST OMGAAN MET GELD

Locatie	Leeuwarden: Heechterp-Schieringen, Wielenpôlle, Schepenenbuurt, Oldegalileën, Vrijheidswijk, t Vliet, Valeriuskwartier, Magere Weide, Bilgaard, Havankpark
Doelgroep	- Grote schulden - Kleine schulden - Dreigende schulden - Beperkte vaardigheden
Inclusie eisen	n.v.t.
Doel	1. Orde en overzicht in eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: meer inzicht en kennis rondom financiële weerbaarheid voor kwetsbare doelgroepen.
Methodiek	Groepsgerichte aanpak. Zelf ontwikkeld i.s.m. MEE Nederland. Niet specifiek voor doel of doelgroep. Effectiviteit: onbekend. Specifiek beschreven: doel, doelgroep, werving, methodiek opzet Beschrijving: het traject is een cursusaanbod van 6 vastomlijnde lessen. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen, getrainde medewerkers. Werkt bij doelgroep vanwege: de cursus heeft een laagdrempelig en praktisch karakter en is zelfs geschikt voor mensen met lvb kenmerken. Controle op uitvoering: mentoring, intervisie, evaluaties bij medewerkers
Uitvoering	Beroepskrachten: HBO, didactische vaardigheden, bekendheid/ervaring met methodiek/ werkwijze Soms Aegon-vrijwilligers
Opzet	Contactmomenten verschillen per deelnemer (gem 6). Looptijd verschilt per deelnemer (min 4, max 6, gem 5 weken). Werving: flyers, presentaties aan de doelgroep, instanties vragen deelnemers te attenderen Methodiek is voor alle deelnemers gelijk. Groepsaanpak wordt aangepast aan betreffende doelgroep
Bereik	n.v.t.

NELIS COMPANY - \$TIEL

Locatie	Den Haag Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	- grote schulden - kleine schulden - dreigende schulden - mensen met beperkte vaardigheden - zonder betaald werk - met arbeidsbeperking
Inclusie eisen	Woonplaats: Den Haag Leeftijd: 17-40 jaar Anders, namelijk: voldoende arbeidsvermogen om deel te kunnen nemen Geen: LVB Vastgesteld in de intake
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: “Het doel van het project is om onze deelnemers te laten groeien in hun financiële zelfredzaamheid en ze een springplank te bieden naar een financieel gezond werkend bestaan.”
Methodiek	Individueel en in een groep; Zelf ontwikkeld; effect onbekend; specifiek voor doel en doelgroep Detail beschreven: Doel, Doelgroep, Werving, Methodiek opzet, methodiek inhoud Beschrijving: “Zowel gezamenlijke bijeenkomst (workshops/motivational talk van gerechtsdeurwaarde of ervaringsdeskundige) als individuele budgetcoaching. Hierbij worden motiverende gespreksvoering en coaching toegepast in de budgetcoaching.” Onderbouwing: Met aanpak gewerkt omdat deze specifiek voor doel of doelgroep is. “In het project wordt zowel ingezet op de gezamenlijke aanpak als op individuele coaching. In het gezamenlijk optrekken met leeftijd- en lotgenoten, wordt een saamhorigheidsgevoel gecreeërd. Daarnaast wordt het leren bevorderd en hopen we dat de groepsdynamiek het commitment van de deelnemers groter maakt. In het project stellen we juist dat het begint met leren over de budget basics. Door gezamenlijk hierin op te trekken, laten we ook zien dat het niet erg/gek is dat je bepaalde dingen niet weet, en dat je daar niet alleen in bent. Verderop in het project gaan de deelnemers ook in duo's met bepaalde thema's aan de slag, zoals sollicitatiegesprekken oefenen. In de individuele coaching wordt de ruimte geboden in juist in te gaan op de eigen situatie en met de budgetcoach de schulden aan te gaan pakken.” Controle op de uitvoering via observaties en evaluaties bij deelnemers
Uitvoering	Beroepskrachten: wegwijis in schuldenproblematiek en welke wegen er te bewandelen zijn
Opzet	Vast aantal contactmomenten afgeweken als deelnemer dit aangeeft of als medewerker denkt dat dit nodig is (min 10, max 20, gemiddeld 12 keer), looptijd is gelijk, maar kan van worden afgeweken (in principe 26 weken); werving via eigen website, flyers, social media, presenteren bij de doelgroep, instanties laten attenderen op project, lokale projecten deelnemers laten attenderen Methodiek is hetzelfde, doel flexibel per deelnemer
Bereik	14 deelgenomen

ONDERNEEM 'T STADOOGST – GRONINGEN EN LEEUWARDEN

Locatie	Groningen: Oosterparkwijk, Oud-Noord, Noord-West
	Leeuwarden (moet nog starten)
Doelgroep	- Mensen met grote schulden - Mensen met kleine schulden - Mensen met dreigende schulden - Mensen met beperkte vaardigheden - Anders, namelijk: Ondernemers met zeer laag inkomen en eventueel schulden
Inclusie eisen	Woonplaats: Groningen / Leeuwarden Werksituatie: ondernemers die tevens kostwinner zijn Inkomen: op of onder bijstandsniveau Motivatie: moet hoog zijn, uitval komt de groepsdynamica niet ten goede Lees/schrijfvaardigheden: Goed NL in taal en schrift Geen: analfabetisme, LVB, Illegaal in Nederland, lage motivatie Vastgesteld bij intake
Doel	1. Orde en overzicht in eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren Doel: “Ondernemers met een inkomen op armoedeniveau dmv training/coaching weer perspectief geven op meer omzet en rendement en met hun netto inkomen boven bijstandsniveau komen, of een stijging van 25% realiseren. Wegwerken van schulden indien aanwezig. Daarnaast werken aan ondernemersvaardigheden zoals netwerken en acquisitie. We willen voorkomen dat ondernemers in de Bbz komen, of juist ondernemers weer uit de Bbz krijgen.” Bij stadoogst Leeuwarden wordt het traject via een lening gefinancierd.
Methodiek	Combinatie van groeps- en individuele aanpak, zelf ontwikkeld. Specifiek voor doel en doelgroep. Effectiviteit: ja, zelf onderzocht. Specifiek beschreven: doel, doelgroep, werving, intakeprocedure en selectie, methodiek opzet, methodiek inhoud, resultaat. Beschrijving: 10 uur Coaching door ervaren ondernemers, 8 Trainingen van 4-5 uur ondernemersvaardigheden op basis van het: - Leas Canvas Model - Effectuation - Waardepropositie-ontwerp Groepsdynamica Netwerkgesprekken Coaching/training proces loopt gelijktijdig. Verwijzing in eigen netwerken. Onderbouwing: Mee gewerkt omdat: enige bewezen effectieve methode binnen werkveld, goede ervaringen met methode, specifiek voor doel/doelgroep. Werkt bij doelgroep vanwege: wij zetten ondernemers met onze methodiek weer in hun kracht; laten ze ervaren waar ze goed in zijn. Vandaaruit gaan ze vanuit een ander perspectief naar zichzelf en hun bedrijf kijken en zien ze nieuwe kansen in de markt. Met dat herwonnen zelfvertrouwen kunnen ze weer stappen zetten richting nieuwe klanten. Nieuwe klanten betekent omzet en verbetering van inkomen en rendement. Vrijwel alle bureaus beginnen met de financiën. Wij zien slechte financiën echter als gevolg van (persoonlijke) problemen bij de ondernemer. Daar ligt dus ook de oplossing, en dan volgen gezonde financiën. Maar ook ‘hands-on’ aanpak bij (acute) problemen. Controle op uitvoering via: mentoring, intervisie, casusbesprekingen, monitoring, evaluaties bij deelnemers,
Uitvoering	Beroepskrachten: coachopleiding, alle vaardigheden die ondernemers helpen stappen te zetten naar verbetering van hun situatie, bekendheid/ervaring met methodiek/werkwijze
Opzet	Looptijd verschilt per deelnemer (max 10 mnd, gem 7 mn), aantal contactmomenten verschilt per deelnemer (min 13, max 22, gem 15). Werving via: website, flyer, advertenties in lokale krantjes, social media, presentaties aan de doelgroep, instanties vragen deelnemers te attenderen, lokale projecten vragen deelnemers te attenderen, geven van workshops/presentaties Methodieken voor alle deelnemers gelijk. Onderdelen flexibel aangepast: doel, intensiteit, behoefte (mogelijkheden individu)
Bereik	27 deelnemers, 0 afgerond (Groningen)

OVER ROOD DEN HAAG

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk, Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	1) grote schulden 2) kleine schulden 3) dreigende schulden 4) beperkte vaardigheden (ZZP'ers)
Inclusie	Woonplaats: Den Haag Werksituatie/inkomen/Motivatie: hangt allen af van of het bedrijf levensvatbaar is of niet Anders, namelijk: ZZP-ers (Met specifieke ZZP-problemen) Wordt vastgesteld bij intake
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: “ZZP'ers ondersteunen bij financiële, stabiele situatie creëren en uitbouwen. In de praktijk schulden saneren.”
Methodiek	Individuele aanpak; zelf ontwikkeld en door anderen (werkzaam in de schuldsanering); effect onbekend; specifiek voor doel en doelgroep. Specifiek beschreven: Intakeprocedure en selectie, Methodiek opzet, Methodiek inhoud Beschrijving: Luisteren, gespreksvoering, uitbreiding kennis, bewaking, coaching door (ex) ondernemers, ervaringsdeskundigen, gepensioneerden. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen, getrainde medewerkers. Effectief vanwege: over het algemeen hebben onze deelnemers (ZZP'ers) bepaalde kwaliteiten en bepaalde kwaliteiten niet. Vooral bij het laatste is het effectief. Controle uitvoering door mentoring, intervisie, casusbesprekingen, monitoring, evaluaties bij deelnemers.
Uitvoering	Wisselende groep vrijwilligers (soms Aegon): Communicatief vaardig, bekend met de materie van een ZZP'er, kennis op Financieel administratief gebied, project management. Bekendheid en ervaring met methodiek/werkwijze
Opzet	Aantal contactmomenten verschilt per; looptijd verschilt per deelnemer (gemiddeld 9 maanden); laatste instroom 2018 nog niet afgerond; werving via eigen website, flyers, social media (Facebook), , instanties attenderen op project, lokale projecten deelnemers laten attenderen. Er wordt niet specifiek aan werving gedaan. Methodiek intake ligt vast, probleem bepaalt de richting. Intensiteit is flexibel per deelnemer
Bereik	12 deelgenomen/afgerond onbekend

SCHULDHULPMAATJE DEN HAAG

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	- grote schulden - kleine schulden - dreigende schulden - zonder betaald werk - met een arbeidsbeperking - Anders, namelijk: kansarme Hagenaars die het vertrouwen in de gemeente verloren zijn
Inclusie eisen	Woonplaats: Den Haag Exclusie bij: verslaving, LVB, psychische problemen Vastgesteld in de intake
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren 4. Uitgaven beheersen (Economisch keuzegedrag) Doel: De vrijwilligers bieden hulp aan mensen die te maken hebben met (dreigende) schulden. Zonder oordelen en snel. Om een vicieuze cirkel van schulden te voorkomen richten zij zich voor de langere termijn ook op het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid en bewust financieel gedrag. De problematiek is groot. Concreet betekent het dat Stichting SchuldHulpMaatje Den Haag Hagenaars met financiële problemen of schulden begeleidt en ondersteunt door het inzetten van goed opgeleide vrijwilligers, de SchuldHulpMaatjes. De SchuldHulpMaatjes begeleiden de hulpvragers op de terreinen inkomstenvermeerdering en uitgavenreductie, de administratie, het treffen van financiële regelingen en – zo nodig - het verwijzen en begeleiden naar de schuldsanering. Door gezamenlijk op te trekken en een poosje “langsij” te komen bieden de maatjes ook mentale ondersteuning; ze zijn er als medemens en wijzen de weg om positief te blijven.
Methodiek	Individueel; zelf ontwikkeld; effect blijkt uit (wetenschappelijk) én uit eigen onderzoek; specifiek voor doelgroep project Detail beschreven: Doel, Doelgroep, intakeprocedure en selectie, methodiek opzet, methodiek inhoud, methodiek uitvoering, resultaat. Methodiek is alleen in hoofdlijnen beschreven Beschrijving: Serieuze opleiding van drie dagen door ervaren trainers Veel 'naast de hulpvrager gaan staan' en dus geen hiërarchie/opdringerigheid. Veel deskundigheidsbevordering van de maatjes en zo mogelijk individuele begeleiding van de maatjes. Aandacht voor het eigen ontwikkelde programma 'Voorkoming uitval', inclusief monitoring via het CRM systeem aan de hand van de criteria; nemen van verantwoordelijkheid, bewaking in- en uitgaven, administratie, reductie van schulden en bv ook doorbreking van isolement.. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goed ervaringen, getrainde medewerkers. Effectief bij doelgroep vanwege: “De opleiding van de maatjes wordt via SchuldHulpMaatje Nederland gerealiseerd en kenmerkt zich door uitgebreide (voor)analyses van datgene wat werkt. De kenmerken zoals stressreductie, hulpvrager is gebaat bij maatwerk, focus op 'heel de mens' en het genereren van tijd/aandacht in een langdurig perspectief werkt. We ervaren dat heel veel hulpvragers veel tijd nodig hebben om te stabiliseren. De focus op de succesfactoren die afgeleid zijn van de ervaren problemen zijn praktisch van aard en genieten 'adhesie' van de maatjes en de maatjes -coördinatoren.” Controle op uitvoering door: mentoring, intervisie, casusbesprekingen, monitoring/registratie en toezicht van een stuurgroep.
Uitvoering	Beroepskrachten: minimaal WO niveau, pedagogische/agogische vaardigheden Vaste groep vrijwilligers (soms Aegon) en wisselende groep vrijwilligers: MBO+, sociaal vaardig
Opzet	Aantal contactmomenten verschilt per deelnemer (gemiddeld 28 keer); looptijd verschilt per deelnemer (gemiddeld 45 weken), laatste instroom 2018 nog niet afgerond; werving via website, andere instanties en lokale projecten attenderen deelnemers op ons project, maatschappelijke organisaties melden deelnemers aan. Er wordt niet specifiek aan werving gedaan. Methodiek ligt vast; doel en intensiteit flexibel per deelnemer
Bereik	350 deelnemers, afgerond onbekend

SCHULDHULPMAATJE LEEUWARDEN

Locatie	Leeuwarden: Heechterp-Schieringen, Wielepolle, Schepenenbuurt, Oldegalileen, Vrijheidswijk, t Vliet, Valeriuskwartier, Magere Weide, Bilgaard, Havankpark
Doelgroep	- Mensen met kleine schulden - Mensen met dreigende schulden
Inclusie eisen	Inkomen: lening moet binnen 3 jaar terug te betalen zijn Motivatie: speelt een grote rol om van de schulden af te willen en de lening te willen terugbetalen Geen: verslaving, illegaliteit, psychische problemen, te slordig met zaken omgaan (onvoldoende motivatie) Wordt beoordeeld door maatje
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Renteloze leningen te geven om reden: a. Het aantal schuldeisers terug te brengen, om zo de schuldensituatie overzichtelijk te maken; b. Door het voorkomen en omzeilen van boete- en rentebedragen, de hoogte van de schulden zo klein en beperkt mogelijk te houden; c. huisuitzetting te voorkomen Dit doel geldt niet voor elke hulpvrager, die wij helpen.
Methodiek	Individuele aanpak; zelf ontwikkeld; effectiviteit: onbekend; niet specifiek voor doel of doelgroep (wel voor onderwerp: renteloze lening); Specifiek beschreven: intake en selectieprocedure. Methodiek is alleen op hoofdlijnen/niet beschreven. Beschrijving: De maatjes die de hulpvragers begeleiden en berekenen dat een lening een uitkomst zou zijn voor deze personen, lopen een procedure af en vragen daarna een lening aan. Daarna gaat de coördinator met het maatje nogmaals op bezoek 'om mee te kijken' in de boekhouding maar ook de motivatie van de hulpvrager in te schatten. Dit geldt ook voor de terugbetaling van de lening naar het 'SchuldHulpFonds-Leeuwarden'. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege specifiek voor doel/doelgroep. Effectief bij doelgroep vanwege: kan problematiek zoals huisuitzetting voorkomen worden en schulden voorkomen of uit de schulden raken. Er wordt per geval bekeken of het nodig is en bekeken of deelnemer het bedrag binnen 3 jaar kan terug betalen. Zo niet: doorverwijzing naar schuldhulpverlening. Controle uitvoering: door begeleidingsgroep of stuurgroep
Uitvoering	Vaste groep vrijwilligers: driedaagse opleiding door SHM, sociaal, inlevend, financieel inzicht, VOG
Opzet	Aantal contactmomenten (gem: 20) en looptijd (gem 100 weken) verschillen per deelnemer; werving: website, social media, instanties vragen geschikte deelnemers te attenderen. Er wordt niet specifiek aan werving gedaan. Begeleiding thuis, volgens methodiek Schuldhulpmaatje en naar eigen inzicht. Intensiteit en hoogte lening flexibel aangepast per deelnemer.
Bereik	Nvt (loopt vanaf 2019)

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	- Mensen met grote schulden - Mensen met kleine schulden - Mensen met beperkte vaardigheden
Inclusie eisen	Woonplaats: Den Haag Leeftijd: 18+ Motivatie: Gemotiveerd Lees/Schrijf-vaardigheden: enige beheersing van NL taal Anders, namelijk: geen actieve verslavingen, geen huiselijk geweld, mensen moeten leerbaar zijn, situatie is behapbaar voor een vrijwilliger (denk aan (geen) meervoudige problematiek) Geen: LVB, verslaving, multiproblematiek (doorverwijzing) Vastgesteld bij: intake, contact met verwijzer/prof hulpverlening
Doel	1. Orde en overzicht in eigen administratie 3. Inkomen genereren 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: “Het vergroten van zelfredzaamheid van mensen met problematische schulden door het bieden van sociale en praktische ondersteuning. Deze doelstelling wordt gerealiseerd door de inzet van vrijwilligers die gedurende een jaar samen met een deelnemer werken aan het (her) starten en bevorderen van het contact met de reguliere hulpverlening, met als resultaat het verbeteren van de financiële zelfredzaamheid van de deelnemer.”
Methodiek	Individuele aanpak; ontwikkeld door anderen (o.a. Nibud, Gilde, Platform 31); effectiviteit blijkt uit (wetenschappelijk) onderzoek; niet specifiek voor doel of doelgroep. Specifiek beschreven: doel, doelgroep, werving, intake en selectie, methodiek opzet, methodiek inhoud, methodiek uitvoering, Methodiek alleen in hoofdlijnen/methodiek niet specifiek omschreven Beschrijving: Vijf Nibud competenties van financiële zelfredzaamheid - Sturen op zelfsturing (motiverende gespreksvoering) en werkboek De eindjes aan elkaar knopen -Inzet van vrijwilligers als zorgvrijwilliger. Het gaat hierbij niet om hulpverlening maar om het aangaan van een gelijkwaardige relatie (horizontaal) waarbij formele hulpverlening meer verticaal is. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen, getrainde medewerkers, op advies. Werkt bij doelgroep vanwege: vrijwillige inzet bij mensen thuis, in een vertrouwde omgeving. Vrijwilligers hebben tijd en geduld om te werken aan gedragsverandering en het opzetten van een administratie die past bij de deelnemer. We proberen een zo goed mogelijke match tot stand te brengen (persoonlijkheden, reistijd, andere kenmerken zoals roken/huisdieren) Controle op uitvoering via: bijscholing, intervisie, casusbesprekingen
Uitvoering	Beroepskrachten: universitair geschoold , weet te schakelen tussen verschillende niveaus, strategisch, empathisch, coachend, leiderschap, kennis van sociale kaart, kennis van schuldhulpverlening, bekendheid met methodiek/werkwijze Vrijwilligers (vast en wisselend, soms van Aegon) minimaal MBO4, Training Budgetmaatjes070 en workshop "Financiële Hulpverlening" gemeente Den Haag, thema-avonden Vaardigheden: stabiel, grenzen bewaken, empathisch, coachende Vaardigheden bekendheid met methodiek/werkwijze
Opzet	Looptijd is gelijk (één jaar, wordt soms vanaf geweken), aantal contactmomenten is gelijk (gem 45, kan indien nodig van worden afgeweken); werving: website, flyers, social media, presentaties bij doelgroep, instanties attenderen geschikte deelnemers, lokale projecten attenderen geschikte deelnemers Methodiek is voor elke deelnemer hetzelfde, deelnemers kiezen waar ze aan willen werken. Onderdelen flexibel aangepast per deelnemer: doel, intensiteit, wel/geen schuldhulpverlening
Bereik	108 deelnemers, 40 afgerond

Locatie	Leeuwarden: Heechterp-Schieringen, Wielepolle, Schepenenbuurt Oldegalielen, Vrijheidswijk en 't Vliet, Bilgaard & Havankpark
Doelgroep	Anders, namelijk: Jongeren tussen de 15 en 18 jaar die vanuit een preventieve invalshoek worden voorbereid op het omgaan met financiën en het krijgen van inzicht wat betreft beroepsoriëntatie.
Inclusie eisen	Woonplaats: Leeuwarden (Heechterp, Vrijheidswijk, Bilgaard) Leeftijd: 15 tot 18 jaar Geen uitsluitingsgronden
Doel	2) Basale kennis en begrip van financiële zaken 3) Inkomen genereren Doel: Het gaat hier om jongeren die we financieel gezond willen krijgen en behouden. Jongeren die een gezond en sterk netwerk om zich heen bouwen en leren om met geld om te gaan.
Methodiek	Combinatie individueel en groepsgericht; ontwikkeld door anderen (outreaching werken)/uit databank (NJI), effectiviteit: komt uit databank effectieve interventies, niet specifiek voor doel/ doelgroep. Specifiek beschreven: doel, doelgroep, werving, methodiek opzet, methodiek inhoud. Methodiek is alleen in hoofdlijnen omschreven Beschrijving: Outreachend werken: Het actief en preventief benaderen van jongeren om te voorkomen dat, als ze 18 jaar zijn, ze geen financiële tools hebben. In de eerste maand van het traject wordt deze methodiek ingezet. Rolmodellenaanpak/effect (meer een aanpak ipv methodiek): de workshops die de jongeren krijgen zijn deels gericht op kennis/educatie en deels op context verheldering wat betreft beroepsoriëntatie. In deze workshops vindt de rolmodellenaanpak plaats. Rolmodellen worden ingezet om jongeren te laten inzien waar kansen en mogelijkheden liggen en hoe ze deze kunnen grijpen. Na het traject zijn de jongeren een BuseBaas. Met andere woorden een rolmodel voor de eigen omgeving en andere jongeren. Onderbouwing: “Mee gewerkt vanwege goede ervaringen, getrainde medewerkers, specifiek voor doel en doelgroep. Effectief bij doelgroep vanwege: de jongeren zijn bezig met het vinden van een plek in de samenleving, het zoeken naar tools en vaardigheden omtrent toekomstperspectief, kampen met formele en informele schulden en in veel gevallen zijn schulden een taboeonderwerp. Deze elementen gecombineerd zijn wij veelvuldig tegengekomen in onze contacten, vooral met jongeren met een niet-westerse achtergrond, Marokkanen, Turken, Koerden, Antillianen en Surinamers. Het project sluit aan bij de behoefte die speelt onder de jongeren. Deze jongeren vind je op de straat. De meeste gesprekken die wij voeren zijn bij de lokale supermarkt, de voetbalkooi , de snackbar en gewoon op de hoeken van de straat. Dit is ook het startpunt van ons project. Het ‘gewone’ contact met jongeren die vertellen waar ze gebrek aan ervaren en wat de gevolgen zijn voor het dagelijks leven. Erkenning en herkenning staan hierin centraal. De workshops zijn laagdrempelig, bieden financiële tools, zijn perspectief verbredend wat betreft beroepsoriëntatie en zorgen voor positief rolmodelschap. Kansen en mogelijkheden”.
	Controle op uitvoering: intervisie, evaluatie bij deelnemers
Uitvoering	Beroepskrachten: maatschappelijke opleiding, kennis van financiën Didactische vaardigheden, aansluiten bij jongeren projectmatig werken, bekendheid en ervaring met de methodiek of werkwijze
Opzet	Contactmomenten gelijk: 4, Looptijd gelijk (2 maanden). Wordt niet vanaf geweken. Werving; flyers, social media, Outreachend werken, de jongeren op straat opzoeken en in contact komen Methodiek voor alle deelnemers gelijk. Geen flexibele aanpassing op onderdelen.
Bereik	nvt

TALENTCOACH – LEF OP DE ARBEIDSMARKT DEN HAAG

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	1) mensen met grote schulden 2) kleine schulden 3) dreigende schulden 5) zonder betaald werk
Inclusie eisen	Woonplaats: Den Haag Leeftijd: 25-60 jaar Werksituatie: werkloos/werkende armen Motivatie: ja Lees/schrijfvaardigheden: voldoende beheersing van de Nederlandse taal Anders, namelijk: in staat zijn tot zelfreflectie Geen: verslaving, analfabetisme, illegaal in Nederland zijn, psychische problemen Vastgesteld in de intake
Doel	3. Inkomen genereren Doel: “Het boostprogramma LEF helpt kwetsbare mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om zich met zelfvertrouwen en authenticiteit te presenteren. Tien deelnemers worden onder meer klaargestoomd voor het maken van een videopitch en het delen van hun verhaal op een zeepkist met potentiële werkgevers. Resultaat? Weer betaald aan de slag.”
Methodiek	Aanpak individueel en in een groep; zelf en door anderen ontwikkeld (Graham - Grow Model, Vuur werkt, Appreciative Inquiry en proactive coaching, storytelling); effect blijkt uit eigen onderzoek; niet specifiek voor doel en doelgroep. Specifiek beschreven: Doel, Doelgroep, Werving, Intakeprocedure, Methodiek opzet, Methodiek inhoud, Methodiek uitvoering, Resultaat (alle onderdelen in detail beschreven) Beschrijving: “ Coachingsmethodieken: Grow model en Appreciative enquiry. De coaches die ingezet worden in dit programma ontvangen tools en training in het inzetten van deze technieken om de deelnemers op een professionele wijze te kunnen coachen. Je coacht mensen op wat ze wel kunnen en vergroot dat. Zo weinig mogelijk aandacht voor wat ze niet kunnen. Communicatiemodel de STAR methodiek (solliciteren). Via de Star techniek leren wij de deelnemers om hun verhaal concreet te maken met voorbeelden uit hun eigen leven. Dit gebruiken ze in hun cv, sollicitatiegesprekken en brief maar ook in hun pitch. Storytelling/pitchen: Hier maak je je verhaal persoonlijk en aantrekkelijk voor de luisteraar.” Onderbouwing: Met methodiek gewerkt vanwege goede ervaringen, getrainde medewerkers en omdat de methodiek goed werkt voor de doelgroep. Het werkt bij de doelgroep vanwege: “de deelnemers worden in een relatief korte en daarom overzichtelijke periode van 10 weken tijd meegenomen in een programma van in een vaste volgorde opgebouwde onderdelen die op elkaar aansluiten. Resultaat: kennis en inzicht in eigen talenten en waarde voor een organisatie én hoe dit over te brengen naar buiten. De deelnemer komt zo stap voor stap dichterbij de ene baan. De periode van 10 weken gecombineerd met de 7 programma onderdelen maken dit een intensief programma en dit werkt zeer effectief. Daarnaast is de koppeling met een professional als coach zeer waardevol. De deelnemer komt daardoor weer in aanraking met het bedrijfsleven en krijgt weer zin om hier deel van uit te maken. Controle uitvoering door: mentoring, observaties, intervisie, casusbesprekingen, monitoring/registratie, evaluatie door deelnemers en evaluatie door medewerkers, toezicht via begeleidings- of stuurgroep
Uitvoering	Beroepskrachten: inlevingsvermogen in de doelgroep en de nodige expertise (verschilt per onderdeel) Wisselende groep vrijwilligers (altijd Aegon): HBO, sociale en communicatieve vaardigheden, kunnen inleven in de doelgroep, bereid om eigen handelen te toetsen.
Opzet	Aantal contactmomenten verschilt per deelnemer (min 15, gemiddeld 18 keer); looptijd is gelijk (kwartaal, kan van worden afgeweken); laatste instroom 2018 nog niet afgerond; werving via: eigen website, flyers, social media, presenteren bij de doelgroep, instanties attenderen op project, lokale projecten deelnemers laten attenderen, eigen netwerk van deelnemers Methodiek ligt vast; intensiteit, frequentie en onderwerpen waaraan gewerkt wordt verschillen/ worden flexibel aangepast
Bereik	39 deelnemers / 27 afgerond

VLUCHTELINGENWERK - EUROWIJZER DEN HAAG

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	- Grote schulden - Kleine schulden - Dreigende schulden - Beperkte vaardigheden - Anders: Mensen die net in Nederland zijn (preventief)
Inclusie	n.v.t. (maar doelgroep is vluchtelingen/statushouders)
Doel	1. Orde en Overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: Preventie, Zelfredzaamheid, Zelfstandigheid bij schulden
Methodiek	Individueel en in een groep; Zelf ontwikkeld en ontwikkeld door anderen (Nibud); zelf effectiviteit onderzocht; niet specifiek voor doel of doelgroep. Detail beschreven: Doel, Methodiek opzet Beschrijving: Motiverende gespreksvoering, coaching, learning by doing. Minimaal een half jaar. Training, individuele begeleiding. Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen en omdat methodiek specifiek is voor doel/doelgroep. Werkt bij de doelgroep omdat er gestart wordt bij de basis, aangezien men veelal heel kort in Nederland is. Er worden vaardigheden aangeleerd welke in sommige landen niet voorhanden zijn. Controle uitvoering door: mentoring, casusbesprekingen, monitoring/registratie van taken.
Uitvoering	Vaste groep vrijwilligers (soms Aegon): Financiële achtergrond. Vaardigheden: coaching, geduld.
Opzet	Aantal contactmomenten verschilt per deelnemer (min=3, gemiddeld 20 keer); looptijd verschilt per deelnemer (min=6, max=104, gemiddeld 52 weken); laatste instroom 2018 nog niet afgerond; werving: financieel spreekuur, front office, via maatschappelijke begeleiders van VW, nieuwsbrief Methodiek ligt vast maar deelnemers kiezen waaraan ze willen werken; doel en intensiteit flexibel per deelnemer
Bereik	38 deelnemers/ 0 afgerond
Impact	Onbekend

VLUCHTELINGENWERK – EURO-WIJZER LEEUWARDEN

Locatie	Leeuwarden: Heechterp-Schieringen, Wielenpôle, Schepenenbuurt, Oldegaleeën, Vrijheidswijk, t Vliet, Valeriuskwartier, Magere Weide, Bilgaard, Havankpark
Doelgroep	- Mensen met kleine schulden - Mensen zonder betaald werk - Anders: Statushouders die zich in Leeuwarden vestigen
Inclusie	Nvt
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: Statushouders die in de gemeente Leeuwarden wonen bewust maken van en trainen in kennis van financiën. om als eindresultaat de zelfredzaamheid te vergroten
Methodiek	Groepsgerichte aanpak; Ontwikkeld door anderen (vluchtelingenwerk landelijk); effect: zelf onderzocht; specifiek voor doel en doelgroep. Detail beschreven: Doel, Doelgroep, Werving, Methodiek opzet, Methodiek inhoud, Methodiek uitvoering. Beschrijving: Inzet getrainde vrijwilligers, Inzet module Eurowijzer van vluchtelingenwerk, uitwisseling van ervaring inzet van een tolk indien beschikbaar Onderbouwing: Mee gewerkt vanwege goede ervaringen, getrainde medewerkers, specifiek voor doel en doelgroep. Effectief bij doelgroep vanwege: “Op een laagdrempelige manier en met veel pictogrammen wordt de stof overgebracht. Het gaat in dezen vooral om uitwisseling van ervaringen en er is vertaald materiaal voorhanden” Controle uitvoering door: mentoring, evaluatie bij deelnemers, evaluatie bij medewerkers, gecertificeerde medewerkers.
Uitvoering	Beroepskrachten: HBO+, affiniteit met de doelgroep, ervaring met de methodiek Vaste groep vrijwilligers (altijd Aegon): MBO+, training kunnen geven
Opzet	Aantal contactmomenten is gelijk (min=6, max=8 gemiddeld 7 keer); looptijd is gelijk (6 a 7 dagdelen), kan van worden afgeweken; laatste instroom afgerond; werving via flyers, social media, instanties deelnemers laten attenderen Methodiek afhankelijk van groepssamenstelling. Modules flexibel per deelnemer
Bereik	11 deelnemers/11 afgerond

WELZIJN X-TRA

Locatie	Den Haag: Stationsbuurt, Schilderswijk en Groente- en Fruitmarkt, Transvaalkwartier, Moerwijk, Laakkwartier en Spoorwijk
Doelgroep	- Anders, namelijk: jongeren met schulden
Inclusie eisen	Woonplaats: Den Haag (of daklozenuitkering via gemeente DH) Leeftijd: tot 27 jaar Inkomen: een vorm van inkomen via uitkering, werk en/of studiefinanciering Motivat ie: motivatie om de schuldensituatie aan te pakken Geen: ouder dan 27, hulp via andere organisatie
Doel	1. Orde en overzicht in de eigen administratie 2. Basale kennis en begrip van financiële zaken 3. Inkomen genereren 4. Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: “Financiële begeleiding van Haagse jongeren met schulden, die vanwege hun persoonlijke omstandigheden en multi-problematiek nergens anders terecht kunnen voor hulpverlening.”
Methodiek	Individuele aanpak; ontwikkeld door anderen (van Montfoort); effect blijkt uit (wetenschappelijk) onderzoek; specifiek voor doelgroep Specifiek beschreven: doelgroep, intake en selectie. Methodiek is alleen op hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: “De NP-methodiek die ook gebruikt wordt bij het JIT en afkomstig is van Van Montfoort. Daarbij draait het om outreachend werken (daar afspreken waar de jongere is of wil afspreken) en de jongere motiveren vanuit zijn eigen kracht (via motiverende gespreksvoering). Kenmerkend daarbij is dat we ‘naast een jongere gaan staan’: de schulden worden samen aangepakt, zodat een jongere effect ziet en zelfstandigheid leert m.b.t. de eigen financiën.” Onderbouwing: Mee gewerkt omdat het voor doel/doelgroep is ontwikkeld. Werkt bij doelgroep vanwege: “Het feit dat wij outreachend werken en in het tempo van de jongere: afspraken zijn daar waar de jongere zich veilig voelt en door het begeleidingstempo af te stemmen op de jongere is de kans op overvraging minimaal en is er ruimte om te leren.” Controle uitvoering via: intervisie, casusbesprekingen, monitoring, evaluaties bij deelnemers en medewerkers, afstemming met specialisten
Uitvoering	Beroepskrachten: Mbo+ op gebied van financiën/budgetteren, sociale vaardigheden m.b.t. o.a. coachen, stimuleren en motiveren, integriteit, (schriftelijke) communicatievaardigheden
Opzet	Looptijd verschilt per deelnemer (gem 13 weken), aantal contactmomenten verschilt per deelnemer. Laatste instroom nog niet afgerond; werving: mond-op-mond reclame jongeren, Methodiek voor alle deelnemers gelijk, doel en intensiteit flexibel aangepast aan individuele deelnemer
Bereik	167 deelnemers, 114 afgerond

Locatie	Leeuwarden: Heechterp-Schieringen, Wielenpôlle, Schepenenbuurt, Oldegaleeën, Vrijheidswijk, t Vliet, Valeriuskwartier, Magere Weide, Bilgaard, Havankpark
Doelgroep	- Mensen met kleine schulden - Mensen met dreigende schulden
Inclusie eisen	Geen
Doel	1) Orde en overzicht in eigen administratie 4) Uitgaven beheersen (economisch keuzegedrag) Doel: “doel van het project is om mensen vanuit een intrinsieke motivatie bewust te maken van het belang dat ze zelf regie kunnen en moeten nemen over hun leven en daarmee ook over hun financiële huishouding. In het regiestuk van de methode komt het belang van overzicht en kennis van financiële zaken aan de orde. Bij deze methode wordt allereerst in kaart gebracht waar men werkelijk blij van wordt in het leven, wat wil men werkelijk? En daarna wordt ingezoomd op hoe men dit voor elkaar zou kunnen brengen.”
Methodiek	Individuele aanpak, methodiek zelf ontwikkeld en door anderen: Financial Life Planning EVOKE-methode Kinder Institute; niet specifiek voor doel en doelgroep ontwikkeld; effectiviteit zelf onderzocht. Methodiek alleen op hoofdlijnen beschreven. Beschrijving: Het traject bestaat uit 6 counseling onderdelen begeleid door een psychosociaal counselor met een financiële achtergrond. Doorlooptijd van 2-4 maanden. In het begin zal het om de week zijn, later om de 14 dagen. deel 1: korte kennismaking/intake deel 2:E=Exploration (uitgebreide kennismaking in de vorm van story-telling, wie is de client, waar komt hij/zij vandaan, wat is op dit moment de status. deel 3:V=Vision (achterhalen wat de client écht zou willen, waar zou hij/zij gelukkig van worden, wat zijn de diepere verlangens, hoe zou een gelukkig leven eruitzien, hoe zou je een concreet doel kunnen omschrijven). deel 4:O=Obstacles (wat weerhoudt hem/haar hiervan, waarom kan het niet, wat zijn de drempels) deel 5:K=Knowledge (wat heeft de client nodig, wat zou wel kunnen, wat is er voor nodig, hoe zou het qua tijd moeten doen, hoe ziet het er financieel uit, wat moet je dan ondernemen, kun je iets op langer termijn plannen) deel 6:E=Execution (in een stappenplan uitwerken wat de eerste stappen kunnen zijn om een doel te realiseren). Onderbouwing: “Mee gewerkt vanuit goede ervaring, getrainde en ervaren medewerkers. Effectief bij doelgroep vanwege: het is van belang om bij duurzame veranderingen (met als doel het welbevinden te verhogen) te werken vanuit intrinsieke motivatie. Intrinsieke motivatie wordt gestimuleerd wanneer men meer vanuit versterking van de autonomie werkt: 1.wat wil je werkelijk met je leven? 2.wat is je doel? 3.hoe neem je regie? 4.hoe neem je verantwoordelijkheid? Wanneer men bewust is van hetgeen het leven voor hem/haar zin geeft, is men meer gemotiveerd om ook naar de wijze te kijken hoe hier vorm aan te geven. Financiële huishouding behoort thuis in het regie stuk. De methodiek geeft mensen weer waardigheid met eigen regie en verantwoordelijkheid als logisch gevolg. De EVOKE-methode sluit hier goed bij aan.” Controle uitvoering: nvt
Uitvoering	Eén Beroepskracht: Psychosociaal Counselor + Financial Life Planner, money & life coaching, bekendheid en ervaring met methodiek of werkwijze
Opzet	Contactmomenten (gem: 6) en looptijd (gem: 12 weken) verschillen per deelnemer. gem 6; Werving: instanties vragen deelnemers te attenderen, lokale projecten vragen deelnemers te attenderen
Bereik	Methodiek voor alle deelnemers gelijk. Niet bekend of onderdelen flexibel worden aangepast. Nvt: nog niet gestart

